

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KÂZIM TAŞKENT KLASİK YAPITLAR DİZİSİ

BEOWULF

Seamus Heaney'nin modern İngilizcesinden

Çeviren: Nazmi Ağıl

Yapı Kredi Yayınları

İngiliz edebiyatı tarihinin en eski metinlerinden *Beowulf* tahminen sekizinci ve onuncu yüzyıllar arasında bir zaman diliminde Britanya'da kaleme alınmıştır, oysa konusu ve olayların geçtiği yerler, beşinci yüzyıla kadar Ada'yı istila eden Kuzeyli pagan kavimlerin beraberlerinde getirdikleri destanlardan olduğuna işaret eder. Prens Beowulf'un önce Danları, sonra kendi kavmi olan Gotları doğaüstü varlıklardan kurtarmak için girdiği mücadeleleri anlatır.

İngilizcenin geçirdiği değişimden ötürü artık özgün dilinden okunamayan destanın çevirileri içinde Nobel ödüllü İrlandalı şair Seamus Heaney'ninki özel bir yere sahiptir. Heaney *Beowulf*'u Anglo Saksoncanın sessel özelliklerini olabildiğince koruyarak günümüz İngilizcesine aktarmayı başarmıştır.

BEOWULF

BEOWULF

Seamus Heaney'nin modern İngilizcesinden
Çeviren: Nazmi Ağıl

Yapı Kredi Yayınları - 3837
Kâzım Taşkent
Klasik Yapıtlar Dizisi - 87

Beowulf
Seamus Heaney yorumuyla
Özgün adı: Beowulf
Çeviren: Nazmi Ağıl

Kitap editörü: Dürrin Tunç
Düzeltili: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Mehmet Ulusel

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Haramidere - Avcılar / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 77
Sertifika No: 12027

Çeviriye temel alınan baskı: Beowulf, Faber&Faber, 1999
1. baskı: İstanbul, Şubat 2013
ISBN 978-975-08-2488-3

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2012
Sertifika No: 12334

● Seamus Heaney, 1999

Bu kitabın telif hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.

Yapı Kredi Kültür Merkezi

İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul

Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23

<http://www.ykykultur.com.tr>

e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr

İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Her gece hikâyenin devamını merakla bekleyen canım kızım Selin'e...

TEŞEKKÜR

Manevi desteği için Sayın Talât Sait Halman hocama; araştırma, yazma, tekrar tekrar okuma sürecindeki emeği için değerli öğrencim Begüm Baykent'e yürekten teşekkürler...

*Ve artık bu “bir miras”–
Dimdik, iskelet, kalasları
Uzun zaman önce çakılmış, fakat
Geleceğe taşınmaya arzulu
Yeniden, yeniden ve yeniden.*

GİRİŞ

1. *Beowulf*: Şiir

Beowulf adlı şiir birinci milenyumda, yedinci yüzyılın ortasıyla onuncu yüzyılın sonu arasında, bugün Anglo-Saksonca ya da Eski İngilizce dediğimiz bir dille yazılmıştır. Şiire adını veren İskandinav prensinin zaferlerini konu alan, uzunluğu üç bin dizeyi aşan destan İngiliz şiirinin temel metinleri arasında yer alır. Fakat İngiliz dilinin son bin yıl içinde geçirdiği müthiş değişim nedeniyle artık yalnızca çevirilerinden ve çoğunlukla okullarda, üniversitelerde İngiliz edebiyatı derslerinde okunuyor. Bu durum onun (Osip Mandelstam’ın *İlahi Komedya* için dediği gibi) “resmi evrak” olarak yazıldığı izleniminin doğmasına yol açtı ki bu bir talihsizlik, çünkü elimizdeki yapıt had safhada canlı bir hayal gücünün ürünü, gerek hikâyesinin kurgusu, gerek dilinin dokusu incelikle işlenmiş bir yapıtı. Anlattığı olaylar bir önceki döneme ait olsa da, o bir sanat yapıtı olarak, bizim mevcut zamandaki gerçeklik bilgimize denk kendi süregelen şimdisinde yaşıyor.

Şiir İngiltere’de yazılmış ama tasvir ettiği olaylar İskandinavya’da geçiyor, kısmen tarihi bir “evvel zaman, kalbur saman” içinde. Şiirin kahramanı Beowulf bugünkü Güney İsveç topraklarında yaşayan Gotların en yüce savaşçısıdır ve destanın başlarında Danimarkalıları insan yiyen Grendel adlı bir canavardan kurtarmak için denizi geçip onların yurduna gelir. Onu ikinci bir karşılaşmaya –bu kez Grendel’in annesiyle– sokacak olan bu seferden zaferle döner ve tahta geçerek ülkesini elli yıl boyunca yönetir. Derken, kırsal kesimde peydahlanan bir ejderha etrafa dehşet saçmaya başlar, Beowulf onunla savaşmak zorunda kalır. Şiirin doruk noktası, Danimarka’da bir karşılaşmada ejderhaya öldür-

meyi başarır fakat kendisi de hayatını kaybeder ve meşhur bir savaşçı olarak halkının dilindeki efsanelerde yerini alır.

Şiirden neredeyse tesadüfen haberimiz oldu, çünkü sadece bir nüshası bulunuyor. Şimdi British Library'deki bu tek nüsha on sekizinci yüzyılda çıkan yangından kıl payı kurtuldu, sonra kopyalandı, tekrar kopyalandı, tamir edildi, gözden geçirilip tercüme edildi, uyarlanıp yorumlandı, derslerde öğretildi ve nihayet bir klasik olarak kabul gördü. Onlarca yıl tüm dünyada üniversite seviyesindeki İngiliz edebiyatı ders programlarında demirbaş kitap olarak yer aldı. Birçok İngiliz edebiyatı bölümünün onu orijinalinden okutmak istemesi itirazlar uyandırmaya devam ediyor, özellikle de şiirin bir bölümünün zorunlu unsur olarak derse dahil edilmesinin yarar ve zararlarının son yıllarda devamlı şekilde tartışıldığı Oxford Üniversitesi'nde.

Kuşaklar boyunca lisans öğrencileri için şiiri çalışmak; anlamını kavramak, Anglo-Sakson grameri ve kelime dağarı hakkında fikir edinmek, sınavlarda önlerine konan rastgele pasajları tanıyıp tercüme etmek ve yorumlamak demektir. Yine kuşaklar boyu akademisyenlerin ilgisi de metinsel ve filolojik düzeyde devam etti; derken benzer hikâyeler ve kaynaklar ortaya çıkarılmaya başlandı, Kuzey halklarının kültüründe *Beowulf*'taki bölümlerle paralellik gösteren ya da bunlara işaret eden hikâyeler ve bölümler aranır oldu. Akademisyenler ayrıca şiirin oluşturulduğu yeri ve zamanı tam olarak tespit etmeye çalışıyor, bunun için üslup ve el yazısıyla ilgili detaylara dikkatle eğiliyorlardı. Daha genel düzeyde, şairin sürekli değiştiği İsveç, Got ve Dan hanedanlarının tarih ve soy kütüğünü oluşturmaya çalışıyor; kendilerini şiirin yaslandığı dünya görüşünü anlamaya adanıyor, bu maksatla şairin düşünsel yapısını biçimlendirmede büyük rolü olan yeni kurulmuş Hristiyanlık dininin, onu anlattığı ve kendi evi olan dünyadan (eğer böyle bir şey söz konusuysa) ne denli uzaklaştırdığını merak ediyorlardı. Öyle ya, bahis konusu olan kahramanlık yasalarıyla yönetilen pagan Germanlerin dünyasıydı ve burada yaşayanlar arasında cesur bir savaşçı olarak ünlenmek öldükten sonra ruha ne olacağı kaygısından çok daha ağır basıyordu.

Fakat iş *Beowulf*'u edebi bir yapıt olarak ele almaya gelince tek bir yayıncı, yani K. F. Klaerner Oxford'da Oxford Üniversitesi'nden ve hoca

J.R.R. Tolkien ıgır aan bir makale yayımladı: “Beowulf: Canavarlar ve Eleştirmenler”. Makale şiirin bütönlüğünü ve bir sanat yapıtı olarak ayrıcalığını teslim ediyor ve bu iddiaların dayanaklarını açıklıyordu. Tolkien’e göre şair miras aldığı malzemenin –masalsı öğeler ve kahramanlıklarla dolu bir geçmişin konu edildiğı geleneksel anlatılar– içinde yolunu hisleriyle bularak ilerlemiş ve yaratıcı sezgiyle bilinçli kurguyu harmanlayıp bir etki bütönlüğü ve dengeli bir sistem oluşturmuştu. Başka bir deyişle, Tolkien *Beowulf* şairinin on dokuzuncu yüzyıl folklor ve filolojisinden hareketle icat edilmiş biri değıl, yaratıcılığı güçlü gerçek bir yazar olduğunu düşünüyordu. Tolkien’in bu enfüs edebi yaklaşımı şiirin değıerlendiriliş biçimini değıştirerek yeni bir takdir dönemi –ve terimleri– doğmasına neden oldu.

Bu engin yorum ve açıklama külliyatına başvurmadan *Beowulf*’u tam olarak anlayıp değıerlendirmek mümkün değıildir. Ne var ki, şiirle ilk defa karşılaşanlar isimlerin yabansılığı ve bir bakışta tanıyacakları referansların bulunmayışı yüzünden muhtemelen hatırı sayılır bir şaşkınlık yaşayacaklardır. İngilizce bilen ve *İlyada*, *Odyseia* ya da *Aeneid*’le henüz tanışan biri Truva, Helen, Penelope ve Kikloplar, Dido ya da Altın Dal’ı bir yerlerden duymuş olabilir. Bu destanlar Yunanca ya da Latince söylenmiş olsalar dahi, bu klasik miras İngilizce kültürel hafızaya öyle derinden nüfuz etmiştir ki, barındırdıkları kelimeler kendisinden yüzyıllar sonra yazılmış olan ilk yerli destaninkilerden daha tanıdık gelir. Scyld Scefing’i değıl de Akhilleus’u gözümüz ısıtır, Herot yerine Ithaka’yı duyunca aklımız bir tarafa yönelir. Cumae Kâhini bazı çağrışımlar yapar ama kötü kalpli Kraliçe Modthryth yapmaz. *Beowulf*’u ilk defa okuyanlar “Karanlık Çağlar” teriminin anlamını çabucak yeniden keşfedeceklerdir, mutlaka yaşayacakları şaşkınlığı kısmen de olsa dağıtmak umuduyla takip eden sayfalardaki kenar notlarını* ekledim.

Yine de, geçit vermez referansların ördüğü “kalkan-duvarı” ile eski ve tuhaf “sözcük definesi” arasında sıkıştıklarını hissetseler dahi böyle okurlar “yeninin şoku”nu da kesinlikle yaşayacaklardır. Bunun nedeni şiirin mitik bir tesirinin olmasıdır. şiir Shield Sheafson gibi (Scyld Scefing’in çevirideki adı) tecrübemizin bildik sı-

nırlarının ötesinde bir yerden geldi ve görevini yerine getirdikten sonra (yine Shield gibi) tekrar ötelere gidecek. Aradaki zamanda, şair Shield'in ufuğa sürüklenen cenaze teknesi kadar uzak, Kral Hrothgar'ın salonunun boynuzlarla süslü duvarları kadar görkemli, en sonda yakılan Beowulf'un cenaze ateşi kadar somut ve baş döndürücü bir yapıt kurgular. Bu açılış ve kapanış sahneleri zihne musallat bir etki yaratır; aslında kalıp bölümler olmalarına rağmen bazı rüyaların hayati önem taşıyan gücü vardır onlarda. Onlar, aralarından gerçek sanatın bilge rüyalarının geçtiğini hâlâ söyleyebileceğimiz boynuzlu kapının sütunlarına benzerler.*

Arada olanlar W. B. Yeats'in düşsel imgeler curcunası (fantazmagori) diyeceği türden şeyler. Düşmanlarına ait doğaüstü kötücül güçlerin şeytani şekillere bürünüp kahramanın üzerine atıldığı üç ayrı kapışma; eleştirel yazıların ve ders kitabı sözlüklerinin “canavarlar” adını verdiği şeylerle üç koz paylaşımı – üç arketipsel korku mekânında üç mücadele; nöbet tutulan gece evinde, canavarların cirit attığı dip akıntısında ve yabanda kertenkelenin musallat olduğu kayalıklarda. Böyle baktığımızda şiirin sanat dünyamızdaki yeri daha açık seçik ve sağlam görünür. Onun Japonya'da, renklerle ilahilerin birbirine karıştığı bir gösteride, şiirin ve kuklaların birbirini desteklediği bir *bunraku*** tiyatrosunda yeniden temsil edilip değişim geçirdiğini hayal edebiliriz. Ya da aynı şekilde biçimden biçime giren çizgilerin, ürkütücü stereo seslerin eşlik ettiği bir animasyon filminde canlandırılışını (şimdiden en az bir deneme yapıldı bile) düşleyebiliriz. Öyle veya böyle, “canavar” sözcüğünün uyandırdığı hafiften düzleştirici etkiden kaçabilir ve şiire yeni bir şans tanıyıp onun “bataklıklardan kalkıp sis şeritlerinin arasından geçerek” üçüncü yüzyıl Anglo-Sakson İngiltere'sindeki küresel köyün içlerine doğru esmesini sağlayabiliriz.

Ancak, rüya unsuru ve zihne musallat olma gücünün bir maliyeti var. Şiirde hazırlıksız bir okuru afallatacak birçok pasaj mevcut. Hikâye tam ileriye doğru bir adım atacak derken yana çekiliverir. Bir an için bir başka şiirin içine emildiğimizi sanırız;

* Gerçekleri anlatan rüyaları sahte olanlardan ayırt etmek için kullanılan bir ifade. Yunan mitolojisinde gerçek rüyalar boynuzlu, sahte olanlarsa fildişi sütunların arasından geçerek insanlara ulaşırdı. (ç.n.)

** Kukla tiyatrosu. (ç.n.) PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ben bu çeviride iki yerde, sadece italik yazımlarla değil, hızlı hafifçe artırarak ve ölçüyü belirleyici dizgini kısaltarak, aslında şiirimizin içinde bir başka şiire karışmakta olduğumuzu belirttim. Bu pasajlar 67-72. sayfalar arasında yer alır ve iki seferinde de Beowulf'un başarılarının kutlandığı bir ortamda bir şarkı okunmaya başlar. İlkinde bir halk ozanı Sigemund'un bir ejderhayı öldürüşünü över, bu hem Beowulf'un Grendel'i alt edişine paralellik taşır hem de okuru Beowulf'un ihtiyarlığında *wyrm*'le* yapacağı ölümcül karşılaşmaya hazırlar. İkincisinde, –ki bir zamanlar anıldığı şekilde şiirdeki “sıpmalar”ın en ünlüsüdür ve Finlandiya kralı Finn'in bir kalesinde Danlarla Finliler arasındaki bir savaşı anlatır– ozanın okuduğu şarkı kahramanının o anki durumuyla daha ilgisizdir, fakat *Beowulf*'ta anlatılan gerek tarihsel, gerek hayali dünyalarda çok merkezi bir yer tutar.

“Finnsburg hikâyesi”yle kendimizi ansızın onuruna düşkün, kana bulanmış, öldürülen bir kurbanın akrabalarının ya katili öldürerek ya da yasayla belirlenmiş bir *wergild* (kan bedeli) alarak ölenin kanını yerde bırakmamak zorunda olduğu kan davası yasalarıyla yönetilen bir topluluğun içinde buluruz. Bu yan anlatının klostrofobik ve endişe yüklü atmosferi okura *wyrd* ya da kadrcin sadece Finn hikâyesindeki karakterler için değil, *Beowulf*'taki ana olaya katılanlar için de ne ifade ettiğini esaslı olarak açıklar. Hepsi kendilerini zorunluluğun büyük çemberine asılıp kalmış, sadakat ve cesaret yasalarının elinde tutsak, savaşçı dünyanın gözü önünde zafer aramaya mecbur hissederek. Küçük uluslar efendilerinin etrafında kümelenir; daha büyük uluslar savaş çıkarmaya can atar, küçükleri tehlikeye sokarlar; bir kral ölür, savunmasız kalınır; düşman vurur; ölenlerin intikamını almak yaşayanların boynuna borç olur; dökülen kan daha çok kana mal olur; çember döner, nesiller gelir, nesiller geçer – yukarıda Finnsburg pasajının şiirin tarihsel ve hayali dünyalarında çok merkezi bir yer tuttuğunu derken kast ettiğim işte buydu.

Beowulf kahramanın hayatı boyunca girdiği üç mücadelenin hikâyesi olarak okunabilir, fakat onu üç halkın merkezdeki kahramanın hikâyesiyle kesişen tarihlerini izleyerek onların kaderleri üzerinde düşünen bir şiir olarak görmek de mümkün. İlk

Shieldingler (hanedanlığın kurucusu Shield Sheafson'dan dolayı), Ingwinler, Mızraklı Danlar, Parlak Danlar, Batı Danları gibi değişik adlarla anılan Danlarla karşılaşırız, “yeryüzünün bir harikası olsun diye” Kral Hrothgar tarafından yapılan yüksek salonun temsil ettiği güçlerinin doruğunda bir halk. Bu müthiş halka tehdit kendi sınırları içinden gelir, çitin ardındaki bataklıklardan, Grendel’le bir dev olan annesinin şekline bürünmüş “Kabil soyunun” avlanıp leş yiyerek eyleştikleri tekinsiz gölün dibinden. Ama bir de harici düşmanları vardır, yenilgiye uğrattıkları ve bu yüzden bir misilleme bekleyebilecekleri Heathobardlar.

Aslında Beowulf “cehennemden gelen yağmacıyı” temizleyip (en azından şimdilik) Danları kurtardıktan sonra kendi yurdu-na dönerken başa gelecekleri tahmin etmektedir. Kahramanımız “Yüzük Veren”, kral Hygelac’ın sarayında maceralarını sayıp dökerken sarp bir tepenin üstünde kurulu sıkı korunan bir yapının içindedirler. Ama bu güvenli durum fazla sürmeyecektir çünkü nihayetinde kralsız kalmak Gotların kaderinde vardır. Gün gelir, Hygelac’ın müttefikleri onu İsveç kralı Ongentheow’la ölümcül bir savaşa sokarlar ve can alıcı darbeyi bizzat kendisi indirmese de (Bu işi yapanlar onun iki beyidir) şiirde Ongentheow’un ölümü onun üzerine kalır. Böylece Hygelac’ın ardından tahta geçen Beowulf da öldüğünde Gotlar büyük bir yıkımın yaklaştığını hissederek ve şiir karanlık bir bekleyiş havasında biter. Bir devir kapanmakta, İsveçliler ve başkaları sınırlara dayanmış, saldırıya hazırlanmaktadır ve savunmayı yönetecek ne bir kral ne de bir kahraman vardır.

Bu yüzden İsveçliler tarihleri ve kaderleri anlatıya ilmeklenen üçüncü ulusturlar ve ana hikâyenin hiçbir bölümü kendi topraklarında geçmese de onlar ve kralları esas kahramanların kendi çatışmaları ve ittifaklarıyla meşgul oldukları ufuk boyunca tehditkâr adımlarla dolaşıp durmaktadırlar. İsveç boyutu yavaş yavaş şiirin duygusal ve düşsel coğrafyasında ağır basmaya başlar, belirtmekte yarar var, öyle bir coğrafya ki net haritası çizilemez, sadece sınırlardaki tehdide dair, gölün ve bataklıkların ötesinde biriken tehlikeye, *mearc-stapas*, “yabancı bir dünyadan gelip/ bataklıklarda sinsi sinsi gezinen” dev yağmacılara dair bir korku.

Bu hayaletimsi sınırların içinde her kralın salonu hem gerçek, hem semboliktir. Bu kitapta Beowulf’un kralı olduğu, rütbe-

ler ve törenler, insan dayanışması ve kültür; *dugub* bira masalarını *geogopla* paylaşır, savaşçı kralları ve kurtarıcı kahramanları anlatan hikâyeleriyle emektar askerler ileride onlar gibi şöhretli olmaya hevesli cesur gençlerle –*pegnas*, *eorlas*, beyler, refakatçilerle– omuz omuza otururlar. Savaş sırasında, katliamın en kızgın anında (*wael-raes*) parlak bir isim kazanma hayali, kralını savunup, salon arkadaşlarıyla arasındaki –barış zamanındaki şöenler ve yüzük dağıtmaların (*gleo* ve *gidd*) coşkulu havasında mühürlenmiş– kopmazlığına tanıklık etmenin gururu, *Beowulf*'ta yüceltilen Germen savaşçı kültürünü besleyen ve haklı kılan işte budur.

Heorot ve Hygelac'ın salonları şiirdeki olayların etrafında döndüğü bu değerler sisteminin merkezidir. Fakat dışta bir başka değerler halkası daha var, zaman zaman içinde durup uzaktan izleyerek kahramanlar dünyasını olduğu gibi, yani tamamen terk edilmemiş ama artık farklı bir düzenin parçası olduğu kabul edilen, daha erken bir bilinç ve kültür evresi olarak düşünmeyi mümkün kılan bir idrak halkası. Bu halka ve düzen elbette şairin Hristiyan olmasından, onun bir İngiliz gözüyle, dönüp atalarının Kıta Avrupası'ndan Britonların adasındaki yurtlarına göçmeden evvel bildikleri yerlere ve efsanelere bakışından doğar. Hem coşku, hem dinginlik içeren ilkelerindeki kesinliğin bir sonucu olarak şair şiirinin hikâye zamanını belirli bir tarihsel mesafeden izleyebilir ve hatta (*in illo tempore*) o zamanlarda yaşayan bu insanların hayat tarzlarını eleştirebilir:

Pagan tapınaklarına gidip Tanrılara
yakarıyor, yeminler veriyorlardı, yeter ki
yardıma yetişsindi o Ruhları Yok Eden.
İnanışları buydu, Pagancaydı umutları.
Yüreklerinin bir yerinde, derinde,
cehennemi hatırlıyorlardı, ama haberleri yoktu
Hayır ve Şerrin Kaynağı, Yerin ve Göğün Kralı,
Her Şeye Gücü Yeten Yaradan'dan.

Şair, aynı zamanda, miras aldığı yöresel kültür ve sanatçılara has özdeşlik kurabilme yetisi sayesinde, kuzeyli savaşçılar için onur yasasının ilk maddelerini anlatan *Beowulf*'a belagat gücünün tamamını verir.

Biliyorsunuz,
yas tutmaktan yeğdir öç almak.
Mademki her adım o mecburi sona,
şartlar uygun oldukça artırmalı şanını,
bir yiğit öldüğünde yitmeyen budur.

“İnsan öznesinin değişken olduğu” iddiasının doğrudan kabul edilmese bile sürekli öne sürüldüğü bir çağda böylesi iki farklı ruhsal kumaştan dokunmuş bir şiir hiç de aykırı durmaz. Dahası, erken modern dönemde zıt gerçeklikleri yeni bir düzen içinde barındıran bir bütün olarak tanımlanan yaratıcı ürün kavramı *Beowulf*’ta tam karşılığını bulur: Zıtların bu birliği ise kanaatimce, en çarpıcı ve derin biçimde şiirin üçüncü bölümünde belli olur, ejderhanın resme girip artık kocamış olan kahramanın son görev için güç toplamak zorunda kaldığı dizelerde. Daha *Beowulf* kayaların altından taş duvarlarla çevrili rahatsız dövüş alanına doğru yürürken okur onun “kaderin işaretlediği” kimselerden olduğunu bilir. Şiire yaklaşan (*Wyrd*) kadere dair ağır bir sezgi hâkim olur, “bilinmez ama kcsin”, yine de ruhun “cesurlar arasında” nihai bir yuva bulmasını ummayı öğrenmiş bir bilincin ürünü olduğu için, bu temel insan duygusu maneviyatla yumuşayıp daha az can yakıcı hale dönüşür.

Başında miğferiyle mağaradaki birinin bakışından etrafı az çok semavi bir ışıktaki gören birinin bakışına doğru benzer bir kayma şairin altın madenine bakışındaki farklı açılarda ortaya çıkar. Altın sabit bir elementtir, yeraltı mağaralarında elle tutulur şekilde, kraliçelerin göğüslerinde ya da kollarında, içki masalarındaki savaşçıların nişanlarında ışıyıp durur. Ganimet olarak teknelere yığılır, bükülmüş çubuklar halinde salonlarda hediye edilir, defne olarak toprağa gömülür, toprak altında bozulmadan duruşuyla insanların şanlı geçmişlerinin bir kanıtı ve ona yakılan bir ağıttır. Şiirin havasını ele geçirir ve seçilen kelimelere parlaklık katar. Yine de Wael oğlu Sigemund’un daha önce (*Beowulf*’tan çok önceki günlerde) bir ejderhaya karşı kazandığı zaferden sonra safra niyetine teknesini yığıldığı altın külçeler *Beowulf*’un höyükte bulduklarından çok daha güvenilir bir maddedir. Şiirin sonuna varıncaya değin altın Hristiyan bakış açısından yayılan ışınlarla maruz kalıp ölümsüz kalmadığı, Arseniz (Arsenik) gibi dünyevi

sapkınlığın sembolü olduğu söylenemez fakat sadece bir maden olarak değerinden kuşkuya düşülür. Altın *laene*, geçicidir, elden ele dolaşır ve onun değişen değeri değişen dünyanın bir işareti olarak kayda geçer. Ejderha huzursuz edildikten sonra şiirin son bölümüne hâkim melankoli ve değişim havası gömünün bulunduğu salona felç edici ve uğursuz bir ışık olarak düşer. Ejderhanın kendisi de, daha eski düzenin bir unsuru olarak, bu ışıktan yıkanır, öyle ki o daha kıpırdamaya başlarken okur onun günlerinin sayılı olduğunu hisseder.

Fakat ejderhanın kendine has harika bir kaçınılmazlığı, eşsiz bir parıltısı vardır. Öteki canavarların görünüşleri ya da havalarında bir şey eksik olduğundan değil; sadece, dehşet verici bütün güçlerine karşın onlar fiziksel dünyaya ait yaratıklar olarak kalırlar. Grendel okurun düşleminde karanlıkta bir köpek soluğu olarak canlanır, sert kemikli ve inanılmaz kuvvetli, Caliban ile zırlı asker karışımı bir şekilde çarpışma korkusu olarak. Suda fok kadar hızlı, karadaysa oldukça hantal olan annesi de bütün vahşiliğine rağmen göze tanıdık gelir. Sınavdan geçmekte olan bir kahramanın düşmanları olarak Grendel ve annesi Beowulf'a yakışan bir kuvvete sahiptirler. Şair onlara şeytanın işini yapan figürler olarak ihtiyaç duyabilir, fakat şiirin onlara daha çok kahramanın kas gücünü ve süper savaşçı meziyetlerini ortaya çıkarıp sergilemesini sağlayacak figürler olarak ihtiyacı vardır. Onlar genç bir şöhret avcısı için doğru düşmanlar, resmî böbürlenmelerin kışkırtıcıları, vahşi sınav alanından eve taşımaya değer ganimetlerdir – Grendel'in eli koparılıp duvara çivilenir, kafası kesilip Heorot'un içinde dolaştırılır. Bunların tamamı genç kanın deli akışına, “denizin evi kadar / kayalıkları saran deniz kadar geniş” bir şöhret kazanma itkisine uygun şeyler, hiç kuşkusuz Germen kahramanlık yasalarının göstergeleridir.

Ellİ yıl sonra bir gün ejderha çıkar gelir – kuru taş mahzeninden, gövdesiyle ısıttığı altınlar arasında çöreklenip yattığı yuvadan. Uyanıp 4 Temmuz gecesi göğe yükselen havai fişekler gibi etrafa ışık saçışında görkemli bir yan bulunur; fakat parlaklığın yanı sıra höyükte yüzyıllardır kımıldamadan durmasından kaynaklanan bir uyuşukluk da vardır üzerinde. O hem toprağın bir katmanı, hem havada süzülen bir ışık sütunudur; öyle oyuncak bir ejderha değil gerçek hayalet bir ejderha. Ejderha'nın sesi duyulur

duyulmaz doğan önyargının hemen öldüremeyeceği türden. Ortaçağ sanatı ya da modern Disney filmlerindeki ejderhalar bize amaçlanandan daha az korkunç gelebilir, fakat *Beowulf*'un son bölümünde ejderha imgelemimize *wyrn* değil *wyrd* olarak yerleşir, bir sürüngenden çok bir alın yazısı olarak.

Grendel'le annesi Beowulf'un hayatına dışarıdan girerler, kazara; başka şartlar altında belki onların meydan okumalarına aldırılmazdı, dikkati dağılır, ilgisi başka bir tarafa yönelirdi. Diğer yandan ejderhaysa kendi topraklarının bir hediyesidir, zihninin derinliklerinde gibi toprağın derinliklerinde yaşamakta, karşılaşmayı beklemektedir, geçidin bekçisi, sinsice oturan sor-gulayıcıdır o, Gerard Manley Hopkins'in ona diyebileceği gibi "aslan pençesi", ki Beowulf'un bedeni ve ruhu onun karşısında sınav verecektir. Ejderha gölge-hattına denk düşer, ilahideki ölüm gölgesi vadisine, türün ta içine işlemiş bir bilginin –beden ve ruh olarak hayatta kalma bedeli bilgisinin– vücut bulmuş halidir.

Beowulf'taki kutsal kitap göndermelerinin hepsinin Eski Ahit'c yapıldığı sıkça dile getirildi. Şair trajik, bekleme safhasında, kurtarılmamışlık aşamasında olan şeylere herhangi bir göksel vaatten daha sıcak bakar. Ejderha ile –ki onu tecrübenin kazasında arınmış Beowulf'un kendi ölüm bilgisinin bir yansıması olarak okuyabiliriz– dövüşe hazırlandığı sırada Beowulf'un ruhsal durumu öteki trajedi kahramanlarınkine benzer: Colonus'taki Oedipus'un, "olgunluk her şeydir" aşırılığındaki Lear'in, "peygambersi ruhunun" son aydınlanmalarını yaşayan Hamlet'inkine:

kimsenin harcı değildi hakkından gelmek.
Yaşlı kral kayaların tepesine oturdu.
Altınlarını, aşını ve aynı ocak başını
paylaştığı Gotlara güzellikler diledi.
Bir ağırlık gelip yerleşmişti yüreğine,
huzursuzdu, öleceğini hissediyordu.
Bilinmez ama bir o kadar da kesin
Kader varıp çalacaktı kapısını,

Burada şair vahye yakın bir aydınlanma yaşar. Öznel ve kaçınılmaz olan bir düzlemlerle karşı karşıya bir denge içinde, sonut biçimde

yerleşik olan tamamen altıncı duyuya ait bir unsurla yıkanmakta ve gerçekten de bütün o kahramanın ölümü ve cenazesine doğru ağır çekim *yürüyüş* böylece devam edip gitmektedir. Beowulf'un ruhu henüz "cesurlar arasındaki belirlenen yere" uçmamış olabilir fakat onda şimdiden bir "öte dünyalı" hali vardır, kararlılığında hayaletimsi bir yan. Bunun nedeni şiirin antropolojik açıdan ilginç, tipik kahramanlık çağı motiflerini barındıran ölçülü hikâyesi değildir; *Beowulf* müthiş lirik yoğunluk taşıyan pasajların –mesela "Hayatta Kalan Son Adamın Şarkısı" ve daha da belirgin olarak "Babanın Ağıtı" denen dizeler– insanın tahammül kapasitesinin taş yatağındaki bir çatlaktan sürgün verir gibi boy attığı yüksek seviyeden bir şiirdir.

Bakın bu
oğlunun gövdesini darağacında gören
yaşlı bir babanın ıstırabına benzer.
Sallanan gövdeyi kargalar gagaladıkça
nasıl da içi yanar: Ama yararı yok,
onca yılın bilgeliği boşuna.
Her sabah oğlunun öldüğünü hatırlar,
uyanıp yatağında. Yaşama sevincini yitirir,
ilki sonsuzca ölümün sultasındadır madem,
Tanrı ikinci bir veliaht verinceye dek
bomboş bakar oğlunun yaşadığı yere.
Salon sessiz kalmış, süvariler uykuya dalmış,
ateşi yel, piyadeleri ecel almış,
bir varmış, bir yokmuş, masalmış hayat.
Arp nağmesiz, avlu neşesiz;
hasretle yanarak ve yapayalnız uzanır
yatağına ve inceden bir ağıt yakar;
her şey gereksizce geniş görünür birden,
binaların içleri, ovalar bayırlar.

Bu türden pasajlar şairlikte doruk mertebenin işaretidir; en son-
da adamlarına "savaşın krallarını alıp götürceğini" söyleyen
Beowulf'un ruhsal durumunun düşlemsel dengidirler, olanca
canlılığıyla tasvir edilen deniz yolculukları nasıl coşkulu gençli-
ğinin karşılığıysa, öyle

Bu lirik yoğunluk anlarında şiirin teknesi tamamen duyu ögesinin içine dalmış durumdadır ve bu arada zihin saf kavrayış içinde vezinli ve uzak görüşlü bir şekilde salınmaktadır. Yani *Beowulf*'taki coşku daima, çelişkili olarak – gerçekçidir. Bu ise hiçbir yerde şiirin sonunda kahramanın cenaze törenini anlatan bölümdeki kadar belirgin ve unutulmaz değildir. Burada önlenemez ve ağıtsal öğeler cenaze ateşinin yakılışını, bedenın yakılıp mezarın inşa edilışını tasvir eden dizelerde (hem çok eski hem de tuhaf bir şekilde çağdaş bir sahne) bir araya gelir – Alevler krallarının bedenini yutarken dehşet içinde feryat eden Got kadın doğrudan yirminci yüzyıl sonunda bir haber bülteninden fırlamış olabilir, Ruanda ya da Kosova'dan; onun yaktığı ağıt travmalardan, hunharca olaylardan geçmiş ve şimdi de huzurdan yoksun bir gelecekle karşı karşıya bulunan halkların zihinlerine kısa, kâbus gibi bir bakıştır. Onun yürek yakan halini ve kederinin şiddetini derhal tanırız ve bunların bu kadar yeterli, onurlu ve şaşmaz bir doğrulukla ifade edildiğini gördüğümüz için kendimizi daha iyi hissederiz.

Bir tepenin üstünde tüm cenaze
ateşlerinin en yüksekini yaktılar;
buram buram büyüdü kara dumanlar,
ateşin gürlemesi boğdu hüngürdemeleri,
rüzgâr sustu, bir alev kasırgası estı,
küle kesti kemik kafesin içi.
Acıları tarıfsız, kayıpları tesellisizdi,
bağırlarına vura vura, bağrışa çağrışa
ağlaşıyorlardı. Got bir kadın bir ağıt
yaktı; saçlarını bağlayıp serbest bıraktı
kaygılarını, feryat figan bir kâbusu anlattı:
Aç kurtların işgalinde geniş yurt,
her yerde dağ gibi yığılı cesetler,
kan, kölelik ve her türlü horlanma.
Dumanlar havada dağıldı.

2. Bu Çeviri Hakkında*

Heaney *Beowulf*'u üniversite yıllarında ilk kez okuduğunda gerek şiirin dili gerekse taşıdığı hüznü ve metanetli havadan etkilenmiştir. 80'li yıllarda Harvard'da ders verdiği sırada Norton İngiliz Edebiyatı Antolojisi için şiiri modern İngilizceye çevirmesi teklifini bu yüzden kabul eder. Bu uğraş bir bakıma çağdaş Amerikan şiirinin seslerine çokça maruz kaldığı bir dönemde kendi sesinin hâlâ Anglo-Sakson sularında demirli olmasını sağlayacaktır. Böylelikle işe koyulur, fakat koca bir kayayı oyuncak bir çekiçle yontmaya benzeyen iş çok ağır ilerlemektedir. Ortaya çıkan üründen pek de memnun olmayınca projeyi bir kenara kaldırsa da aklı orada kalır, çünkü aslında fark etmiştir ki kendisi de istemeden Anglo-Sakson ritmine uygun şiirler yazmaktadır. Buna şaşırmasın, ne de olsa gençlik yıllarında taklit ettiği şair Eski İngilizceyi andıran şiirleriyle Gerard Manley Hopkins'tir.

Heaney İrlanda milliyetçisi bir aileden gelmektedir. Bu nedenle epey süre İngilizce ve İrlandacayı birbirine düşman olarak görür, ta ki bir gün ayrı gibi duran bu iki dilin ta gerisinde ortak bir düzlem bulunduğunu fark edene kadar. Artık insanın kendi dilinin sadece etnik bir etiket, resmi bir dayatma ya da kültürel bir tercih değil, daha ötedeki bir dile açılan bir kapı olduğunu düşünmektedir. Böyle düşünmesini sağlayan yine *Beowulf* şiiri olur. Orada rastladığı “acı çekmek” anlamındaki sözcüğün biraz değişmiş haliyle kendi ailesinde de kullanıldığını görüp izini sürer. Sözcük tüm Britanya'da, sonra da Güney Amerika'da dilden dile dolaşmıştır. Öyleyse, ailesinin dili kendi içine kapalı bir sistem değil tarihi bir mirastır. O vakitler bilmesec de aslında *Beowulf*'u çevirmeye işte o dakika hazır hale gelmiştir.

Çevirisi bir yandan Anglo-Sakson dilini çağrıştıracak ve aynı zamanda her bir kelimeyi ayrı bir vakarla telaffuz eden “koca sesli” akrabalarından birinin de söyleyebileceği bir şey olacaktır. Heaney *Beowulf* şairinin doğrudan anlatımını benimsediğini ifade eder. Sözlü gelenekteki hazır kalıpların yanı sıra şiirin ori-

* Heaney bu bölümde şiiri eski dilden modern İngilizceye çevirirken almak zorunda olduğu çevirmen kararlarını, Anglo-Saksoncanın yapısal özelliklerine vurgu yaparak yer yer teknik ifadelerle anlatıyor. Bundan ötürü bu bölümün tamamını özet halinde vermiyoruz. PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

jinalindeki “güzel olmak için” harcanan çabayı da yansıtır dizelerine. Arada sırada, doğallığı bozmamak adına, aliterasyondan ve orijinalindeki katı vezinden vazgeçer, hatta aynı tavrı kelime seçiminde de sergileyip sırf doğru çevirmek adına yapay bir anlatıma düşmekten kaçınır. Fakat orijinaldeki tamlamaları, eşanlamlı kelimelerin peş peşe sıralanması gibi özellikleri kendi metnine taşımaya özen gösterir. Ayrıca, yukarıda andığımıza uyumlu şekilde, bazen kendi yetiştiği yöre olan Ulster’da konuşulan yerel kelimeleri kullanmaya çekinmez. Böyle yapmakla, mesele Heorot’tan söz ederken İngiliz çiftlik sahiplerinin İrlanda’da topraksız yerlileri uzak tutmak amacıyla inşa ettikleri korunaklı yapılar için kullanılan bir kelimeyi şiire sokmakla, Heaney, İrlandalı bir şair olarak, bu fetihler ve sömürgeler tarihiyle yüzleştiğini ve bunun mirası geleceğe taşımak için gerekli olduğunu düşünür.

Seamus Heaney

ÖNSÖZ

Milattan sonra birinci yüzyıldan itibaren Romalılar Britanya'yı işgal etmeye başladıklarında bu topraklarda savaşçı ruhlu, hayal gücü geniş ve doğaüstü varlıklara fazlasıyla inanan bir halk olarak tanımlanan Keltler yaşıyordu. Büyük Roma İmparatorluğu'nun çökmesi adadaki istila güçlerini zayıflattı. Buna bugünkü Almanya, Hollanda ve İskandinav topraklarından Angle, Sakson ve Jute kavimlerinin göçleri de eklenince, beşinci yüzyılda Romalılar çekilmek zorunda kaldılar. Yüzyılın sonuna varıldığında ise yeni gelen halklar Kelt nüfusunu kuzeye ve batıya, İskoçya, İrlanda, Cornwall ve Galler bölgelerine sürmüş, adaya yerleşerek 1066'daki Norman işgaline kadar sürecek Anglo-Sakson dönemini başlatmışlardı. Günümüze kadar ulaşan, Eski İngilizcede yazılmış yaklaşık 30.000 dize uzunluğundaki şiirler bu döneme aittir ve dışarıdan gelen bu kavimler kendi sözlü edebiyatlarını da birlikte getirdikleri için anlattıkları hikâyeler İngiltere'yle değil, Kıta Avrupası'yla ilgilidir. Şu an okumakta olduğunuz *Beowulf* destanı işte bu hikâyelerden biridir.

Maddi imkânlarına, yaşam şartlarına bakarak Anglo-Sakson kültürünü ilkel olarak değerlendirmek hata olur. Aksine, gayet iyi organize olmuş aristokratik bir toplumdular. Suffolk bölgesinde bir mezarda bulunup şimdi British Museum'da sergilenen Sutton Hoo hazinelerindeki incelik onların kültürel açıdan oldukça gelişmiş bir seviyeye ulaştıklarının kanıtıdır. Ayrıca son derece zengin, anlatım olanakları açısından gelişmiş bir sözlü kültüre sahip oldukları günümüze kalmayı başaran eserlerden anlaşılıyor. Bu nedenle, Anglo-Sakson ya da Eski İngiliz Edebiyatı, elimize ulaşanların dışında, başka değerli eserler de vermiş olmalıdır. Ancak savaşlar ve yıkımlardan geriye, bugüne kalan ürünler bile büyük bir eksiktir. Aralarından en eksiksiz olan ve o

günlerin dünyasını ayrıntılı olarak sergileyen *Beowulf* da zaten on sekizinci yüzyılda çıkan bir yangından zor kurtulmuş, sayfaları islenmiş, uçları yanıp yıpranmış, bazı dizeleri okunamaz hale gelmiştir.

Beowulf beşinci yüzyıl sonuyla yedinci yüzyıl arasında yaşanmış ya da yaşandığı varsayılan olayları konu alır. Yazılı olarak kayda geçirilmesi ise ancak Hristiyanlık'ın adada yayılması ve birer ilim yuvası olan manastırların kurulmasından sonra, tahminen sekiz ila onuncu yüzyıllar arasında mümkün olacaktır. Epey yaratıcı ve becerikli olduğu anlaşılan Hristiyan ozan sözlü kültürden devraldığı folklorik malzemeyi kendi inancına göre yorumlamış, birçok eklemeler yapmıştır. Şiirde anlatılan pagan halkların sık sık Hristiyan tanrısından söz etmelerinin, Hristiyanlık öğretilerine ve değerlerine uygun davranmalarının nedeni budur. Bu insanlar pagan tanrılarına adaklar sunarlar, cenaze törenlerini pagan usullerine uygun olarak düzenler, kehanetlere inanır, hediye vermeyi sadakatin garantisi olarak görür, altın ganimet ve şöhret kazanma peşinde koşar, "Size tokat atana öbür yanağınızı da dönün" diyen İsa'nın öğretisine karşılık, öldürülen akrabalarının kanını yerde bırakmanın en büyük utanç olduğunu düşünürler. Diğer yandansa, örneğin başlangıçtaki şölen sırasında bir halk ozanı Yaratılış hikâyesini anlatır, ya da Danimarka Kralı, Beowulf'a Hristiyan öğretilerine uygun olarak, kibirden uzak durması konusunda uzun bir söylev çeker. Kahraman gençlik dönemindeki korkusuz tavrının yanı sıra, yaşlılığında sergilediği, bir Hristiyan kraldan beklenen yumuşakbaşlılık, barışseverlik gibi özellikleriyle de övülür. Kahramanlara neredeyse tapıldığı bir dönemde hâkim olan bazı değerlerin bizlere tuhaf gelmesi normaldir. Örneğin, Beowulf'un her fırsatta kendini övmesini, eski başarılarını ballandıra ballandıra anlatmasını, herkesin içinde maddi değeri çok yüksek armağanlar kabul etmesini, son nefesinde bile altından yapılma ganimetleri görmek istemesini ve hayatını şöhrat kazanmaya adanmasını anlamakta güçlük çekebiliriz. Fakat şunu belirtmek gerekir ki, Hristiyanlık öncesinde, ruhun ölümsüzlüğü düşüncesiyle henüz tanışmamış bu insanlar ancak arkalarında bıraktıkları isimle ölümsüz olabileceklerine inanıyorlardı. Mal mülk ve altına olan düşkünlükleri ise hırs ve bir şeyler elde etme duygusundan kaynaklanmı-

yordu; aksine, zenginliğini paylaşmayan krallar küçümseniyor, maddi armağanların sürekli olarak el değiştirmesi dostlukların pekişmesi için en etkili araç olarak görülüyordu.

Konu itibariyle şiir iki ana bölümden oluşur. Birinci bölüm şöhrat arayışı içindeki genç Beowulf'un bugünkü İsveç'in güney kıyısında kurulu Got ülkesinden kalkıp denizi aşarak Danimarka topraklarına gelmesini, Dan halkını önce Grendel adlı bir canavardan, sonra oğlunun öcünü almaya gelen annesinden kurtarmasını konu alır. İkinci bölümdeki olaylar bundan yaklaşık elli yıl sonra, bu defa Beowulf'un kral olduğu Got topraklarında geçer ve yaşlı kralın bir ejderhayla giriştiği ama kazansa da canına mal olacak zorlu mücadeleyi anlatır. Fakat bu ana temanın akışı araya giren ve başka kişileri konu alan destanlarla kesintiye uğrar. Bir görüşe göre bunun nedeni destanın farklı ozanlar tarafından yaratılmış olmasıdır. Fakat bu yan hikâyelerin şiirin bütünüyle olan bağlantıları ve işlevleri esere son halinin işinin ehli tek bir ozan tarafından verildiğini düşündürür. Örneğin, açılıştan yer alan cenaze töreni bizi en sonda anlatılacak olan Beowulf'un cenaze törenine hazırlar; ya da Beowulf'un Grendel karşısındaki zaferini kutlamak için anlatılan ejderha avcısı Sigemund efsanesi ikinci bölümde kahramanın bir ejderhayla karşılaşacağına işaretidir. Söz konusu yan hikâyeler kan davaları sonucu yok olup giden hanedanlar hakkındadır. Dolayısıyla Anglo-Sakson dünyasının ayrılmaz parçası olan bitimsiz savaşları, kahramanların çabalarıyla birazcık düzene kavuşan dönemler dışında insan hayatına hâkim olan kaosu temsil eder. Çünkü Anglo-Sakson anlatılarında hayatın geçiciliği önemli bir yer tutar. Eski bir şiirde insan hayatı kışın karanlığından uçup gelerek aydınlık bir salonun coşkısına bir anlığına karışan bir kuşa benzer, hayat ve ışık kalıcı değildir. Bugün İngiltere'de rastladığımız aydınlık, sevinç, huzur belirten yumuşak sesli kelimeler bizi aldatmasın, onlar sonradan Normanların güneşli Fransa sahillerinden getirdikleri armağanlardır. Ve aslında fırtınalı, soğuk ve karanlık iklimin, zor yaşama şartlarının etkisiyle tüm Eski İngiliz şiirine derin bir kasvet havası hâkimdir. Doğa bu insanlar için bir ziyafet sofrası, içinde rahatça dolaştıkları bir yer değil, hayatta kalabilmek için sürekli mücadele etmeleri gereken sayısız tehlike ve güçlüğü barındıran bir ortalamdır. *Beowulf* destanında Hrothgar'ın

inşa ettirdiği Heorot adındaki ıııklı ve sıcak salonun sembolik önemi bu nedenle çok büyüktür.

Bu yan hikâyeleri ozan aralardaki bağlantıları atlayarak sadece küçük değinmelerle aktarır. Bu kopukluklar modern okurda kaybolmuşluk hissi uyandırır da o dönemin okurları için her şey gayet açık ve anlaşılır durumdadır. Çünkü onlar söz konusu olaylara başka anlatılardan, tarihsel kayıtlardan zaten aşinadırlar ve bir okur olarak kendilerinden beklenen tepkiyi vermekte gecikmezler. Örneğin, Hrothgar'ın şöleninde kraliçe daha sonra tahtı devralacak yeğen Hrothulf'un prenslere iyi davranacağını umduğunu belirtir. Diğer kaynaklardan bu iki çocuğun başına gelecekleri bilen Anglo-Sakson okurlar burada yatan ironiyi hemen anlayacaklardır. Kan davasına kurban giden Finn'in hikâyesinin o sırada Heathbardlarla Danlar arasında kızıışmakta olan kan davasına bir gönderme olduğunu yine aynı şekilde kolayca fark ederler. Zaten sonuçta, Hrothgar'ın salonu canavarlar değil, insanlar tarafından yerle bir edilecektir.

Şiirin tarihsel ve folklorik kaynaklarına değinmek gerekirse, Heorot'un Danimarka'ya ait Sealand adasındaki Leire köyünde kurulmuş olduğunu düşünenler vardır. Burada sıkça anılan İsveç krallarına dokuzuncu yüzyıldan kalma "Ynglinga" söylencelerinde de yer verilmektedir. Got kralı Hygelac gerçekten yaşamış bir karakterdir ve onun Franklara (Frizyalılar) karşı giriştiği talihsiz seferler olaydan hemen sonraki yıllarda sıcaklığına tutulmuş kayıtlarda mevcuttur. Önceleri Beowulf'un da gerçek bir karakter olduğuna inanılırdı ama artık bunun doğru olmadığı düşünülüyor. İleri sürülen bir kanıt ise Got hanedanında kral adlarının H harfiyle başlaması ve Beowulf'un adından dolayı bu ailenin bir üyesi olamayacağı. Daha da ilginç, kahramanımızın adı kendi babası Ecghteow'un ya da kabilesi Waegmundinglerin adıyla da uyuşmaz.

Ama bu Beowulf'un edebi bir karakter olarak bilinmediği anlamına gelmez. Aksine, Beowulf adına birçok halk hikâyesinde rastlanır. Beowulf "bee" (arı) ve "wulf" (kurt) kelimelerinden oluşan bileşik bir kelimedir ve arıların baş belası "ayı" anlamına gelir. O dönemde Germen halkı arasında "ayı oğlan" hikâyeleri yaygındı. Grettis, Samsons ve Hrolfs efsaneleri de *Beowulf*'la benzerlik taşır. Örneğin, Grettis efsanesinde, Beowulf gibi, genç-

liğinde pek dikkat çekmeyen kahraman sonradan kapıştığı bir canavarın kolunu koparır, onu izleyerek bir göle dalar, orada bir mağara bulur ve yine burada yaşayan başka bir canavarla savaşı.

Yine de bu benzerlikler *Beowulf* şiirinin değerine gölge düşürmez. Zaman zaman hızlanan, zaman zaman yavaşlayan akışı, ozanın dikkatli bir gözlemci olduğunu gösteren ayrıntılarla süslü anlatımı onu diğer hikâyelerden ayırır. Daha da önemli bir fark şiirin ikinci bölümünde yer alan ejderhayla savaş bölümüdür. Kahramanların ejderhalarla savaşmalarında bir sıra dışılık olmadığı doğrudur, fakat öteki kahramanların aksine, *Beowulf* kavgadan mutlak galip olarak çıkmaz, aksine bu karşılaşma sonucu hayatını yitirir. Onun ölümünden sonra ise tehlikelerden korumak için ejderhayla savaşı göze aldığı halkı savaşa sürüklenecek, nihai yıkıma uğrayacaktır. *Beowulf* destanını benzerlerinden ayıran bir başka özellik de şudur: Geleneksel destanlarda kahraman kolaydan zora doğru birtakım testlerden geçerek en sonunda göz kamaştıran bir zafere imza atarken, *Beowulf* önce Grendel'i, sonra onun daha güçsüz olan annesini öldürür. Bu anlamda kahramanımız en tepe noktadan başlayıp sürekli bir düşüş kaydeder, ki bu pek rastlanan bir durum değildir. Belki ozan böylelikle insan ömrünün geçiciliğini vurgulamak istemiştir. Ne de olsa Heorot sadece kısa bir süre güvenli kalmış, sonraki dönemlerde yakılıp yıkılmış; *Beowulf*'un yönetiminde elli yıl boyu huzur içinde yaşayan Gotlar ise sonrasında komşu İsveç'ten gelen saldırılar karşısında çaresiz kalmıştır.

Cinsiyet konusunda dikkati bilenmiş günümüz okurlarının hemen fark edeceği gibi, *Beowulf* destanı erkeklerin dünyasını anlatır. Burada kral herkesten, eşten, çocuktan daha çok sevilir ve ona verilen bağlılık yemini her şeyden önemlidir. Sıradan kadınlar zaten ortalıkta görünmezler fakat daha yakından tanıdığımız kraliçeler, prensesler bile edilgen bir pozisyonda kalırlar. Onların görevi erkeklere içki sunmak, onları savaşa cesaretlendirmek, hediyeler dağıtmaktan ibarettir. Daha önemli bir görevleri de düşman kabileden biriyle evlenerek arada bir barış köprüsü kurmaktır. Fakat bu uygulama çok kısa süre için fayda getirir, sonunda kadın eşi ile anne babası arasında kalır, çıkan ilk savaşta iki taraftan birini kaybederek yıkıma uğrar. Hikâyenin hemen başında erkekler için bir kitap yazan <http://www.kurultay.com> kocasının

adıyla anılır, erkeklerin bedeni övülürken kadınların bedeni hakkında tek söz edilmez ve herkes öldürülen akrabasının intikamını alma hakkına sahipken Beowulf'un öldürdüğü canavarın annesine bu hak tanınmaz. Kelt destanlarında büyük övgüler almış kadın savaşçıların bulunduğunu biliyoruz, kadının buradaki ikincil konumu muhtemelen Hristiyanlık'ın bir etkisidir.

Destanın dil özelliklerine gelince: Eski İngilizce bugün konuşulan dilden çok farklıdır. Ünsüzlerin bolca kullanıldığı, sert söyleyişli kelimeler barındırır. O dönemin şiirinde uyak yoktur, uyak daha sonra Normanların istilasıyla birlikte Fransızca söylenen şiirlerden geçecektir. Onun yerine, bir sessiz harfin aynı dizede yinelenmesi anlamında gelen aliterasyon dikkati çeker, aşağıda alıntılarımız *Beowulf*'un ilk dizelerinde görüldüğü gibi:

Hwæt! We Gardena	in geardagum,
þeodcyninga,	þrym gefrunon,
hu ða æþelingas	ellen fremedon.
Oft Scyld Scefing	sceaþena þreatum,

Dize ortalarında görülen boşluklara “caesura” adı verilir. Her dizede aliterasyon yapan, vurgulu sözcükler bu boşluğun iki yanında kalır. Dizelerin aynı uzunlukta olmasına özen gösterilmez, bazen dizelerin çevirimizde de dikkatinizi çekecek kadar uzaması bu nedenle ritmi çeşitlendirmek adına yapılan bilinçli bir tercihtir.

Bir başka ayırt edici özellik iki sözcüğün birleştirmesiyle elde edilen ve “kenning” adı verilen benzetmelerdir: Kılıç yerine “battle lightning” (savaş şimşegi) karanlık yerine “night helmet” (gece miğferi), kan yerine “war-sweat” (savaş teri), göz yerine “head-jewels” (kafa mücevherleri), deniz yerine “whale-road” (balina yolu) denmesi gibi. Uzun uzun tanımladığı bir nesneyi tahmin etmenizi isteyen Anglo-Sakson bulmacalarından doğma bu tür ifadeler bir kelimenin metin boyunca tekrarlanmasını önleyerek anlatıyı daha eğlenceli kılar. Aynı kelime için bu şekilde oluşturulan tamlamaların art arda dizilmesi de Anglo-Sakson ozanların sevdikleri bir uygulama olarak dikkati çeker. Örneğin hepsi “kral” anlamına gelen “halkının kalkanı, yüzük yağdıran, halkın koruyucu miğferi” gibi ifadeler aynı dizede yer alabilir.

Metin Tercihi ve Türkçeye Çeviri Süreci

Beowulf çevirmenler için hep ilgi odağı olmuş, öyle ki on dokuzuncu yüzyıldan bu yana modern İngilizceye altmışın üzerinde çevirisi yapılmış, fakat Türkiye’de, İngiliz Edebiyatı bölümlerinin temel metinlerinden olmasına rağmen, bunca yıl nedense ihmal edilmiştir. Bu yüzden şu an elinizde tuttuğunuz Türkçe metin oldukça gecikmiş bir girişimin ürünüdür. Başkaları adına konuşamam ama kendi erteleme nedenlerimi biliyorum:

Bunların en önemlisi, oldukça erken dönemlere ait bu destanı Türkçenin hangi aşamasındaki haliyle dilimize aktarmak gerektiğine bir türlü karar veremeyişimdi. Nedense metnin ille de Oğuz Türkçesini andıran bir dil ve üslupla Türkçeye kazandırılması gerektiğine inanıyor, fakat kendimi bunun için yeterli donanıma sahip hissetmiyordum. Ama yazgıdan kaçılmıyor, Seamus Heaney’nin çok yankı uyandırmış, ödül almış çevirisini okuyunca düşüncem değişti. İtiraf etmeliyim ki bu versiyonu seçmemde bütün öğrencilerin kullanacağı bir antolojide yer alması önemli bir etken oldu ama editörler de bu metni sadece çevirmen 1995’te Nobel Ödülü’nü kazanmış bir şair olduğu için seçmiş değillerdi elbet. Her şeyden evvel, Heaney’nin şiirinde Eski İngilizcenin birçok özelliği gözetiliyor olmasına rağmen inanılmaz bir doğallık vardı. Aynı etkiyi ancak bugün kullanılan Türkçeyi esas alarak yaratabilirdim. Aliterasyonlar, yukarıda andığımız tamlamalar, epik edebiyatın başka unsurları okuru bugünle *Beowulf*’un zamanı arasındaki mesafeyi anımsatacak biçimde zaten yabancılaştıracaktı. Ayrıca, zorlama bir dil, olayların nasıl gelişeceğini merak edip ilerlemek isteyen okurda sürekli paçasından çekiştirilerek engelleniyor duygusu yaratabilirdi. Ve elbette en önemlisi, Oğuz Türkçesinin yoğun bir kullanımı dünyanın iki uç noktasındaki bambaşka kültürleri birbirinin üzerine yamamak olurdu. Böylece, eski dil kullanma takıntısından kurtulmak beni bu destanı çevirme düşüncesine daha yaklaştırdı.

Elimi bağlayan ikinci neden aliterasyon konusuydu. Düz bir çeviri de yapılabilirdi elbet ama Anglo-Sakson şiirinin bu çok önemli öğesinden vazgeçmek istemiyordum. Belki birkaç dizede bunu başarabilirdim ama bu oyunu koca bir metin boyunca sürdürmek nasıldır, belki kitap öncüsü <https://www.ayrind.org> ortaya çıkara-

racaktı? Hikâyeyi biçime kurban etmek istemezdim. Heaney'nin önsözünde, orijinal şiirdekinin aksine her dizede aliterasyon kullanmadığını, böylece metnine nefes aldirmayı umduğunu belirten sözlerini okumak beni de biraz rahatlattı. İlk sayfanın acemiliğinden sonra bu söyleyişe çabucak alıştım. Bu ses arayışı içinde şimdi biraz eskimiş, kullanım dışı kalmış Osmanlıca kelimeler cankurtaran simidi gibi geliyor. Ama genel olarak duru bir dilin peşinde olduğum için bu tür kelimeleri olabildiğince sınırlı tutmaya, Beowulf'u bir Oğuz yiğidine dönüştürmekten vazgeçmişken şimdi de bir yeniçeriye benzetmemeye çaba harcadım.

Bir şiirde hızı belirleyen dizelerin uzunluğudur. Ağır bir konuyu kısacık dizelerle anlatmaya kalkarsanız konu ağırlığını yitirir, hafifleyip hızlanır; aynı şekilde, neşeli bir konuyu kayalardan seken sular gibi dizeden dizeye atlatarak anlatmak gerekir. Çevirmen de buna dikkat etmelidir. Örneğin, ilk bölümde Grendel'in saldırısı çok ani gerçekleşir ve ozan bu çok önemli saldırıyı en fazla birkaç dize içinde başlatıp bitirir. Çeviride dizeler ve söz uzarsa ozanın yaratmak istediği etki kaybolacaktır. Ben ideal uzunluğun ortalama –tabii hece sayısı da önemli ama– beş kelime civarında olduğunu düşünüp bunu sağlamaya çalıştım. Yine *Beowulf* ozanı çok fazla sıfat kullanmayı, sözü gereksiz yere dolaştırmayı sevmiyor, tercihi yalınlık ve doğrudan anlatımdan yana. Çeviri sırasında bu temel özelliği de görmezden gelemedim.

Son olarak, tiyatro metni çevirmek yazılı bir metni çevirmekten nasıl farklıysa ve repliklerin sahneye, konuşmanın doğal akışına nasıl uyması gerekirse sözlü edebiyatı çevirmek de aynı şekilde yazılı edebiyattan farklıdır ve farklı ölçütleri göz önünde bulundurmaya gerektirir. *Beowulf* her şeyden önce, bir sözlü edebiyat ürünüdür. Bu nedenle çeviri sırasında gözden çok kulağa hitap etmem gerektiğini unutmayıp, dizelerimi görsel değil, işitsel hafızada yer edecek biçimde ve uzunlukta kurmaya çaba harcadım.

Zaman zaman aksi iddia edilse de, kötülüklerin sürdüğü bir dünyada kahramanlara her zaman ihtiyaç duyulacak. Dilerim Beowulf'un temsil ettiği erdemler çağımız insanına ilham kaynağı olur.

Kaynaklar:

- Heaney, Seamus, *Beowulf: A verse Translation*, ed. Daniel Donoghue. Londra: W.W. Norton & Company, 2002.
- Erving, B. Edward, Jr, *A Reading of Beowulf*. Londra: Yale University Press, 1968.
- Kennedy, Charles W., *Beowulf: The Oldest English Epic*, Londra: 1962.
- Urgan, Mîna, İngiliz Edebiyatı Tarihi-I, İstanbul: Altın Kitaplar, 1986.
- Benson, Larry D., *Contradictions from Beowulf to Chaucer: Selected Studies of Larry Benson*, editörler: Theodore M. Anderson ve Stephen Barney, Aldershot, Hants, 1995.
- Daiches, David, *A Critical History of English Literature-I*, Londra: Mandarin, 1994.
- Wright, David, *Beowulf: A New Translation*, Baltimore: Penguin, 1959.

KİM KİMDİR?

Aelfhere:	Wiglaf'ın akrabası.
Aeschere:	Hrothgar'ın yakın dostu, baş danışmanı
Beow:	Eski Danimarka kralı, Shield'in oğlu
Beowulf:	Ecgtheow'un oğlu, sonradan Gotların kralı olur.
Breca:	Açık sularda Beowulf'la yüzme yarışına giren Bronding lideri.
Dayraven:	Hygelac'ın Frizya baskını sırasında Beowulf tarafından öldürülen bir savaşçı.
Eadgils:	Beowulf tarafından desteklenen İsveç prensi, Ohthere'nin oğlu.
Eanmund:	Ohthere'nin diğer oğlu, Weohstan tarafından öldürülür.
Ecgla:	Unferth'in babası olan bir Dan.
Ecgtheow:	Beowulf'un babası.
Ecgwela:	Tanınmayan eski bir Danimarka kralı.
Eofor:	İsveç kralı Ongentheow'u öldüren bir Got.
Eomer:	Offa'nın oğlu, Angles kralı.
Eormenric:	Doğu Gotları'nın kralı.
Finn:	Hnaef'in kız kardeşi Hildeburh ile evli olan Frizya kralı.
Fitela:	Sigemund'un yeğeni.
Folcwald:	Finn'in babası.
Freawaru:	Hrothgar'ın kızı.
Garmund:	Offa'nın babası.
Grendel:	Beowulf tarafından öldürülen korkunç bir insan-

Guthlaf:	Danimarkalı bir savaşçı.
Habil:	Âdem'in iki oğlundan biri.
Haereth:	Hygd'in babası.
Haethcyn:	Got kralı Hrethel'in ikinci oğlu.
Halga:	Hrothgar'ın erkek kardeşi.
Halfdane:	Hrothgar'ın babası.
Heardred:	Kral Hygelac'ın oğlu, babasının ölümünden sonra Gotların kralı olur.
Heatholaf:	Wulfing Kabilesi'nden bir savaşçı.
Hemming:	Offa ve Eomer'in akrabası.
Hengest:	Hnaef Finn'in adamları tarafından öldürülünce Danimarka ordusunun komutanı olur.
Heorogar:	Hrotgar'ın ağabeyi.
Heorowearð:	Heorogar'ın oğlu.
Herebeald:	Got kralı Hrethel'in en büyük oğlu.
Heremod:	Danların kralı.
Hildeburh:	Frizya kralı Finn'in karısı, Danimarkalı Hnaef'in kız kardeşi.
Hnaef:	Finn'i ziyaret eden Danların lideri, Hildeburh'ün erkek kardeşi.
Hoc:	Hildeburh ve Hnaef'in babası.
Hondscio:	Beowulf'un Grendel tarafından öldürülen ahabparlarından biri.
Hrethel:	Got kralı, Hygelac'ın babası ve Beowulf'un dedesi.
Hrethrich:	Hrothgar'ın oğlu.
Hrothgar:	Danların kralı, Wealhtheow'un kocası.
Hrothmund:	Hrothgar'ın oğlu.
Hrorthulf:	Halga'nın oğlu, Hrothgar'ın yeğeni.
Hrunting:	Unferth'in kılıcı.
Hunlafing:	Hengest'in ordusundan bir Dan savaşçısı.
Hygd:	Hygelac'ın karısı, Haereth'in kızı.

Hygelac:	Got kralı, Hygd'ın kocası ve Beowulf'un amcası.
Ing:	Danların efsanevi ataları.
Ingeld:	Heatho-Bards prensi.
Kabil:	Âdemin öteki oğlu. Kardeşi Habil'i öldürmüştü. Aynı zamanda Grendel ile annesinin ataları.
Modthryth:	Angles kraliçesi, Offa'nın karısı.
Naegling:	Beowulf'un emektar kılıcı.
Offa:	Angles kralı, Modthryth'in kocası.
Ohthere:	Ongentheow'un oğlu.
Onela:	Ongentheow'un oğlu.
Ongentheow:	İsveç kralı.
Oslaf:	Danimarkalı bir savaşçı.
Shield:	Danimarka kraliyet ailesinin kurucusu, efsanevi kral.
Sigemund:	Dillere destan bir Alman kahraman.
Swerting:	Hygelac'ın dedesi.
Unferth:	Hrothgar'ın hanedanlığının bir üyesi.
Wael:	Sigemund'un babası.
Wealhtheow:	Danların kraliçesi, Hrothgar'ın karısı.
Weland:	Kılıçlarıyla ünlü, efsanevi bir Alman demirci ustası.
Weohstan:	Wiglaf'ın babası, Eanmund'un katili.
Wiglaf:	Beowulf'un sadık bir akrabası.
Withergeld:	Heatho-Bard savaşçısı.
Wonred:	Wulf ve Eofor'un babaları olan bir Got.
Wulf:	Bir Got savaşçısı, Wonred'in oğlu.
Wulfgar:	Hrothgar'a sadık bir Wendel Beyi.
Yrmenlaf:	Aeschere'nin erkek kardeşi olan bir Dan.

BEOWULF

Prolog: Danların Yükselişİ

Evet. Mazide yaşayan Mızraklı Danlar*
ve kralları gözü pek adamlardı, görkemliydi.
Hep dinledik onların destanlarını.

Başta Shield Sheafson, şimşek hızıyla
dağıttırdı şölenleri, hışımla dalıp,
salonlara korku salardı. Terk edilmiş bir çocuk
olarak başladıysa da açıldı sonra bahtı,**
kudret kazandı, kendini kanıtladı.
Boyun eğdirdi balina yolunun öte
kıyısındaki kavimlere. Tam bir kraldı.

Sonraları bir oğlu oldu Shield'in,
huzur bulsunlar diye bağışladığı
bir hediye, başsız geçen günlerde
uzun süren sıkıntılarını gören Tanrı'nın.
Çok şöret kazandı Shield'in oğlu:
Beow adı bilindi koca Kuzey'de.***
Her prens, onun gibi, görmeli geleceği,
hediyeler dağıtmalı babası sağken daha
ki sonra yaşlanınca bir savaşa girerse
sadık dostlar bulsun saflarında.
Dört yanında dünyanın, böylesi takdir
gören davranışlar götürür başarıya.
Shield gücünün doruğundayken
çattı ecel, Tanrı çağırdı onu yanına.
Askerleri yaptılar sağken dediğini,
her kelamı kanunken Danlar arasında:
Sırtlanıp sahile taşıdılar bedenini,
hürmetle bunca yıllık hükümdarlarına.
Kıvrık burunlu, kırağı kaplı bir tekne
hazır duruyordu demir almaya.

* Aynı Dan kabilesi için farklı adlar kullanılıyordu: Mızraklı Danlar, Batı Danları,
Zafer Shieldingleri vs. (ç.n.)

** Burada nakledildiği gibi Shield denizden bulunmuş bir çocuktu fakat sonra Dani-
marka kraliyet ailesinin kurucusu oldu. (ç.n.)

*** Beowulf değil, koca Danlar şimşek hızıyla dağıttırdı şölenleri. <https://rantey.org>

Getirip gemi direğinin hemen dibine
yatırdılar kralı ve yığdılar üzerine
uzak memleketlerden gelen mücevherleri.

Doğrusu, daha evvel duymadım
kılıçla, kalkanla, kemerle, zırhla
böyle tepeleme dolu bir tekne.

Göğsünün üstünde bir öbek mücevherle
açılacaktı kral usulca kıyidan,
onu çocukken dalgaların koynuna koyup,
yalnız başına sürgüne yollayanlardan
daha az cömert davranmamıştı Danlar
böyle değerli taşlarla bezerken bedenini.

En son, altın sancağını alnına serip
üzülerek razı oldular rüzgârın
alıp sürümesine onu derin sulara.

Ne bilge bir danışman, ne bir emektar asker,
bugüne dek bilen yok, hazinenin
hangi kıyıda, kime kismet olduğunu.

Beow'a kaldı böylece kaleyi savunmak,
babasını yitirdikten sonra yıllar boyu
yönetti halkını, büyük hürmet gördü.
Sonra veliahdı, büyük Halfdane başladı
devranına, dört çocuk doğurttu:
Heorogar, Hrothgar, iyi kalpli Halga
ve bir kız duyduğuma göre, İsveç kralı
yüzü yaralı Onega'nın karısı oldu.

Savaştan yana şansı yaverdi Hrothgar'ın,
bileği güçlü, gencecik adamlardan
koca bir ordu kurdu. Derken,
bir salon yaptırmak sevdasına düştü,
ve bir bina buyurdu ki devasa,
yeryüzünde benzeri yok bir yapı;
taht odası yapacaktı burayı ve genç yaşlı
herkese oradan verecekti hediyelerini,
ortak araziler hariç, bir de insan hayatı.*
Duydum ki, dünyanın dört bucağına

* Güçlü bir hükümdar bile halkından birini keyfi için öldüremez, ortak arazileri iste-
diği gibi dağıtamaz (ç.n.)
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ulaklar salınıp ustalar seçildi,
 az zaman zarfında çıktı ortaya
 bu harika bina. Heorot dedi adına*
 Beğenisi Buyruk Olan. Sözünü tutup
 yüzükler, mücevherler dağıttı masada.
 Yüksek tavanlı, geniş yapıyı
 korkunç bir yangın bekliyordu yalnız,
 birbirine düşünce kralla damadı.**

[Heorot Saldırıya Uğruyor]

Geceleri gezinen bir kara şeytan,
 koyu kin besliyordu o ara,
 dahası, kanı donuyordu duydukça
 şölenden yükselen şen sesleri:
 Arpın telleri tınlar tınlamaz
 şakımaya duruyordu duru dilli bir ozan:
 İnsanın nasıl yaratıldığını naklediyordu,
 dünyanın dört yanı dümdüz
 bir ova halinde halk edilişini,
 dünyaya fener olsunlar diye
 göğе asılışını Güneşle Ayın,
 yerin geniş kucağının yaprakla,
 dalla cömertçe doldurulup
 hayat verililişini hareket eden her şeye.

Kısaca, hayatından hoşnuttu herkes,
 cehennem çukurundan çıkıp gelinceye dek
 olanca şerriyle bir kara şeytan:
 Grendel'di bu gaddar canavarın adı,
 sınırlara musallat oluyor, meralarda
 bomboş bataklıklarda barınıyordu.

* Heorot asalet sembolü olan "erkek geyik" anlamına geliyor. (ç.n.)

** Burada Danlarla Heatho-Bardlar arasındaki bir çatışma yüzünden şölenevinin harap olacağına bir gönderme var. Yurduna, sonraki bölümlerde Gotların arasına geri dönen Beowulf Dan kralı Hrothgar'ın kızını Heatho-Bard kralı İngeld'le evlendirecek aradaki düşmanlığı giderme niyetindeydi ama bunun aslında çözüm olmayacağını söyleyecek. (ç.n.)

Tanrı'nın sürgün ettiği, Kabil'in soyundan
kovgun canavarlarla kalmıştı bir süre.
Habil'in canına karşılık ağır bir cezaya
layık görülmüştü Kabil, lanetlenmişti.
Bu sürgün sırasında insan yiyciler, cinler,
kötücül ruhlar ve devler doğmuştu kanından.
Tanrı'yla dövüşürlerdi durup durup,
ağızlarının payını alıp otururlardı sonra.

Gece yarısını geçmişken, Grendel,
heybetli yapıya doğru yola çıktı,
içkilerini yuvarlayıp yatan Danları
ziyaret edecekti. Ziyafet sonrasında,
en seçme savaşçılardan oluşan bir grup
sızıp kalmışlardı, insani kaygılardan,
her tür acıdan uzak. Hızla hücum
etti canı canavar, doymaz bir iştihayla
ve dehşet saçarak daldı,
otuz yiğidi kaldırıp kaçırdı inine,
katliamın hazzıyla halinden hoşnut,
salak sarhoş sendeleyerek, parçalanmış cesetlerle.

Gün ışıyıp güneş yükselince
Grendel'in imha gücü apaçık görüldü:
Çalgı cümbüş bitmişti, çığlık çığlığa
ağlaştılar, yas tuttular sabahta.
Şanlı kral çöküp kaldı çaresizce,
hakareti taa yüreğinde hissetti,
içini çeke çeke bomboş gözlerle baktı
korkunç geceden geriye kalanlara.
Acısı dayanılmazdı ama daha bitmemişti,
çünkü ertesi gece zalim Grendel
yine vurdu ve vahim bir katliam yaptı.
Doğuştan kötüydü, pişmanlık duymuyordu.
Bunun üzerine, korkan kimseler
oradan uzaklaşmakta buldular çareyi,
çevredeki çiftlik evlerine çekildiler.
Göz önündeydi her şey, kimse göze alamazdı
salonu gözetleyen gözün gazabını,

kurtulan, aman deyip uzakta kaldı.*

Böylece Grendel üstünlüğü ele geçirdi,
Hükmü yetti Heorot'a tek başına,
sonunda bomboş kaldı binaların en büyüğü.
On iki kış geçti kederle dolu,
Shielding Kralı kahroldu kederinden,
çok geçmeden her yana yayıldı haber.
Hüzünlü türküler yakıldı yenik krala,
korkunç katliamını anlatan Grendel'in,
son vermek niyetinde değildi canavar kan dökmeye,
barışın yakınına bile yanaşmıyordu,
kan bedeli ödemeye... kimse onun
tazminat ödeyeceğini tahmin etmiyordu.**
Kimse güvende değildi, uzun gecelerde
bu gözü dönmüş, ölümcül gölge,
genç yaşlı gözetmeden çullanıyordu.
Pusuda bekleyip puslu bataklıklar
üzerinden süzülüp geliyordu. Sahiden de,
cehennem firarisi bu ifritler nerelerde
dolaşır bilinmez ki.

Böylece sürüp gitti,
her fırsatta felaket yağdırdı Grendel,
onmaz hasarlar verdi Heorot'a,
ışıltili salonu karanlık bastıktan sonra
işgale geliyordu artık her gece.
Şu var ki, tahtın yanına yaklaşamıyordu,
Tanrı tarafından korunuyordu o taht.
Zor zamanlardı, zayıat ağır,
kederi kalındı Shielding Kralı'nın.
Sözü dinlenen danışmanlar,
memleketin en yüksek mevkide adamları
sürekli tavsiye veriyorlardı ani tacizlere
son vermek için yürekli yiğitlerle.

* Çiftlik evleri daha çok bekâr işçiler içindi. Grendel Danimarka tahtının merkezi olan şölenevini işgal etmekle yetinip çevredeki öteki binalara dokunmuyor. (ç.n.)

** Anglo-Sakson kanunlarına göre cinayet işleyen birinin kurbanın ailesine kan bedeli ödemesi gerekiyordu. Bu uygulamanın amacı kan davalarını, dolayısıyla daha fazla kan dökmeyi önlemektir. (ç.n.)

Pagan tapınaklarına gidip tanrılara
yakarıyor, yeminler veriyorlardı, yeter ki
yardıma yetişsindi o Ruhları Yok Eden.*
İnanışları buydu, Pagancaydı umutları.
Yüreklerinin bir yerinde, derinde,
cehennemi hatırlıyorlardı, ama haberleri yoktu
Hayır ve Şerrin Kaynağı, Yerin ve Göğün Kralı,
Her Şeye Gücü Yeten Yaradan'dan.

Ah yazık, zor zamanda
ateşe sarılmak zorunda kalan zavallıya,
ondan yardım umana, yönelecek başka
bir yeri olmayana. Ne mutludur oysa
ölümden sonra Yaradan'a yaklaşabilen,
huzur bulan, babanın şefkatli kucağında.

Yürek yoran günler art arda yığılıyor,
acısı bitmek bilmiyordu Halfdane oğlunun,
koyu bir korku kaplıyordu kalpleri,
gecenin kâbusu asla gecikmiyordu.

[Kahraman Heorot'a geliyor]

Grendel'i duyduğunda Gotland'da
yurdundaydı Hygelac'ın yeğeni,**
bir eşi daha yoktu yeryüzünde,
hem asil hem güçlüydü. Bir gemiyle
kuğu yolunu katedip bulacaktı o kralı,
bir koruyucu güce muhtaçtı madem.
Hiç çaba harcanmadı yola çıkmasın diye,
dil dökmedi yaşlılar, onu çok sevseler de.
Tersine, kehanetleri incelediler, tam
destek verdiler gitme dileğine ve
en seçkin gençleri seçip aldı savaşı,
on dört adamıyla beraber binecekti tekneye.
Deneyimli bir denizciydi kendisi,

* Hristiyanlar eski Pagan tanrılarını Şeytanla bir tutuyorlardı. (ç.n.)

** Beowulf. Kalırsız PDF Kitap Arşivi: <https://kitapyurdu.org>

kılavuz istemezdi burunlarda, koylarda.

Çok geçmeden suya inmişti gemi.
Kıyıdaki kayaların karaltısında
iskele tahtasını tırmanıp çıktı hepsi.
Deniz dalgalanıyor, kumlar kaynaşıyordu.
Kucaklar dolusu kuşamlarını,
göz alan silahlarını yığdılar güverteye
ve kunt karınlı gemi kararlılık içinde
demir aldı. Dalgaların sırtında,
boynunda köpüklerle, kuğu gibiydi,
kıvrık burnu karıştı enginlere
ve ertesi sabah hesapladıkları saatte,
ufukta karayı gördüler güverteden,
parlak kayaları, sarp uçurumları,
geniş burunları. Yolculuk bitmişti,*
sahile inip gemiyi sağlama aldılar,
zırh ve silah şakırtıları sakinleyince,
şükranlarını sundular sağ salım kıyıya
varmalarına izin veren Tanrı'ya.

Görevi sahili gözetlemek olan
Shieldingli nöbetçi burcundan bakıyordu,
gemiden indirilirken gözünü alan
muharebe malzemelerini görünce meraklandı,
kimdi bu gelenler, neydi gayeleri?
Doğruca kıyıya sürdü kısırağını
Hrothgar'ın bu hızlı süvarisi,
mızrağıyla meydan okuyarak,
“Dost musunuz, düşman mısınız?” dedi,
“Zırhlara bürünüp gelmişsiniz buraya,
koca karınlı geminizle geçerek denizi.
Uzun süredir burada sabit nöbetçiyim,
görevim korumak Dan kıyılarını.
Doğrusu daha evvel silahlı hiçbir birlik,
böyle dikkat çekmemeye çabalamadan,
veya danışmadan izin var mı diye
ayak basmadılar şu an bulunduğunuz yere.

* Şimdiki İsveç'in bulunduğu güney sahilinden Heorot'un kurulu olduğu Danimar-
ka'ya ait Zelandas PDA Kitap Arşivi (http://rantey.org)

Ne de daha heybetli bir dövüşçü gördüm
şurada dikilenden: Şayet yanılmıyorsam
tam bir soylu. Belli ki laf olsun
diye taşıyor savaş takımlarını.
Ama belki casussunuz. Bu yüzden,
daha fazla ilerlemenize fırsat vermeden
sormam gerek kimsiniz, hangi kıydan
ve nasıl bir gayeyle çıkıp geldiniz?
Suyun öte yanından gelen yabancılar,
ya yanıtlayın beni, ya da siz bilirsiniz!”

Sözün kilidini açtı birliğin komutanı,
o seçkin şahsiyet, şöyle cevap verdi:
“Got soyundanız bizler, Hygelac’a bağlı,
Ecgtheow adıyla bilinirdi babam,
nam salmış bir savaşçıydı vaktiyle.
Nice kışlar gördü de günü geldi
göçüp gitti, ama değişik ülkelerde
birçok bilge kişi hatırlar onu hâlâ.
İyi niyetlerle geldik ta nerelerden,
halkınızın kalkanı Halfdane oğlunu
görmek dileriz yolu gösterirsen.
Halfdane oğluna ciddi bir hizmet
sunmaktır amacımız, bu yüzden saklama,
biz bir şeyler duyduk ama ne kadar doğru?
Büyük bir bela varmış başınızda,
karanlık gecelerde ecel gibi gezermiş
ceset saçan bir canavar, Shielding ülkesinde.
Yürekten yardıma geldim, yol göstermeye,
düşmanını yenebilir Hrothgar ve huzura
erebilir kısmetse, kafasından kaygıyı
yüreğindeki yılgıyı kovabilir. Yoksa,
daha günlerce gözyaşı döker,
yası dinmez ufukta dikildikçe salonu.”

Gözü pek gözcü dimdik durup dedi ki:
“Basiret sahibi herkes bilir,
fersah fersah farklıdır vaat ve icra,
sözlerine inandım, kralınıza sadık
bir birliksiniz. Gelin öyleyse benimle,

silahlarınız, zırhınızla, zarar yok.
 Bense arkadaşlarımdan sıkıca söz alıp,
 ‘Göz kulak olun’ diyeceğim gemiye:
 katranı taze tekneye iyi baksınlar,
 ki yine dalgaları yarsın burnu,
 dönüş yolunda tekrar açılınca denize.
 Got ülkesine sağ salim geri
 götürsün bu yiğidi, böyle yürekli
 ve yılmaz biri yara almadan
 çıksın dilerim kavganın koynundan.”

Böylece yola devam ettiler. Devasa
 gemileri güzelce bağlandı gergin halatlarla.
 Kuyumcuların altından dövdükleri domuz
 figürleri yanıp sönyordu yanak*
 zırhları üstünde bu sert suratların,
 onları koruyordu. Epeyce koştuktan
 sonra seçtiler altın salonu.
 Ona benzer bir başka bina
 görmemişti hiçbiri: “Azamet”
 yaşıyordu orada, ışığı yayılıyordu her yöne.
 Nazik kılavuz görkemli kaleyi
 ve ona giden kestirmeyi gösterip
 şöyle dedi: “Şimdi ayrılmam gerek.
 Her Şeye Gücü Yeten gözetsin sizi,
 Yüce Tanrı işlerinizi tamama erdirdsin.”

Çiğnenmiş bir yoldu, çabuk çıktılar,
 örme demir giysiler gıcırdayıyordu;
 çarpıp çınlıyordu geçme halkalar.
 Korkunç savaş kuşanları ve silahlarıyla
 varır varmaz, –denizde yorgun düşmüşlerdi–
 en sert keresteden geniş kalkanlarını
 dayar dayamaz daha duvara,
 banklara yığıldılar; yine şakırdadı
 teçhizatları. Mızrakları toplayıp
 dışbudak değneklerinden bir demet yaptılar.
 Savaşçılar da seçkindi silahları kadar.

* Çeşitli kazılarda üzerinde yaban domuzu motifi bulunan miğferlere rastlanmıştır.
 Yaban domuz www.defilkitaplarisleri.cittosilmi.org (ç.n.)

Sonra mağrur bir asker sorguladı
 hepsini, neseplerini, geliş sebeplerini:
 “Nereden geliyorsunuz, zırhlar giyinmiş,
 yanak yastıklı miğferler, mızraklar,
 kakmalı kalkanlarınızla? Hrothgar’ın bir komutanı
 ve habercisiyim ben, ömrüm boyunca
 böyle etkileyici ve bunca kalabalık
 bir yabancı grubunu asla görmedim.
 Sürgün değil, demirden yürekleriniz
 sürükledi herhalde sizi Hrothgar’a”

Yiğitliği dillere destan komutan
 kaskı içinde kendinden emin,
 metanetle dedi ki: “Hygelac’ın maiyetiyyiz bizler.
 Beowulf’tur benim adım.
 Şayet kralınız, şanlı Halfdane oğlu
 dinlerse beni, lütfedip gelsin derse
 kendisine söylerim ziyaret sebebimi.”

Wendel Beyi Wulfgar bilgeliği,
 savaşçılığı ve sağduyusuyla nam salmıştı,
 “Mesajınızı ileteceğim” dedi, “meraklanmayın,
 Danların dostu, yüzük yağdıran
 soylu kralımızın katına varıp
 ne düşünür öğreneceğim gelişinize dair,
 uygun gördüğü cevabı getireceğim size.”

Böyle deyip kralının yanına döndü,
 maiyetiyle beraber oturur buldu onu;
 saray adabını bilen değerli subay
 Hrothgar’ın önünde hürmetle dikilip,
 sevgili efendisine şöyle seslendi:
 “Got diyarından konuklar geldi,
 engin denizi geçip varmışlar.
 Başlarındaki adamın adı Beowulf,
 huzura kabul diliyor kendileri,
 resmi bir toplantı talep ediyorlar.
 Saygıdeğer Hrothgar, hayır demeyin
 ve bir cevap bağışlayın onlara.
 Kılık kıyafetleri gerçekten asil
 ve değerli olduklarının delili.

hele ki liderleri, hayranlık verici.”

Shieldinglerin koruyucusu Hrothgar konuştu:

“Daha toy bir oğlanken tanıdım onu,

babası Ecgtheow’u iyi bilirdim.

Got Hrethel, Ecgtheow’a gelin

verdi kızını, Beowulf böyle doğdu.

Köklü dostluğun gereği gelmiştir buraya.

Bir gemi dolusu hediye göndermiştim

geçmiş günde, kendisini görenlerden

müthiş şeyler dinlemiştim ona dair.

Derler ki otuz adam gücüne denkmış

bir elindeki kuvvet. Kısmet oldu da

demek buraya düştü yolu,

Batı Danları yurduna. Onun yardımıyla

kurtuluruz Grendel’den, gönlümden geçen

budur ve kahramanlığına karşılık,

zengin bir hazine hediye etmek isterim.

Çabuk git şimdi, Gotları çağır.

Gelsinler beraberce içeri buyursunlar,

görünce söyle hepsine, hoş gelmişler,

safalar getirmişler Danimarka’ya.”

Salonun kapısında

Wulfgar hemen ilette haberi:

“Efendim, Danların fatih kralı buyurdu ki,

tanırmış atalarınızı. Heorot’a hoş geldiniz

diyor ve takdirle karşılıyor koca denizi

geçerek gelmenizi ta buralara,

miğferle, zırhla hem, savaşa hazır.

Şimdi huzura buyurun, ama haliyle,

kalkanlar burada kalacak, mızraklar da

görüşmenin sonucunu bir görelim.”

Kahraman doğruldu, kuvvetli dostları

sıkı sıkı sarmışlardı etrafını.

Bir kısmı nöbetçi kaldı silahlarla,

diğerleri izleyip değerli komutanı

Heorot’un çatısı altında huzura çıktılar.

Demircinin ince bir işçilikle döverek

yaptığı balık pulu zırh parıldarken,

başında miğferiyle mağrur, konuştu Beowulf:

“Selam size Hrothgar!

Hygelac’ın erkânından, hatta kanındanım,

çok zaferler kazandım bugüne kadar,

Grendel’in haberi geldi derken.

Duyarsız kalamazdım: Denizcilerden duydum

dara düştüğünüzü bu destanlara

konu olan salonda, öyle ki sonunda

tamamen terk edildiğini, bomboş bırakıldığını

güneş gizlenir gizlenmez gök kubbenin altına.

Hal böyle olunca, sevgili Hrothgar,

tüm danışmanlar destekledi düşüncemi.

Bileğimin bükülmezliğini biliyordu hepsi.

Düşman kanına batık görmüşlerdi beni,

beş canavarla baş etmiş çıkarken sudan;

gece denizinde bir devler inine

dalıp dağıtmıştım koca bir sürüyü.

En büyük güçlülere göğüs gererek

hep sordum ölen Gotların hesabını,

düşmanların hatasıydı, helak oldular.

Şimdi de Grendel’e geldi sıra,

teke tek dövüşerek vereceğim dersini.

Ey Parlak Danların kralı, Shieldinglerin Prensi,

Koruyucu Kalkanları, kırmayın beni bu yüzden,

bunca mesafeyi madem aşıp da geldim

yalnızca kendi adamlarımın yardımıyla,

bana düşün Heorot’u temizleme şerefi.

Ne kadar doğru bilmem, duydum ki bu canavar

silaha tenezzül etmezmiş, tamam,

sırf hoşnut olsun diye Hygelac,

şanı çoğalsın diye, kaldırıp çöpe

atacağım ben de kılıcı, kalkanı:

Çıplak elle çıkacağım karşısına,

ölüm kalım kavgasına canavarla.

Ölüm kime düşerse Tanrı’nın takdiri

diye düşünsün artık. Diyelim Grendel

galip geldi: Korkunç bir gün demek;

kana kana içecek Gotların kanını,

çekinmeden çökecektir çiçeği burnunda
 gençlerin üzerine, öncekilere yaptığı gibi.
 Beni gömmek için telaşa girmeyin,
 bulamazsınız çünkü ölü bedenimi:
 Alıp beraberinde götürür bataklığa,
 tıka basa doymuş, her tarafı kan
 içinde geri dönerken; yuvasında yalnız
 yiyecektir cesedimi çığ çığ, her yere
 kanım sıçrayacaktır. Uzun sözün kısası,
 ardından yas tutmaya, cenaze törenine
 hacet yok: Ölürsen Hygelac'a
 gönderin üstümdeki bu göğüslüğü,
 Weland yapımı ve Hrethel'in yadigârıydı.*
 Neyleyim, kaderi yolundan eylemek olmaz.”

Shieldinglerin Miğferi aldı şimdi sözü:

“Beowulf, dostum, kalkıp ta buralara
 bizim için vuruşmaya gelmişsin, var ol.
 Bir kan davası başlatmıştı baban,
 Wulfing Kabilesi'nden Heatholaf'ı katlederek,
 Ufukta savaş belirmişti, bundan sakınan
 halkı sürgüne zorladı babanı. Buraya
 Güney Danimarka'ya geldi işte o vakit,
 şerefli oğullar diyarına, aştı da dalgaları.
 Ben o günlerde henüz taç giymiş,
 bu kahramanlar yurduna yeni yeni
 hükmediyordum. Ağabeyim, Halfdane oğlu
 ve benden daha becerikli Heorogar ölmüştü.
 Kısaca, ben bitirdim kan davasını,
 Wulfinglere bir gemi yükü hazine hazırladım.
 Ecgtheow da bana biat etti.

“Grendel'in sebep olduğu gamı kasaveti,
 burada Heorot'a verdiği hasarı,
 hakaretlerini anlatmak hiç hoş değil.
 Birer ikişer eriyor birliğim,
 kader onları süpürüp Grendel'e sunuyor.
 Ama Her Şeye Gücü Yeten, hikmetiyle,

* Weland: Germen kültüründe efsanevi demirci, bu da zırhın ne kadar kaliteli olduğunu gösteriyor. (ç.n.)

elbet bir son verebilir bu saldırılara.

“Kadehler boşalıp cesaret veren bira
çoşturunca duygularını, bazı delikanlılar
Heorot’u savunmaya soyunuyorlar sık sık,
kılıçlarını bileyip Grendel’i bekliyorlar.
Fakat güneş yürüyüp gün ağarınca,
hepsi masal oluyor, boş masalar
kalıyor geriye sadece, salonun
zemininde kalansa, vıcık vıcık kan.
Tüm vefalı dostlarım böyle vefat etti işte,
azaldı maiyetim. Ama şimdi masaya buyur.”

[Heorot’ta Şölen]

Sonra yan yana otursunlar diye yeni,
bir masa temizlendi. Mağrur,
güçlü ve cesur yiğitler aldılar yerlerini.
Süslü bir sürahi tutan bir hizmetkâr
yanlarında duruyor, boşaldıkça dolduruyordu.
Derken, ozan başladı şarkısına, duru
sesiyle yıkadı Heorot’u, oradaki herkesin,
Danların ve Gotların hoş etti gönlünü.

Hrothgar’ın hemen ayak dibinde,
mühim bir mevkide oturan Ecglaf oğlu Unferth
çöktüğü yerden konuşmasa çatlayacaktı,
ters sözler sarf etti. Beowulf’un geliş sebebini,
denizdeki kahramanlıklarını kıskanmıştı.
Herhangi bir kimsenin kendinden
daha çok saygı görmesini sindiremiyordu:
“Breca’yla yüzme yarışına giren
Beowulf musun sen? Sırf kendini kanıtlamak
için canını hiçe sayan, açık sularda?
Katıksız kibirdendi bu işe kalkışmanız
ve kim ne derse desin, dost ya da düşman,
vazgeçiremedi sizi. Saplantınızdı suda sınanmak.
Birlikte daldınız, dalgaların sırtından
akıntıya hükmederek hünerle kaydınız,

deniz coştu, çılgınca çalkalandı
 kışın kırbacının kışkırtmasıyla,
 ama yetmedi sizi durdurmaya, daha
 yedi gece boyunca yüzdünüz.
 Seni geçti Breca, galip geldi,
 sağ salim sahile vardı bir sabah
 Heatho-Reams havalisinde. Toparlanıp
 ana yurdu Bronding'e yöneldi;
 yuvası, hazinesi ve onu seven halkı
 bekliyordu kendisini orada.

Böylece seni kat kat aştığını kanıtladı Breca.
 Hangi kuvvetli hasımla kapıştın,
 nasıl yendin fark etmez bu nedenle,
 bu kez kötü tökezleyeceksin: Sağ çıkan
 olmadı çünkü Grendel'li geceden."

Ecghtheow oğlu Beowulf buyurdu:
 "Değerli dostum Unferth, diyeceğini dedin,
 ama konuşan sen değil, biraydı sanki.
 Kulağını aç da duy, kazın ayağı farklı:
 Yüksek dalgalara karşı yüzmeye konusunda
 bil ki, kimseler bükemezdi bileğimi.
 Breca'yla beraber büyümüştük ve her fırsatta
 böbürlenir, meydan okurduk, bakalım kim
 daha hünerli diye deli denizde.
 Elimizde birer kılıçla balinalara karşı
 yüzmeye başladık yine o gün.
 Breca beni geçip geride bırakamıyordu,
 bense onu geçebilirdim, yine de yan yana
 mücadele ettik beş gece boyu.
 Azgın dalgalar, dondurucu soğuk,
 zifiri karanlık ve kuvvetli poyraz
 ayırdı maalesef bizi. Deniz depreşti
 çalkantısı çıldırttı canavarları,
 zıvanadan çıkardı, ama zırhım vardı.
 Sert halkalı örme zincir, el yapımı,
 dar kesimli, ince işli altın bir kumaş,
 bir deniz canavarı dibe çektiğinde
 koruyordu bedenimi. Böylece kısıtılmış,

kıpırdayamazken, son bir şansım kalıyordu:
Kılıcı sokup çekiyordum, tamamdı çile,
kendi ellerimle alıyordum canavarın canını.

“Başka korkunç yaratıklarla da boğuşuyordum,
şahlanıp saldırıyorlardı, ama çok sinirlenmişim,
haddini bildiriyordum hepsine kılıcımle.
Şölen sofrası sanmasınlardı bedenimi,
derimi dişleyen, etimi didikleyenlere
tahammülüm yoktu derinde. Tam tersine,
sabaha, kalkamamışlar gibi kılıç uykusundan,
okyanusun çöpleri gibi, paramparça
yüzüyorlardı suyun yüzünde. Bundan sonra
güvende demekti tüm gemiciler.
Derken Doğudan göründü güneş,
Tanrı’nın parlak ispatı, dalgalar duruldu:
Rüzgârın dövdüğü dorukları seçer oldum.
Çoğu zaman, –çizmediyse daha üstlerini–
cesaret gösterenleri korur, esirger Kader.
Dokuz canavarın canını almıştı kılıcım
bense sağ kalmıştım başka maceralara.
Geceleyin yaşanan böylesi yaman
tehlikeler ve böyle müthiş mücadeleleri
anlatan hikâyeler duymadım hiç,
ne de doğrusu benim kadar zor
durumda kalan birini azgın denizde.
Yorgundum fakat yaşıyordum hâlâ,
okyanus kaldırıp karaya koydu beni,
sağ esen çıktım Finlandiya sahiline.

“Seninse, hatırlamıyorum Unferth,
benimkilere benzer bir boy ölçüşmeni.
Böbürleniyor sayılmam sen ya da Breca’dan
daha iyiyim dersem kılıç kullanmakta,
cenk alanında cesaretinizse övülmez fazla.
Sen kendi yarenlerini, yakınlarını öldürdün,
olanca aklına, kıvrak diline karşın
cezanı çekeceksin cehennem çukurunda.
İşin aslı, Unferth, eğer gerçekten
iddia ettiğin kadar keskin zekâlı

ya da cesur olsaydın, bunca cürüm
 işleyip sonra gidemezdi Grendel,
 sallaya sallaya elini kolunu. Söyle olur mu,
 tacı taciz etsin, altüst etsin Heorot'u
 dehşet salsın dört yana? Ama demek ki
 bir bildiği var: Zerre kadar zarar
 gelmez kılına senin kılıcından,
 ne de intikam bekliyor buradakilerden,
 mızrak taşıyan Muzaffer Shieldinglerden.
 Biliyor ki siz Danları böcek gibi ezebilir,
 hakaret edip öldürebilir hiçbir
 misillemenden korkmadan. Farklı bir muamele
 görecekt benden. Ona Gotların nasıl
 cengâver olduğunu göstereceğim. Sonra canı dileyen
 çekinmeden girip binaya içer birasını,
 gün ışığı parıltıyla süzülürken Güneyden,
 değişik bir şafakla tanışırken dünya.”

Ak saçlı Mücevher Saçan mutlu oldu;
 Namılı dövüşçü, Parlak Danların kalkanı
 kral, kararlılığına kesinlikle güveniyordu
 Beowulf'un, sözüne bel bağlıyordu.
 Kahkahalar geldi sonra, gürültü çoğaldı,
 herkes neşeyle güldü. Hrothgar'ın kraliçesi
 Wealtheow göründü, gerektiği şekilde.
 Altınları vardı üstünde, zarifçe selam verdi
 salondaki adamlara, sonra kupayı uzattı,
 memleketin muhafızı Hrothgar'a ilkin.
 “Durma, dik” dedi, “çünkü bizim
 kıymetlimizsin sen.” Kırmadı tabii o da,
 gerçek bir savaşçı gibi, coşkuyla içti.
 Ve herkesi dolaştı Helming kadını,
 ece zarafetiyle. Asil, yüzüklü parmakları
 her yaştan kişiye sundu kadehi,
 hem yerlilere hem yeni katılanlara,
 sonunda Beowulf'a geldi sıra.
 Ölçülü sözcüklerle Got'u selamladı
 kraliçe ve şükretti kabul olduğu için
 duası, epeydir süren acıyı dindirecek

güvenilir bir kurtarıcı geldiği için.
 Kadehi kabul edip aldı kahraman,
 korkutucu bir tip, kavgaya gelmez,
 ki her fırsatta kapışmaya fazla hevesli.
 Ecghteow oğlu Beowulf şöyle dedi:
 “Belli bir amacım vardı daha başında,
 yoldaşlarımla teknedeyken. Yapabileceğimin
 en iyisini yapacaktım ya da yok olup
 gidecektim canavarın elinde. Gerçekleştireceğim,
 göğüs kabartan bir işle kendimi kanıtlayacağım
 veya kanatlanacak ruhum burada.”
 Got’un bu geleneksel methiyesinden
 hoşlandı hanımefendi, varıp Hrothgar’ın
 yanında yerini aldı, altın takılarıyla.

Eski günler geri gelmişti,
 yankılanıyordu salon, gurur doluydu sesler,
 gürültücü, heyecanlıydılar. Derken Hrothgar
 istirahatata çekildi. Saldırı saatinin çok
 yaklaştığını hissediyordu. Yememiş içmemiş,
 günün ağarmasından gurup vaktine
 kadar kesin bunu kurmuştu Grendel.
 Birazdan sinsi gölgeler birer birer
 çıkarlardı meydana, gece çökerdi.
 Liderler helalleşirken hazır bulunanlar
 dikilip beklediler. Sağlık ve şans diledi
 Beowulf’a Hrothgar, onu salonun bekçisi
 ilan ederek şöyle konuştu:
 “Elim kılıç tutalı beri kimseye
 bırakmadım salonu, ama sen başkasın.
 Danların binası sana emanet, koru,
 yapıların en yücesidir çünkü.
 Görev başına şimdi, şöhretini düşün,
 dikkatli ol ve dile benden ne dilerse
 hâlâ hayatta olursan sabaha.”

[Grendel'le Kavga]

Hrothgar beraberindekilerle ayrıldı salondan,
 Shieldinglerin Efendisi, Savaşta Sığınakları,
 çıkıp içki evinden, istirahataya çekildi,
 kraliçesi, yatakdaşının yanına.
 Muzaffer kral, dendiğine göre, muazzam
 bir bekçi bulmuştu, Grendel'e denk,
 canavarlara karşı çok özel bir koruma.
 Ve Got'un güveni tamdı ki Tanrı
 kayıracaktı kendisini ve kopmaz kaslarını.

Soyunmaya davrandı demir göğüslüğü,
 miğferini çıkarıp nakışlı, muhteşem
 kılıcını yaverine verdi yatmadan evvel.
 İyiliklerin şahı Beowulf şöyle dedi:
 "Konu kavgaysa eğer, doğrusu kendimi
 Grendel'den bir milim aşağıda görmüyorum.
 Bu yüzden onu yere sermek için
 elimi keskin demire değmeyeceğim,
 benim için biraz basit olurdu bu,
 haberi yok çünkü savaş sanatlarından,
 ne kılıç bilir nâdan ne de kalkan,
 yalnızca vahşi bir kuvveti var.
 Ben de bunları bir kenara koymalıyım,
 karşıma çıkabilirse çıplak bulmalı beni;
 engin bilgisiyle Yüce Tanrı zaferi
 layık bulduğu kuluna bağışlasın."

Sonra gözü pek yiğit yastığa
 bıraktı başını, yanındakiler de öyle.
 Denizi dürüp gelenlerin hiçbiri doğduğu
 yerleri yeniden görmeyi umamıyordu,
 ne de bir daha dönmeyi baba ocağına.
 Salonda olup biteni biliyorlardı çünkü,
 çok kişinin ölümün kucağına düştüğünü.
 Fakat Tanrı zafer dokuyordu tezgâhında
 Hava Gotları için; içlerinden birinin
 gücü sayesinde hepsi galip çıkacak,
 düşmanlarını ezip zafer kazanacaklardı,

yüzleri gülecekti. Şüphe yok ki Tanrı insanın kaderine her zaman hükmeder.

Gecenin içinden çıkıp geldi,
gölge kâbus gizlice, şimşek gibi.
Nöbetçiler gevşemiş, içleri geçmişti,
hepsi uyuyorlardı, hayır, birisi hariç!
Tanrı lüzum görmedikçe lanetli canavar
kapıp götüremeyecekti onları kara inine.
İşte bir kişi vardı gözünü kırpmayan,
her an kavgaya hazırды ve içi kıpır kıpır.
Batalıklar içinden bata çıka
geliyordu Grendel, lanetli ve aç,
pus bulutu içinden usulca ilerliyordu,
yem bulmayı umarak yüksek yapıda.
Sisler içinden sinsice sokuldu,
ışıldayıp belirdi altınla kaplı bina.
İlk gelişi değildi Hrothgar'ın hanesine,
ama hayatında doğrusu hiç böyle
ters gitmemişti talihi ve görmemiş
böylesine belalı, sıkı bir savunma.
Koyu kin ve küçümsemeye yüklü,
yürüdü, yaklaştı borda kapıya,
demir destekli kapı bir dokunuşta
açıldı sonuna dek. Sonra dellendi hepten,
yıkıp geçti binanın girişini,
kan içmek için çıldırıyordu, çabuk
adımlarla yürüdü, yağlı ayaklarıyla,
basıp güzelim zemine; gözlerinden bu ara
şiddetli bir ışık, şimşeksi bir alev
saçıyordu. İçeride birçok savaşçıyı
kıvrılmış uyuyor gördü koyun koyuna,
kopacak kıyameti hayal edince, kat kat
arttı coşkusu: Tamamının canını
alırdı güneşten evvel, leşlerini bir güzel
mideye indirirdi; maalesef o gece
dönecekti talihi ve talan günleri
nihayet bulacaktı.

İş bilir ve kudretli

yeğeni Hygelac'ın, ilk hamleyi
 sabırsızlıkla bekliyordu. Fazla sürmedi
 hücum etti yaratık ve yerde yatan
 adamlardan birine geçirdi dişlerini,
 kemiklerini gümletti, kanını güpletti,
 löp löp yuttu etlerini, öyle ki
 ne el ne ayak kaldı geriye.
 Sıra Beowulf'a gelmişti, Grendel
 vurmaya davrandı yerde yatan yiğide,
 tam pençesini kaldırmıştı ki onu pürdikkat
 gözleyen kahraman kapıverdi kolunu.
 Kötülüğün şahı neye uğradığını şaşırdı,
 mücadeleye girdiği kimse böyle mengene
 gibi sıkmamıştı kolunu o güne değin.
 Gövdesindeki kemikler gerilip esnedi,
 ama kurtulmak ne kelime? Nasıl
 isterdi şimdi kaçıp şeytanın
 döllerıyla yaşadığı yere dönmeyi,
 gizlenmeyi ininde. Doğduğu günden beri
 yakayı hiç böyle kötü kaptırmamıştı.
 Sonra, yatmadan önceki sözlerini
 hatırladı Hygelac'ın güvenilir fedaisi,
 derhal ayağa fırlayıp çok daha sıkı
 kavradı düşmanını. Parmakları dişli gibi
 delip geçiyor, canavar çaresizce debeleniyor,
 Beowulf bastırdıkça bastırıyordu.
 Kaçacak delik arıyordu kara kâbus,
 yakayı kurtarıp ara yollardan
 varsaydı bir bataklıkta ki mağaraya!
 Parmakları giderek gevşedi kan içicinin,
 bu en bahtsız ziyareti olmuştu buraya.
 Şimdi kirişler çatırıyor, sanki şakıyordu.
 Kalede yaşayan kahraman Danlar
 paniğe kapılmıştı öd patlatan bu müzikle:
 Bir sağa bir sola savrulup duran
 kızgın rakiplerin binayı ayağa kaldıran
 ayak sesleri... Kağşayıp çatırdadı duvarlar,
 kalkıp oturdu çatı, ama hâlâ

yerinde duruyordu muazzam yapı.
 Esaslı bir binaydı, kunt kolonlarla,
 işinin piri bir demircinin elinden
 çıkma kemerlerle dayanıklı kılınmıştı.
 Rivayet odur ki, iki rakip kapıştığı sıra,
 ne masa, ne sıra kaldı kırılmadık,
 ayak altına saçıldı altın süslemeler.
 O güne dek gün görmüş, safa sürmüş
 hiçbir Shieldingli –yeter ki yangın olmasın–
 karın, fırtınanın, hiçbir felaketin
 viran edeceğini sanmazdı fildişi varaklı evi.
 Korkunç bir çığlıkla çınıladı ortalık,
 tir tir titredi dışarıdan sesini duyanlar,
 canhıraş ulumasını, cehennem uşağı
 bağırdıkça bakıp bakıp açılan yarasına.
 Gördüğü en kuvvetli adamın kelepçe
 gibi parmakları arasında perişandı.

Ne yazık ki hiç niyetli değildi
 soylu komutan, konuğunu yaşatmaya,
 böylesi hunhar bir canavarın canından
 kimseye yarar gelmezdi. Beowulf'un yanındakiler
 ata yadigârı kılıçlarıyla yardım ediyor,
 canavarın kalbine en kati vuruş için
 her türlü çabayı harcıyorlardı.
 Fakat bir şey vardı bilmedikleri: Fani
 ellerden çıkma en keskin kılıç dahi
 şuncacık işlemezdi o lanetli şeytana,
 her tür silahtan gelecek hasara şerbetliydi.*
 Ölümü ise çok çileli olacaktı,
 sürgün ruhu dünyadan uzaklara sürüklenecek,
 yeniden şeytanlar diyarına dönecekti.

Uzun zaman insanlara zulmeden canı,
 Tanrı'nın gazabını ateşleyen girişimlerin
 sahibi tüm gücünü yitirdiğini hissetti.
 Hygelac'ın yeğeni hareketsiz bırakmıştı onu.
 Kim hayatta kalırsa nefretle, kinle

* Bu büyü Grendel'i annesinden farklı kılıyor. (ç.n.)

anacaktı diğerini. Bedeni acıyla dağlandı
yandı, omzunda geniş bir yara vardı,
kasları yırtılmış, kolu kopmuştu.
Beowulf galip gelmiş, Grendel sürülmüştü
bataklıktaki harap barınağına, ağır yaralı.
Günleri sayılıydı, yaklaşmıştı ömrünün sonu,
iyi biliyordu ki bu kanlı kapışma
düşünü gerçek kılmaya yetmişti Danların.
Sonradan gelen, kendine güvenli adam
temizlemişti salonu, tehlikeyi savuşturmuştu,
memnundu geceki marifeti ve cesaretinden.
Beowulf boşuna böbürlenmediğini kanıtlamıştı,
son vermişti uzun süren sıkıntılara,
hesapsız horlanmaya, boyun eğmek zorunda
kaldıkları kara yazgıya... az buz acı değil.
İşte kahramanın tutup havaya kaldırdığı
eldi bunun açık delili. Grendel'in
omzu, kolu ve korkunç kavrayan eli.

[Heorot'ta Kutlama]

Derken gün doğdu ve duyduğuma göre
hediye salonunda toplandı savaşçılar,
uzak kabile şefleri koştular akın akın.
Güzergâhları üstünde, Grendel'in
hayretle baktılar ayak izlerine. Bir tek kişi bile
üzülmedi kaçışına. Düşse kalka,
tamamen tükenmiş, mücadelede mağlup,
kanla kirlete kirlete keçi yolunu
ölmeye gidişine şeytanın gölüne.
Kaynayıp fokurdadı kanlanan sular,
dalgalar kıvrandı, kusturucu pıhtılar
vurdu yüzeye. Yeryüzünde vadesi dolunca
balıklama dalmıştı bataktaki inine,
boğularak can vermiş ve cehenneme
teslim etmişti tesellisiz ruhunu.

Yaşlı refakatçiler ve yanlarında gençler

ayrıldılar sonra. At sırtında bir grup...
 doru küheylanlarla, keyifli mi keyifli.
 Beowulf'un başarısı övüldü defalarca,
 "Hiçbir yerde" dediler, "iki deniz arasında,
 Kuzey'de ve Güney'de, yüksek gökler altında,
 yani dünyada yoktur ondan daha layığı,
 kalkan taşımaya ya da kraliyet tacına."
 Suçlamaya kalkmadı fakat kimse
 şanlı Hrothgar'ı. Şüphesiz, o iyi bir kraldı.

Zaman zaman dörtnala devam ediyor,
 kestane renkli atlarını kamçılıyarak
 yarışıyorlardı bir düzlük bulduklarında,
 avuçlarının içi gibi bildikleri güzergâhta
 yol alıyorlardı. Bu sırada savaşçılardan biri,
 geleneği hatmetmiş bir hikâyeci,
 eski kalıplara uygun, yeni bir konu
 bulmuş, anlatıyordu Beowulf'un zaferini
 sağlam bir vezinle.

Wael oğlu Sigemund'a dair*
 söylencelerden kulağına ulaşanları aktarıyordu,
 bütün maceralarını, mucizevi işlerini.
 Fitela haricinde hiç kimse
 bilmezdi amcasının boğuştığı onca
 fitneyi fesadı, fenalıkları.
 Sırt sırta verirlerdi dar vakitlerde,
 omuz omuza savaşırlardı, bu sebeple,
 sırrını sadece yeğenine verirdi Sigemund.
 Kim bilir kaç dev devirmişlerdi.

*Ama asıl ölümünden sonra
 şahlanıp yürüdü Sigemund'un şanı,
 cesareti göklere çıkarıldı gömüyü bekleyen
 ejderhayı öldürdüğünde. Kır kayanın altına
 indi, kötünün kötüsüyle yüzleşmeye,
 yanına Fitela'yı almadan, yalnız başına.
 O parıltılı pulları para etmedi,*

* Orta Avrupa'nın Almanca konuşan bölgelerinde Sigemund efsanesi çok yaygındı. Beowulf'un Sigemund'la karşılaştırılması çok yüksek bir övgü olarak anlaşılmalı. (ç.n.)

kılıç deldi, ecel aldı ejderhayı.

*Sigemund cesaretiyle ele geçirdi gömüyü,
dilediğince harcayabilirdi. Bir tekneye doldurdu
ve yeraltı yarattığı kendi ateşiyle
küle dönerken, demir alıp açıldı.*

*Sigemund adı yayıldı her yöne.
Pek yığitti gerçekten, gözünü budaktan
sakınmazdı, göğsünü siper ederdi askerlerine.
Aldı yürüdü bu yüzden, Heremod'un
seferleri seyrelip gücü zayıflayınca.
İhanet değdi, Jutland'de pusuya düştü,
katledildi kral. Üzüntüsü kemiriyordu içini,
dostlarına bir yükü, daimi
kaygı kaynağıydı tüm asillerin:
O yılları görenler hayırla yâd etmez
kralın tavrını; dara düştüklerinde
umutlarını boşa çıkarmasını beklemiyorlardı
çünkü kraldan, değil mi ki babasından kalan
toprağı, hazineyi ve halkını korumak,
tam manasıyla tahta layık olmaktır
vazifesi bir veliahtın? Beowulf işte buydu
dostlarının gözünde ve dünya yüzünde.
Oysa kötülük hâkim olmuştu Heremod'a.*

Kumlu yollarda devam etti yarış
atlı grubun arasında. Gün ışıdı,
saat ilerledi. Soylular akın akın
kemerli salona koştular, herkes
merak ediyordu mucizeyi. Ve bizzat kral
Hrothgar, iyiliğin vücut bulmuş hali,
hazinenin muhafızı heybetle yürüdü
hareminden bu yana, yanında kalabalık
refakatçileri, resmi eşi ve onun nedimleri.

Salona varan Hrothgar şöyle hitap etti,
dikilip sarmaşıklı merdivende ve dikip
gözünü ahşap kolona ve Grendel'in pençesine:
“Her şeyden evvel, teşekkürler Tanrı'ya

ki bu güzel günü gösterdi bize.
 Grendel'den çok çektim. Ama Göklerdeki Çoban
 her yerde, her zaman yaratabilir mucizelerini.
 Düne değin umudum yoktu yarama merhem
 bulur muyum diye, ıstırabımı dindirecek
 küçük bir teselli, binaların en güzeli
 kokuşmuş bir kan gölüne dönmüşken.
 Bu her şeyden çok üzüyordu hem beni,
 hem canavar ve şeytanlara karşı haneleri
 korumakla yükümlü yardımcılarımı.
 Ama işte Tanrı'nın yardımıyla, bir yiğit
 hiçbirimizin yapamadığı harika bir iş
 başardı. Onu karnında taşıyan kadın
 bilsin boşa gitmediğini çektiği çilenin,
 kutlu bir oğul bağışlandığını kendisine.
 Bu nedenle, Beowulf, seni değerli
 oğlum sayıp bağrıma basıyorum.
 Besle ve yaşat aramızdaki bu yeni bağı,
 yiğitlerin en asili ve en yüreklişi,
 yeryüzünde bir şey yok ki senden kıskanayım.
 Daha sıradan işleri ödüllendirdim sık sık,
 yanına yaklaşamayacak yiğitleri
 takdir ettim, hak etmedikleri halde
 ödüllere boğdum. Ama sen ölümsüz
 kıldın kendini şanlı icraatınla.
 Tanrı üstüne titresin hep ve hak
 ettiğin hediye versin sana.”

Ecgtheow oğlu Beowulf dedi ki:
 “Müthiş bir iş başardık, mücadelemizde
 bizi gözett Tanrı ve böylelikle
 bilinmeze kılıç çektik. Gerçi daha çok
 sevinirdim boylu boyunca serilmiş
 görseydiniz canavarı. Gönlümden geçen,
 yapışıp yakasına, üzerine çullanıp,
 çekip çalmaktı yere, çıplak elle
 nefesini kesmekti doğrusu niyetim,
 onu kısıkvırak, kıpırtısız bırakmaktı.
 Fakat o kadar sıkı kavrayamamışım,

sıyrılıp kaçiverdi parmaklarımın arasından;
 Tanrı'nın dileği buymuş, şiddetle direndi,
 kurtardı postu ama ne pahasına?
 İşte bakın, eli, kolu, omzu burada,
 zavallı izleri bizi ziyaretinin.
 Zaten pek fazla zamanı kalmadı,
 o yarayla asla yarına çıkamaz.
 Mahvetti sancısı onu, ah vah etti,
 sarsıldı, sersem sepelek yola koyuldu.
 Şimdi ise, tüm sürgünler gibi,
 Tanrı'nın bilgece kararını bekleyecek.”

Böbürlenmeyi seven Unferth'in sesi
 soluğu çıkmıyordu, açıktı çünkü her şey,
 korkunç kanıt, kopuk el
 sarmaşıkların altında sergileniyordu.
 Pençesindeki her tırnağı, her pulu,
 eli üstündeki her kılı o kâfir yaratığın
 çelikten çubuklardı sanki.
 Dediler ki, hiçbir dövülmüş demir,
 keskinliği kanıtlanmış hiçbir kılıç,
 delemes kanlı kabuk bağlamış bu eli.

Sonra Heorot'a tekrar tertip düzen
 vermek için kollar sıvandı. Kadınlı
 erkekli herkes işe koyuldu hemen.
 Altın iplikler ışıyordu duvar dokumalarında,*
 göz alıcı manzaralar, o muhteşem
 yapı demir destekli olmasına rağmen
 epey hasar görmüştü. Menteşelerinden
 çıkmıştı kapılar, çatı dışında
 her yer harap olmuştu ve o günahkâr
 kıştırıp kuyruğunu kaçmıştı can havliyle.
 Vakıt saat gelince kurtulan var mı fakat?
 Ruh sahibi hepimiz, yeryüzü sakinleri
 ve tüm insan soyu kalkıp sofradan
 uzanacağız daracık ölüm döşegine.

Sonra Halfdane oğlu salona yürüdü.
 Kral da bizzat katılacaktı şölene.

* Anglo-Sakson soyluları duvarlarını harika işçilik ürünü kilimlerle süslüyorlardı. (ç.n.)

Denir ki, efendilerinin etrafında Danlar
eşi görülmemiş bir grup olarak
oturmuşlar masaya, müthiş düzenli,
muhteşem bir kalabalık. Pek çok meşhur isim
yemeklere yumulmuş iştihayla, kupalar
elden ele geçmiş, iki güçlü akraba
Hrothgar ve Hrothulf kırıltılı Heorot'ta
çok neşeliymişler o gün, çın çın
arkadaşlık varmış havada. Henüz
kan davaları başlamamış Shieldingler arasında
ve dosta ihaneti öğrenmemişler daha.*

Ardından Halfdane oğlu altın
işlemeli bir bayrak verdi Beowulf'a,
zafer anısı bir miğfer, göğüslük ve mücevherle
süslü bir kılıç, son derece değerli.
Böylelikle, rahatça içti birasını Beowulf,
herkesin önünde ödüle boğulmak
ayıp bir şey değildi, şöyle bir
dost meclisinde dört değerli
hediye her vakit verilmezdi nihayet.
Önden arkaya kalın bir şerit koruyordu
miğferi, dövüş esnasında keskin demir
varamasın diye kalkanı kaldıran
elin sahibine. Sonra kral, "Sekiz
at getirin" dedi, "dizginleri altın."
Değerli taşlardan yapılmış bir desen
vardı birinin eğerinde. Bunun üstüne
kurulup Halfdane oğlu, koşmuştu
nerede kıyamet gibi kopuyorsa kavga,
en ön safta hem ve ölümüne.
Sonra Ing'in kanından gelen kral
silahlarla atları sunarak Beowulf'a,
"Güle güle kullan!" dedi. Danların lideri,
hazineleri ve hanelerin bekçisi, böylece,
geleneksel saygı kurallarını gözeterek
teslim etti iki takım hediye.

* Bu dizeler Hrothgar'ın yeğeni Hrothulf'un sonradan kuzenlerine ihanet edişine
bir göndermedir. (ç.n.)

Taraf tutmayan bir tanık, mutlaka
fark ederdi fevkâlade zarif
davrandıklarını ikisinin de.

Diğerleri de unutulmadı:
Beowulf'la birlikte gemiye binip
hayatını tehlikeye atan herkesin
doldu kucağı kıymetli hediyelerle.
Grendel'in daha önce öldürdüğü Got
için uygun bir tazminat takdir
olundu altın cinsinden. –O cesur
adam ve elbet önce Tanrı
bıraksa başkalarının da alırdı canını.–
O demler ya da şimdi, yani daima,
Tanrı'nın dediği olur, bundan dolayı
idrak sahibi ve ihtiyatlı olmaktır
en hayırlısı. Her kim ki uzun bir hayat sürer,
çok keyif yaşar, evet, bir o kadar da keder.

Kahramanın gönlünü hoş kılmak için
çaldılar, söylediler. Bin bir serüven
nakledildi arp notaları eşliğinde:
Hazzın zirve yaptığı zamanlar oldu,
saray ozanı, mesela, söylencesini okudu
Finn ve oğullarının, Frizya'da gerçekleşen
vahşi saldırıyı, ki Danimarka kralı
Hnaef bu sırada kaybetmişti hayatını:*

*Jute'lar hakkında iyi
düşünemezdi Hildeburh:
Oğul ve kardeş,
ikisini de kaybetmişti
o masum ve harap,
ötekilerse harcanmış
muharebe alanında,
mızrağa geçmiş,
O şok olmuş kadın,*

* Finn'in hikâyesi oğlunu, kardeşini ve kocasını kaybeden Hildeburh'un açısından aktarılıyor. Ozan çok yoğun bir anlatımı benimseyip, ayrıntılara girmekten özellik-
le uzak duruyor. Nedeni hikâyeye konu olan olayların zamanın dinleyicileri tarafın-
dan zaten biliniyor olması. (ç.n.)

kederden yok olmuş
 Hoc'un kızı—
 kederine yanmasın mı
 gece bitip de
 yükseldiğinde güneş
 camı bellediklerinin
 görünce cesetlerini?
 Hoşça kalın öyleyse
 dünyada hazlar,
 yiyip bitirdi savaş
 Finn'in birliklerini,
 birkaçı dışında.
 Deyin öyleyse, nasıl
 muhafaza etsin Finn
 muharebe düzenini,
 ve sonunda Hengest'i
 nasıl haklasın,
 ordusunu kurtarsın
 düşman komutanından?
 Bu yüzden bir ateşkes
 yapılması önerildi,*
 anlaşmanın şartları
 aynen şöyleydi:
 Sıkışacaklardı biraz
 Danlar sığsın diye,
 tahtlar burada
 bir arada duracaktı,
 ikinci şart her gün
 hediye saatinde
 Folcwald oğlu Finn
 fitne fesat bilmeden
 Danlara hiirnet edip
 Hengest ve adamlarına
 altın bileklikler verecekti,
 kendi Frizyalı beylerine
 verdiklerine eşit miktarda,

* Frizya kralı, Hnaef'in ölümünden sonra Hengest yönetimindeki Danlara anlaşma öneriyor. (ç.n.)

moralleri yüksek tutmak için
bira salonunda.
Böylece taraflar
anlaşmaya imza koydular.
Finn kara kara
düşünüp yüksek sesle,
yemin verdi Hengest'e,
ki sağ kalan beylere
saygı gösterilecekti,
makamlarına göre.
Bu maddeye katiyyen uyulacak
sözle ya da hareketle
hiçbir kışkırtmaya ve tacize
mahal verilmeyecekti.
Denmeyecekti mesela, "Efendiniz
artık yaşamıyor,
bir baştan yoksunsunuz,
katlanmak zorundasınız
onu katleden düşmana."
Herhangi bir Frizyalı,
aksine hareketle,
ima ya da sataşmada
bulunursa, söz kılıca
düşerdi, kılıcın ağzında
çözülürdü düğüm.
Ölüleri yakmak için
bir yağm hazırlandı
göz alıcı çok altın
getirildi hazineden.
Shieldinglerin yüz akı,
kralları, yatmış,
alevleri bekliyordu.
Kana bulanmış
zırhlar, yaban domuzu
desenli altın miğferler
vardı yağm da
ve elbet çok sayıda
dirimsiz bedenleri

Dan askerlerinin.

Derken Hildeburh

Hnaef'le beraber

yakılsın istedi oğlu,

dayısının yanında

ateşe konsun yeğen.

Kadınlar ağlaştı

ağutlar yaktılar.

Kaldırıldı yiğit,

alevler kıvrıldı, duman

dikildi havaya.

Çevresinde durup

içten çığlıklar attılar

erirken başlar,

kabuk bağlamış yaralar

patır patır patlayıp

kan pıhtıları sıçratırken.

Tutuştı aç ateş,

iki taraftan da

cansız gövdeleri

güp güp yuttu.

Dünde kalmıştı mutluluk,

dağılmıştı savaşçılar

hanelere, kalelere

her yanına Frizya'nın.

Kalan birkaçı

kaybını dostların

yüreğinde taşıyordu,

yokluğun yakan acısını.

Hengest kaldı,

iğrenç ve kanlı

o koca kışı

eli kolu bağlı,

yurt hasreti çekerek,

Finn'in yanında geçirdi.

O günlerde

hiçbir gemi

açılmazdı denize.

Dalgalar coşuyordu

deli rüzgârla,

buz dersenez

kilit vurmuş,

kapamıştı yolları.

Gitmeye niyetlenenler

ancak gelecek sene...

bugün olduğu gibi

ziyaret edince bahar

ışıltılı gökleri

ılık güneşiyle.

Kış geçmiş,

dünyanın kucağı güzelleşmişti,

sıla hasreti daha da

depreşiyordu Hengest'in içinde,

ama ondan da fazla,

bir intikam fırsatı

arıyordu, bir bahane

kavgayı başlatacak:

Juteları selamlamak

için sabırsızlanıyordu.

Bu nedenle hayır

demedi, Hunlafing

kucağına bıraktığında

kılıçların en mahiri,

Cenk Celladı'nı.

Jutelar iyi bilirdi

onun keskin tadını.

Kan döküldü,

kendi evinde

katledildi yiğit Finn.

Guthlaf ve ●slaf

gemileriyle dönüp

gündeme getirince

geçmişteki bir ithamı,

o vahşi pusunun

ve yaşanan her şeyin

Finn'di tek sorumlusu.

Taşmak zorundaydı
kalplerindeki nefret,
düşmanların kanıyla
kızıla boyandı salon.
Finn'in başı kesildi,
kraliçeyi esir aldılar
ve ne kadar
değerli eşya buldularsa
Finn'in duvarlarında
yüklenip gemiye
götürdü Shieldingler,
değerli taşları, kolyeleri.
Deniz yoluyla sonra
bu savaşçı birliği,
o soylu hanımefendiyi
Danimarka'ya geri,
yurduna getirdiler.

Şiir sona ermiş, ozan
 görevini layıkıyla yerine getirmişti.
 Memnuniyet dolu bir mırıltı
 yayıldı masalara, muhteşem sürahilerden
 içkiler sundu kızlar ve kraliçe
 Wealththeow başında altın tacıyla
 gelip oturdu güzel iki adamın arasına,
 birbirine henüz huzur içinde
 yaslanabilen amcayla yeğenin.
 Sözüünü damaktan sakınmaz Unferth,
 cümlelerin aklına ve cesaretine hayran
 olduğu genç –gerçi kardeşlerini
 öldürmesi biraz gölgelemişti şöhretini–
 kralın yanı başında yerini almıştı.

Kraliçe şöyle dedi: “Şerefe cömert efendim;
 kaldırın kadehinizi, eğlendirin
 Gotları, usulü gereğince,
 dostça sohbet edin, eli açık davranın
 sevin ve sevinin, mutlu olun.
 Tadını çıkarın beraberliğin ama çıkarmayın

hatırınızdan getirdikleri onca hediye-
 Heorot şimdi tertemiz. Ve doğruysa şayet,
 bu savaşıyı oğul sayacaktımsınız.
 Sefasını sürün öyleyse imkânınız varken,
 ecel gelip çatınca da, gitmeden evvel,
 arkada kalanlara devredin krallığı.
 Hrothulf'tan yana içim çok rahat,
 asil biri o, küçüklere de kötü
 davranmayacaktır. Ondan daha önce
 ölürseniz eğer, küçükken kendisine
 gösterdiğimiz sevgi ve saygıyı
 hatırlayıp, haksızlık etmeyecek,
 vaktiyle ona verdiklerimizin hatırına,
 hoş tutacaktır her iki oğlumuzun kalbini.”
 Dönüp oğullarına baktı, masada başka
 beylerin çocuklarıyla beraber oturuyordu
 Hrethric'le Hrothmund, o iyi adam
 Got Beowulf'sa ortasındaydı biraderlerin.

Kupa ona sunuldu, kibar sözlerle
 hoş geldin dendi ve hazine değerinde
 hediyeler verildi cömertçe, hep altından:
 Yüzükler, zırh, iki bileklik ve yeryüzünün
 en zevkli işlenmiş zinciri. Zaten denir ki,
 Hama'nın Brosing'e ait kolyeyi çalıştan beri
 tam takım halinde değerli taşıyla,
 (Eormenric'in kötülüğünden kaçıyordu,
 sonra parıltılı kalesine kapandı.)
 görülmemiş böyle kıymetli bir kolye.”
 Swerting'in soyundan Got Hygelac'ın
 bu zincir boynundaydı son seferinde
 hazinesi ve ganimetlerini savunurken. Heyhat!
 Fırlatıp attı felek onu da, kendini
 dev aynasında görüp dalaştığı için
 Frizyalılara hiç yoktan. Yığıldı kaldı
 kalkanı altında, aynı mücevherli miğfer
 vardı kafasında, köpüklü dalgaları

* Beowulf'a verilen hediye Tanrıça Freyja'nın taktığı, sonradan kötü kral Eormenric'in eline geçen kolyeye benzetiliyor. (ç.n.)

geçerken giydiği. Böylece ölü kral
Franklar'ın eline geçti. Göğüslüğünü aldılar,
boynundan zincirini, zira,
savaş sona erince, soysuz askerler
yağmalardı cesetleri. Ve bütün cephe
Ölü Gotlardan geçilmiyordu.

Alkıştan inledi salon ve sonra
şöyle dedi Wealtheow herkesin huzurunda:
“Güle güle kullan bu kolyeyi
sevgili Beowulf, uğur olsun boynuna,
bu zırhı da al ve zerre zarar
gelmesin sana! Gücünle nam sal,
ve kendin gibi yetiştir iki yavrumu,
sana *yok* yok artık ve *hayır* haram.
Aldı yürüdü adın. Uzak yakın
her yerde herkes biliyor seni
ve bilecekler, çünkü nüfuz bölgen
yellerin yurdu kadar geniş şimdi
ve engin kayalıkları saran deniz kadar.
Bu yüzden, prensim, yaşadığın sürece
bahkın açık olsun ve bu hazinenin
kısmet olsun sana keyfini sürmek.
Şefkatle yaklaş yavrularıma, yani
tatlı sert ol. Tam bir güven
duyar burada herkes birbirine,
sevgiyle kucaklaşır ve sadıktır krala.
Tek bir gaye için beraberdirler,
halkımız ise her an hazır dövüşe,
yer içer ve ne dersem yaparlar derhal.”

Sonra yerine geçti. Su gibi
şarap içildi o eşsiz şölende;
kim nereden bilsindi başa gelecekleri,
alacağı o korkunç hali her şeyin,
askerleri bekleyen büyük tehlikeyi
karanlık çökerken usulca ve kral
Hrothgar odasına çekilmeye hazırlanırken?
Eski günlerdeki gibi kalabalık
bir grup serildi yattı yine salonda.

Masalar itildi, yataklar açıldı,
 yastıklar yerleştirildi, fakat içlerinden biri
 bir daha kalkmamak üzere koydu başını.
 Başucunda cilalı ahşap kalkanları,
 hemen yanındaki masada her adamın
 takım taklavatı hazır duruyordu:
 Yüksek miğfer, örgü zırh, uzun mızrak.
 Mizaçlarında vardı her yerde, her vakit
 tetikte durmak, acil bir durumda
 kenetlenmek etrafında krallarının.
 Düzgün insanlardı.

[Yeni Bir Saldırı]

Uykuya daldılar. Fakat Grendel'in dadanıp
 geberinceye değin her gece gelerek
 yaşattığı gibi altın salonda, yine
 içlerinden birine pahalıya patladı uyku.
 Her şey olup bitince bakıp gördüler ki
 bir intikamcı varmış hâlâ hayatta,
 gününü bekliyormuş. Grendel'in annesi,
 o cehennem gelini, gergefinde
 kötülük dokuyormuş. Korkunç sulara sürgün
 edilmişti, dondurucu derinliklere,
 Kabil'in katletmesinden sonra babasının oğlunu,
 öz kardeşini, elinde bir kılıçla.
 Alnında katil lekesiyle sürüldü Kabil,
 eşten dosttan uzak, neşeden yoksun
 yaşadı yaban doğada. Ve bir alay
 acayip canavarın ceddi oldu.
 Bunlardan biriydi işte Grendel,
 lanetli, yasaklıydı, yazgısı karaydı,
 Heorot'un bekçisiyle buluşacaktı bir gün.
 Yekindi, yüklendi, debelendi Grendel,
 fakat Beowulf farkındaydı gücünün,
 Tanrı'nın kendisine bolca bahşettiği.
 Bu sebeple, bu kez de ona sığındı,

âlemlerin yaratıcısına ve düşmanını yendi,
canını zor kurtardı cehennem zebanisi.
Zaviyesi yıkık, kolu kanadı kırık,
şefaatten uzak düşmüş düşmanı insanlığın,
mezarı olacak mağarayı güçbela buldu.
Ne var ki bu defa annesi düşmüştü yola,
kederli, kudurmuş, öç almaya aç.

Soluğu Heorot'ta aldı, daldı salona.
Talihleri az sonra dönecek olan Dan
askerleri her şeyden habersiz uyuyorlardı.
Hücuma geçti Grendel'in annesi.
–Gücü oğluna göre azdı gerçi, fakat
bir Amazon'un kuvveti ne denli denk
değilse donanımlı bir erkeğinkine
o kadarcık bir farkla– İndirdi kılıcını,
keskin kenar, sivri uç, kanla ısıtıldı
yaban domuzunu yontup atarken
miğferin üstünden. Müteakiben,
sert kabzalı kılıçlar kapışıldı masadan,
kollar geniş kalkanlara kelepçelendi,
zırh giymek ya da miğfer takmak
o dehşet anında düşmedi akıllara.
Cehennem cadısı can havliyle dışarı
çıkıyordu gördüklerinde. Ele geçirdiği
bir savaşçıyı sıkı sıkı tutarak
pençeleri arasında, o pespaye yaratık
sınıra yürüyordu. Elindeki yiğit
en sevdiği dostuydu Hrothgar'ın, iki deniz
arasında en güvendiği. Uyurken gafil
avlanmıştı Grendel'in gözü dönmüş annesine
bu büyük asker.

Beowulf başka bir yerdeydi.
hediyelerin takdiminden sonra Heorot'un
dışında özel bir daire tahsis edilmişti
Gotların gururu, gözbebeğine.
Gürültü ayyuka çıktı. Grendel'in kanlı elini,
ganimeti kapıp götürmüştü annesi.
Tuz biber ekti bu taze yaraya.

Bedeli çok ağırdı bu çatışmanın,
her iki taraf sevdiklerinin hayatlarıyla
ödemişlerdi. Ak saçlı savaşçı,
yaşlı kralın yüreğine od düştü
haberi duyunca: En kıdemli danışmanı,
can dostu canından olmuştu.

Beowulf çabucak salona çağrıldı:
Dövüşlerin galibi, korkulan düşman
hızla geldi ekibiyle kralın huzuruna.
Vakur ve bilge Hrothgar onu bekliyor,
merak ediyordu makus talihini
ne dem döndürecek diye Tanrı.
Adamlarıyla beraber içeri girdi Beowulf,
her adımında gerinip gıcırdadı
döşeme tahtaları. Krala dönüp
gecenin nasıl geçtiğini sordu,
nefes nefese gelişinde bir gariplik
olmalıydı habercinin.

Sonra Hrothgar,
“Geceyi sorma” dedi, “gözümüzü kırpmadık,
derdimiz geri döndü, eyvah Danlara!
Aeschere öldü. Yrmenlaf’ın ağabeyi,
can dostumdu benim, baş danışmanım,
sağ kolumdu kavgada çarpışırken saflar,
dövülürken miğferler art arda darbelerle
akıllı bir adamdı ve bir dostta
hayran olunacak her şeydi Aeschere,
ama işte kudurmuş katil, Heorot’a
gelip katletti onu. Kim bilir nerede
saklanıyor şimdi, şükredip sağ kaldığına,
dostumun cesedini afiyetle çiğnerken.
Dün geceye kinlendi, Grendel’i öldürdün ya,
çekip çökerttin ya o çetin kavgada,
bitmez yağmalarla yıldırılmıştı bizi,
hayatıyla ödedi şükür, hepsini.
Demeye kalmadı, bir diğer canavar
şeytanın teşvikiyle tebelleşti oldu,
kanı yerde kalmasın diye soydaşının.

Kalmadı gerçekten de, kederli askerlerim
böyle hissediyorlar büyük ihtimalle,
yok olup gidişine yanarken
kimseye hayır demeyen o cömert elin.

“Salondan kimileri, ülkenin kuzeyinden
danışmanlar diyor ki, bunlara benzer
iki mahlukun gezindiğini görmüşler
bataklıklarda, bir başka âlemde
iki dev yağmacı. Yine diyorlar ki,
biri kadına benziyormuş ve erkek
olsa gerekmiş öbürü, öyle görünüyormuş.
Yamru yumru bir yaratık,
normal bir faniden fazlaca uzun,
sıra dışı bir varlık, köylüler
Grendel diye bilirmiş onu eski günlerde.
Babaları yokmuş bunların, soyları ifritler,
hayaletlere dayanırmış. Herkesten uzakta,
kurtlarla tepelerde, rüzgârlı kayalar,
tekinsiz geçitlerde gezinir dururlarmış,
soğuk çaylar çağlayıp akarmış oralarda,
dağdan inip duman ve bataklığa karışmış.

“Buraya birkaç mil mesafede
kırığı kaplı bir koru var;
kıyısındaki düğüm düğüm ağaç kökleri
kara bir gölge düşürür dibindeki göle.
Geceleyin orada garip bir şey olur:
Su yanar. Ve şu ana kadar
dalan olmadı o gölün dibine, derinliği
bilinmiyor. Tazıların kovaladığı bir geyik
soluk soluğa buraya sığınsa da bazı,
ansızın döner, gölü geçmeyi denemektense,
peşinen razı olur peşindekilerle yüzleşmeye.
Göl o kadar korkunçtur yani.
Rüzgâr esip fırtına kopar, kürüyüp
bulutları, gözyaşına boğarsa semayı,
kirli bir dalga kabarır da dipten
göğün tertemiz göğsüne değer.
Şimdi yine sana düştü işimiz.

Canavar nerededir haberin yok henüz,
gözün kesiyorsa ara, geçen defaki gibi
başına hazineler yağdırırım yine,
sandıklarla altın, kanımızı yerde koymayıp
sağ salim dönersen aramıza.”

[Beowulf Grendel’in Annesiyle Dövüşüyor]

Ecgthoew oğlu Beowulf dedi ki:
“Bilge efendim, dertlenmeyin. Biliyorsunuz,
yas tutmaktan yeğdir öç almak.
Mademki her adım o mecburi sona,
şartlar uygun oldukça artırmalı şanını,
bir yiğit öldüğünde yitmeyen budur.
Öyleyse kalkın, vakit kaybetmeden,
cehennem zebanisinin izini sürelim.
Söz veriyorum size, saklanamayacak,
ne yerin altında, ne yukarıda,
ne de dibinde okyanusun kaçacak delik
bulamayacak. Bugünlük taş basın bağrınıza.
Sizden beklediğim gibi metanetli olun.”

Bunları dinleyen yaşlı kral birden
yekinip kalktı ve yüzlerce kez
şükretti Beowulf’un yeminine.
Sonra bir dizgin getirildi ve düz
yeleli atına bindi bilge kral,
saltanat eğerine kurulup silahlı
kafileyle ilerledi. Demeye kalmadan
canavarın izlerini gördüler, Hrothgar’ın can
dostu, danışmanı, yurdun denetçisi
o beyin bedenini sürüye sürüye
geçerken bıraktığı izleri, koyu bataklıklarda.
Yıkılmadan yol aldı soylu kral,
tepelerden, heyelanlı yamaçlardan ya da
tek kol düzenine zorlayan dar patikalardan,
su canavarlarının yuvaları üzerinde yer alan
yalıyar boyundaki geçitlerden. Bölgeyi

iyi bilen birkaç adamıyla en önden
 ilerlerken, kasvetli koruyu keşfettiler.
 Gri kayalar üzerine sarkan gür ağaçlar,
 altında kaynayan kanlı bir su.
 Tüm Danlara ve Shielding dostlarına,
 o asil kafilenin her neferine tek tek,
 derin ısırap verdi dik bir tepenin
 eteğinde Aeschere'in başını görmek.

Bakakaldılar sıcak pıhtıların patlamasına
 gölün yüzeyinde. Yanık sesli bir boru
 sürekli uluyorken seyretmeye durdular.
 Sürüngenlerle dolup taşıyordu su.
 Kıvranıp duran deniz ejderleri vardı,
 yamaçlara tırmanan canavarlar, yılanlar
 ve vahşi yaratıklar: Yelken yolunda hani,
 seher vakti görünüp lanetlerler
 güzelim seferleri, onlar. Hepsi suya daldı,
 savaş borusuna kızıp öfkeyle kayboldular.
 Got liderinin yayından bir ok yalnız,
 saplandı birisine daha sıvışmadan:
 Sivri çubuk derin delmişti deriyi,
 hareketleri yavaşlıyordu, son yüzüşüydü bu.
 Sağlık yere çekildi çabucak,
 dövüle dürtüle dikenli mızraklarla
 kıyıya alındı, hayretle baktı herkes
 bu tuhaf tohuma, bu iğrenç ava.

Beowulf hazırlandı,
 savaş giysisini geçirdi sırtına,
 ölüme kayıtsızdı, el örgüsü, kunt,
 küçük delikli zırhıyla karşılayacaktı
 su altındaki belayı. Biliyordu ki
 kemik kafesine zarar getirmezdi zırhı,
 hiçbir düşman kollarını dolayıp
 ezemezdi gövdesini onu giyinmişken,
 hiçbir kapan canına kastedemezdi.
 Kafasını korumak içinse parlak
 –dipte çamurlanacağı muhakkak– bir miğfer
 takmıştı: Dövülmüş altından, tarihinde

mucizeler yaratmış maharetli bir ustanın
 yapımı, üzeri yaban domuzlu
 ve nice kılıç darbesine dayanmış.
 Unferth'in armağanı bir diğer nesne
 az değerli değildi, anmamak olmaz:
 Hatip, Hrunting adında nadir, antika*
 bir silah koymuştu kucağına,
 kötü kehanetleri gösteren desenlerin
 kazılı olduğu yüze kan verilmişti
 su yerine ve hiç yenilmemişti
 onu tutan el, tam aksine, hep
 galip gelmişti en güç durumlarda.
 Böyle bir yiğitlik yarışında yardımına
 ilk defa başvuruluyor değildi.

Kılıcı kendinden daha mahir kullanıcıya
 verirken Ecglaf'ın heybetli oğlu,
 sarhoşken sarf ettiği kibirli sözleri
 çoktan unutmuştu. Yeterince yürekli değildi.
 Suyun altına dalıp dövüşerek
 canını tehlikeye atamazdı. Ve bu tavrıyla,
 köreltti şöhretini, kaybetti şanını.
 Diğerinin durumu başkaydı oysa,
 kuşanmıştı silahlarını, savaşa hazırdı.

Ecgtheow oğlu Beowulf şöyle buyurdu:
 “Hoşça kal deyip harekete geçme
 vakti geldiğine göre ey bilge kral,
 lütfen hatırlayın ahdimizi: Halfdane'in oğlu,
 maiyetinin hakikatli dostu olan siz,
 davanıza hizmet ederken düşersem,
 babam nasıl davranır idiyse bana
 buradaki dostlarıma öyle davranacaktınız.
 Hepsine sahip çıkacak ve sevgili Hrothgar
 kazandığım hediyeleri mutlaka Hygelac'a
 yollayacaktınız. Gotların kralı görsün
 isterim o altınları. Hrethel'in oğlu hem
 desin ki: 'Beowulf nadir bulunan

* İrlanda'da köklü bir avukatlar sınıfına dahil güçlü bir hatip olduğuna bir gönderme.
 (ç.n.)

kıymet bilir bir krala rastlamış
ve payını bolca almış cömertliğinden.'
Ata yadigârı, keskin yüz, dalga desen,
kırp diye kesen kılıcımı ise Unferth'e,
şanı dört yana yayılmış o gence
veriyorum. Hrunting'le vuruşacağım bu defa,
zafer benim olacak ya da bu yolda öleceğim."

Bu sözlerden sonra sabırsızlandı Got,
fazla kem küm etmeden kendini
bıraktı suya, derinliklere daldı,
günün çoğu bitmişti dip görüldüğünde.
Bu sulara musallat ve yüz mevsimdir
bu gölde avlanan aç gözlü yaratık
sezdi yukarıdan birisinin yuvaya baktığını.

Derhal kalktı, kulaç attı ve kısaç
gibi yakaladı yiğidi sımsıkı; yalnız
hiç zarar gelmedi Beowulf'un gövdesine,
örme zırh onu bir kabuk gibi korumuştur.
Vahşi pençeler yırtıp parçalayamamıştı
zincirden tuniği. Ayağı toprağa basınca
saldırgan yüzücü, salonuna taşıdı avı,
bu cesur fedaiye kullanma fırsatı
sunmak istemiyordu çünkü silahlarını.
Derken, beklenmedik bir ordu belirdi,
sürüyle deniz canavarı densizce saldırdı,
kocaman dişleriyle delik deşik
etmek için giysiyi, kâbus gibi.
Gözü pek genç cehennemî bir salona
girdiğini fark etti, fakat orada
sudan yana rahattı hiç yoksa,
tavan tarafından hızı kesilen su
erişemiyordu şimdi durduğu yere.
Yansımasını gördü harıl harıl yanan
bir ateşin sonra, şavkını bir tutuşmanın.

Cehennemden gelen bataklık canavarını
tüm o korkunç kuvvetiyle gören
kahraman, kaldırıp savurdu kılıcını:
Keskin ağız vınlayarak, çın çın çınlayarak

indi canavarın başına. Ama baktı ki
meşalesi sönmüş, kılıcı maalesef
çarpıp geri dönmüştü, bir çentik
bile açamadan, en zor zamanında
onu yalnız bırakmıştı. Pek çok bire bir
mücadelede nice kalkanını, miğferini
yarıp geçmişti yazgısı karaların,
gel gör ki bugün tükeniyordu
bu yadigârın efsanevi yeteneği.

Hygelac'ın yeğeni hiç unutmadı
yalnız kim olduğunu, asla yılmadı.
Kaldırıp bir kenara fırlattı kılıcını.
Kakma desenli, keskin çelik
yere çarptı, çınladı: Artık çıplak
gücüne güvenmek zorundaydı kolunun.
Budur zaten ölümsüz bir zafer
kazanmak isteyen kişinin yapması gereken,
yaşam nedir ki ona, yalnızca bir bahane!
Grendel'in annesiyle giriştiği teke tek
bu kavgaya iyice ısınmış olmalıydı ki,
tutup onu omzundan, çekti çaldı yere:
Hemen kalktı rakibi, karşılık verdi,
sımsıkı sarıldı Beowulf'un bedenine.
Yiğidin yüreğine kuşku düştü,
sendeleyip serildi en güçlü savaşçı,
fırsat bilen rakibi bindi tepesine,
geniş ağzı bilenmiş bir bıçak çıkardı:
Artık alacaktı tek çocuğunun öcünü.
Ama omzundaki örme zırh ölümden
korudu Beowulf'u, tersyüz etti bıçağın
keskin yüzünü, sivri ucunu. Kesin
canından olurdu bu civanmert savaşçı,
yeryüzü en yiğit adamını yitirirdi
sert demirli, sağlam geçmeli,
sıkı düğümlü donanımı olmasa eğer:
Yüce Tanrı ona zafer yazmıştı.
Bundan kolay ne var Göklerin Kralı'na?
Beowulf'u ayağa dikip bozulan

dengeyi yeniden doğrultacaktı.

Mücadele sırasında Beowulf müthiş güzel bir cenk aleti fark etti canavara ait, zamanın evvelinde devlerin dövdüğü bir kılıçtı bu, tam bir katliamcı, hangi savaşçı görse heves ederdi. Fakat öyle iri ve ağırdı ki, ancak Beowulf gibi biri becerebilirdi bir savaş sırasında onu sallamayı. Uzun sözün kısası, Got kahraman bungun ve öfkesini burnundan soluyarak, sımsıkı kavradı kabzayı ve savurdu. Bir yay çizerek yardı geçti boynu kılıç, bedeninden ayırdı, başı bir yana, gövdesi başka bir yana düştü o yazgısı karanın. Kılıçtan kan damlıyordu ve onu elinde tutan, mutlaka çok mutluydu.

Bir ışık peydahlandı, pırıl pırıl oldu mekân, göğün mumu alev alev yanarken ışır ya her yan, öyle oldu. Etrafına dikkatle bakındı Beowulf, kılıcı elindeydi hâlâ, herhangi bir pusuya karşı hazır, havada tutuyordu, ki aniden, duvarın dibinde yatan Grendel'i gördü. Gelmişti işte kılıcın kendini kanıtlama vakti. İşlediğı günahların bedelini Grendel'e ödetecekti Hygelac'ın yeğeni. Hayır, salonu basıp uykudaki birliğı katletmeye geldiğı gecenin değıl sadece, başkalarının da: Mesela Hrothgar'ın muhafızlarını gafil avlayıp gözü doyuncaya yemiş, beraberinde götürmüştü birçoğunu, akıl almaz bir yağmaydı. Ama yağma yok, dava adamı Beowulf dengelerdi durumu: Canavarı yatağında yakalamıştı, yorgun, cansız bir beden, bir cesetti

Heorot'taki hengâmeden sonra.
Ölü vücut sarsılıp titredi bu vuruşla
Beowulf kesti aldı başını.

Gözünü göle dikmiş, orada dikilen
Hrothgar'ın danışmanı beyler birden
kıvranıp kabardığını, kanlandığını
gördüler dalgaların. Gün görmüş
başlarını bilgelikle eğip Beowulf'un
dünyaya bedel bir dövüşçü olduğunu
dillendirdiler; dediler ki dönemez
artık –yazık– yurduna, kralına.
her şey açıktı işte, derinlerdeki aç kurt
canını sonsuza dek almıştı savaştının.

Dokuz saat geçmişti sabahtan beri.
Uçurum kıyısını terk etti korkusuz
Shieldingler, evine hareketlendi Hrothgar;
sadece yabancılar, yüzleri asık,
küsün gözlerle bakıp kaldılar göle,
biliyorlardı, boş umuttu, yine de
Beowulf'u bir daha görmek diliyorlardı.

Bu sırada kılıç eriyip kristal
damlacıklar halinde dökülmeye başladı
pıtır pıtır. Harika bir şeydi bu,
tıpkı zamana ve mekâna hükmeden Tanrı'nın
suyun düğümlerini çözüp doğayı
kaplayan donu kaldırması gibi ortadan.
Odur gerçek Tanrı.

Got komutan
had safhada zengin bir hazine
gördü ama başka hiçbir ganimet
taşımadı geriye, tek o kesik kafa,
bir de mücevher kakmalı kabzası kılıcın,
kendisi erimiş ve üstündeki kıvrımlı
desen yanıp yok olmuştu,
öyle kızgındı orada can veren
zehirli şeytanın kanı. Onun şerrinden
kurtulmayı başarmış olan Beowulf
yukarıya doğru yüzmeğe koyuldu.

Bu dönek dünyadan çekip gitmişti ya
o gezgin canavar, geniş göl, dalgalar,
birikintiler tehlike barındırmıyordu artık,
tamamen temizlenmişti.

Denizcilerin komutanı karaya yönelip
kararlılıkla yüzdü. Kendinden hoşnut,
ağır yükünü yüzeye taşıyordu.
Yarenleri onu görmek için yaklaştılar,
Tanrı'ya şükrettiler prenslerini tekrar
görmelerini sağladı diye sağ salım.
Çocuk gibi sevinerek çabucak çözdüler
başından miğferini, zırhını bedeninden:
Göl duruldu, kanlı derin suların
üstünde karardı biriken bulutlar.

Hafiflemiş yüreklerle yürüyüp gittiler
dar patikalardan, dağ yollarından,
avuçlarının içi gibi bildikleri. Bir yandan
boğuşup duruyorlardı devasa kesik başla,
uçurumun başından beri taşıyorlardı onu,
zorluydular ve zor işlere alışkındı hepsi.
Grendel'in kellesini bir mızrağa geçirip
kaldırmak ve ışıklı salona kadar
oflaya pufloya taşımak için tam dört kişi
gerekliyordu ama çok geçmeden
yaklaştılar hedefe. On dört yiğit
sıkı düzen, sarayın dışındaki araziden
prenslerinin etrafını pervaneler gibi sarmış,
şen bir grup halinde geliyorlardı.

İçeri girdi sonra baş savaşı,
beylerin beyi, Hrothgar'ın huzuruna:
Kahramanlığı kanıtlanmıştı, kuşkusuz
onundu şeref ve şan. Grendel'in başını
saçlarından çeke çeke sürüdüler ortaya,
kadehler havada dondu, o dehşet görüntüye
kraliçe ve herkes hayretler içinde
bakakaldılar. Büyüleyici bir andı.

[Heorot'ta Bir Başka Kutlama]

Ecgtheow oğlu Beowulf buyurdu:
 “Ey Halfdane oğlu, Shieldinglerin şahı!
 Gölden bu ganimeti getirdik mutlulukla,
 bir zafer hatırası, size hediyeimizdir.
 Diplerdeki kavgadan kıl payı kurtuldum.
 Tanrı yardım etmese kurtulamazdım asla,
 o boğuşmadan bilin ki sağ çıkamazdım.
 Son derece sert olmasına karşın,
 Hrunting'den hayır gelmedi kavgada,
 fakat Evrenin Efendisi izin verdi de,
 –ne de olsa yoldaştır hep yalnızlara–
 duvarda bir kılıç çekti dikkatimi,
 belli ki devler için dövülmüş, eski
 fakat pırıl pırıl. Bir ara fırsat
 buldum işte, vurup ikiye böldüm
 mağara mahluklarını. Şu kabzayı merak
 ediyorsanız, eridi kakmalı kılıç;
 kabardı, tutuştu, yandı o kan selinde,
 kabzayı kurtardım tek, kapıp getirdim,
 ama Danlara yaptıkları yanlarına kalmadı.
 Ve lütfen Shieldinglerin şanlı lideri,
 huzur içinde uyuyun artık Heorot'ta.
 Tek bir ferdiniz bile bir felakete
 kurban gitmeyecek, kaygınız olmasın:
 Ne kır sakallı savaşçı ne de en körpe
 yiğit, eskiden olduğu gibi yok yere
 canından olmayacak bundan böyle.”

İhtiyar krala sunuldu altın kabza,
 eskilerden bir hatıra, hürmetli lider için.
 O kuyumculuk harikası, Danların kralına
 geçmiş oldu böylece, devrilip gidince
 iki canavar. O günaha gark olmuş,
 Tanrı'nın lanetlediği eli-kanlıların
 murdar bedenlerini ölüm maaile
 çekince sahneden, krala kısmet oldu,
 ki Kuzey diyarında hediyeler dağıtan

başların arasında en bonkörüydü o,
iki deniz arasında sonsuzca sevilen.

Hrothgar konuştu; ama kabzayı inceledi ilkin,
eskilerin bu hatırasını. Her tarafı kakmalarla
süslüydü, ilk savaşın nasıl başladığı,
tufanın dev soyunu nasıl tamamen
silip süpürdüğü tasvir ediliyordu. Tanrı'ya
karşı gelmişlerdi, O da kabartıp suları
hepsini boğarak dürmüştü defterlerini.
Kabzanın sırtında saf altından,
doğru sırada dizilmiş eski Germen harfleri*
ilk sahibini belirtiyordu kıvrık kabzalı,
yılan nakışlı kılıcın. Sonra herkes sustu
Halfdane'in bilge oğlu söze başlayınca:
"Halkımı muhafaza etmek, hak ve hukuku
savunmak ve geleneklerimize gölge
düşürmemek için ant içmiş biri olarak
diyorum ki, çok üstün bir insan duruyor
şu an aramızda. Dostum Beowulf, şöhretin
aldı yürüdü her yöne, yiğitliğin
yedi iklim, dört diyarda duyuldu.
Müthiş gücünü alçakgönüllülük
ve sağgörü ile taşıyorsun. Önceki sözümden
dönmüş değilim bense. Dünya durdukça
yakın dostlarına destek ve
dayanak olacaksın tüm halkına.

"Heremod böyle değildi hiç, hele de
Ecgwela'nın oğullarına takındığı tavır!
Onun yükselişi yalnız ölüm ve yıkım,
pek az huzur getirdi Dan halkına.
Aynı kupadan içtiklerine kustu kinini,
yoldaşlarını yok etti, yalnızlığa sürgün
etti kendini, koptu kendi kanından;
oysa Yüce Tanrı onu ta başından
muktedir kılmıştı mutlu bir hayata.
Ama ne olduysa birden, nekes

* Anglo-Saksonların Latin harflerinden önce kullandıkları harfler. Bu yazı sisteminin büyüyle ve kehanetlerle de ilişkili olduğu düşünülüyordu. (ç.n.)

birine dönüştü, yüzük dağıtmaz oldu
 Danları şereflelendirmek için, davranışları
 tam bir kana kanmazlık belirtisiydi.
 Onun da yanına kalmadı yaptıkları
 ve halka çektirdikleri bir bir çıktı.

“Bu kıssadan hisse alın öyleyse
 ve öğrenin gerçek değerleri,
 size bunları diyorsam bu baş
 çok şey gördü de ondan.

“Mucizedir gerçekten,
 Yüce Tanrı'nın soyumuza sağanak sağanak
 yağdırdığı ilim, mal mülk ve makam.
 O'nun her şeye gücü yeter. Gün olur,
 izin verir ve soylu sınıftan biri
 zekâsıyla, en zor işlere soyunur;
 zafer bahşeder ona, dünyada huzur,
 yurt sınırlarında yüksek kaleler,
 ve sonra başka ülkelere gelir sıra;
 ta ki bir gün böyle sonsuza
 dek sürecek sanmaya başlar adam,
 bir eli yağda, bir eli balda yaşamaktadır;
 hastalık ve yaşlılık yıllarca mesafede;
 kıskançlık, kötülük ne de düşmanın kinle
 bilenmiş kılıcı kaçırılmaz keyfini
 düşüp de aklına durduk yere.
 Koca dünya el pençe divan
 durmaktadır önünde, ne ki bir zaman
 kibir duygusu girip ele geçirir onu,
 ruhunun dikkati dağılmış muhafızı
 uyukluyorken yorgun. Ölümcül bir yayı
 germektedir bir okçu, bir katil gezmektedir
 peşinde adım adım. Kurnazca kanatlanıp
 savunmayı aşan ok tam kalbine saplanır
 ve başlar şeytanın baştan çıkarmaları.
 Eskilerle yetinmez, hep yerinir yok diye,
 yenilere göz diker, sırt dönüp geleneğe,
 altın maltın dağıtmaz; daha önceden
 göklerin bahşettiği onca şeye güvenip

kaderin getireceklerini göz ardı eder.
 Çok sürmez çatar ecel,
 çöker emanet beden, ölüme çerez;
 ataların mirası ve yığdığı mücevherler
 har vuran ellere harman olur.
 Ey savaşçıların en seçkini, sakın
 düşme o tuzağa. Daha iyi yarımı seç
 kıymetli Beowulf, kalıcı ödülleri.
 Kibrine kurban gitme, kısa bir süre
 çiçeklenir de, solar sonra gücün;
 ‘hah’ diyemeden bir hastalık
 yere çalar ya da bir kılıç, yangın,
 sel, biber gibi keskin bir bıçak,
 vınlayan mızrak ve mide bulandıran
 yaşlılık yalnızca. Delip geçen gözün
 körelir, kararır ve ölüm varır
 sevgili yiğit, süpürür seni bir kenara.

“Elli yıl boyu böyle yönettim
 Dan memleketini, kılıcım, mızrağımla
 savundum türlü savaşlarda:
 Sandım ki silindi düşmanlarım dünyadan.
 Ama bir de baktım, bahtiyarlıktan
 ani bir dönüş oldu bahtsızlığa.
 Pusuda bekledi, punduna getirince,
 vurdu Grendel. Hesapsız hasar verdi;
 ondan beridir bir an, bir dakika
 atamadım kaygısını yeni kayıpların.
 Tanrı’ya çok şükür, yüce şanına
 ki kendi gözlerimle görmek kısmet oldu
 kan damlayan bu kelleyi ve bunca
 gönül üzüntüsünden sonra nihayet galip
 gözlerle bakıyorum ona. Al yerini öyleyse,
 gurur ve mutlulukla kurul soframıza.
 Yarın sabah paylaşılacak ve yağmur
 gibi yağacak hazinemiz sana.”

Got memnuniyetle yerine getirdi
 ihtiyarın ricasını: Yerini aldı.
 Her şey düzelmişti şimdi, normale dönmüştü.

Mutluluk geri geldi, tıklım tıklım
doldu salon, sofralar donandı;
kara gece indi, kapladı üzerlerini.

Sonra ayağa kalktılar
ihtiyarla beraber, kır saçlı kral
artık yatacağı ve kalkan taşıyan yiğit
savaşçıya da yavaş yavaş ağırlık çöktü.
O yorgun bir denizciydi, yuvadan uzak,
dışarı çıktı derhal, bir emir eri
eşlik etti kendisine, bu adamın görevi
seferî haldeki beyin bütün ihtiyaçlarını
karşılmaktı sarayın kuralları gereği.

[Beowulf Eve Dönüyor]

Koca yürek yatağına çekildi.
Altın süslemeli, kemerli, yüksek salonda
uyudu konuklar da. Kart sesli karga
binbir şamatayla duyurdu göklerdeki düğünü.
Sonra, bir ışık seli süpürdü gölgeleri,
hemen kalktı savaşçılar. Dönmek için sabırsızdılar:
Öz yurtları çağırıyordu çok uzaktan;
ve gözü pek yolcu güvertesinde olmaya
can atıyordu tepelerin ardındaki teknesinin.
Sonra korkusuz kahraman Hrunting'i
getirip Unferth'e geri verdi.
Teşekkür etti kendisine emaneti için,
"Çok işe yaradı" dedi "düelloda."
Kılıcın kesmeyişiyle ilgili hiçbir imada
bulunmadı ama. Düşünceli biriydi.

Tam teçhizat donanmış, dizildi hepsi,
hemen yola çıkmaya pek hevesliydi.
Kralın oturduğu sekmeye yürüdü soylu
liderleri ve Hrothgar'a şöyle hitap etti:
"Geniş denizi aşıp gelen biz gemiciler
Hygelac'a dönmeyi diliyoruz artık.
Hoş muamele gördük burada, müthiş eğlendik.

Yeryüzünde bugüne dek yaptıklarım
 dışında ve sizin takdirinize değer,
 başka işler kaldıysa, bilin ki efendim,
 yürekten hazırım yeni bir maceraya.
 Öte kıyısından denizin gelirse kulağıma,
 –bugüne dek sıkça yaptıkları gibi–
 komşu kralların savaşa karşı karşıya
 bıraktığına dair haberler Dan halkını.
 bin kişilik birlikle biterim burada.
 Hygelac bir kral için hayli genç
 olabilir ama bildiğim bir şey var ki,
 gün gelir şartlar gösterir de,
 keyfiniz kaçır, dirliğiniz tehlikeye düşer de,
 mızraklardan geçit vermez bir çit
 örmem gerekirse çevrenizde,
 yardımını esirgemez, maddi ya da manevi.
 Ve Hrethric, bir prens olarak
 görmeyi gelirse sarayımızı, endişe
 buyurmasın, sıcak dostlar bulacak.
 Kendisi karşılanmaya değer kimselere
 elbet çok şey katar yabancı yerler.”

Aldı Hrothgar, şöyle cevapladı:
 “Tanrı söyletti bu sözleri sana,
 nasıl da yürekten konuştun.
 Bu yaşıma geldim, bunca genç birinin
 duymadım daha yerinde tespitler yaptığını.
 Bedenin demir gibi, düşüncen olgun,
 belagat gücün yüksek. Olur da bir gün,
 bir mızrak ucu, bir kılıç ağzı,
 bir hastalık elinde Hrethel’in oğlu,
 halkınızın kalkını yitirirse hayatını
 ve sen de sağsan hâlâ, suyu seven
 Gotların yurdunu yönetmeyi istersen,
 o yere senden daha çok yakışan
 birini bulamazlar, kanaatim budur.
 Sana beslediğim sevgi, kıymetli Beowulf,
 gün geçtikçe büyüyor. Birbirimize karşı
 eskide yaşanan düşmanca duygulara rağmen,

Gotları ve Danları ortak bir dostluk
ve barış havası altında bir araya getirdin.
Çünkü bu ücra ülkenin başında ben
durduğum sürece, sürekli el değiştirecek
hazineler, iki taraf karşılıklı hediyeler
gönderecek, kıvrık burunlu gemiler
gönül almalık anmalıklar taşıyacak,
mekik gibi dokuyarak mavi denizi.
Biliyorum ki Gotlar güvenilir insanlar,
o eski anlayışla, savaşta dürüst düşman
ve bağlılıkları yüksek dostturlar barışta.”

Sonra Danların Koruyucusu kahramana
on iki mücevher verdi, vira deyip
sağ salim dönmesini diledi sevdiklerine,
çok geçirmeden tekrar gelmesini söyledi.
Sonra o iyi kalpli, kır saçlı Dan
öptü Beowulf’u, boynuna sarılıp
gözyaşlarına boğuldu. Bilge krala
malumdu çünkü, maalesef bir kez daha
görüşemeyeceklerdi. Ve öyle güçlüydü ki
içinde depreşen duygular, ihtiyar
onları saklayamıyordu. Sanki bir el
yüreğinin tellerini sızlatarak geriyor,
derisinin altında kanı damarlarını yakıyordu.

Sarılma sona erdi;
Beowulf altınlarla bezeli, ıslıl ıslıl,
yürüdü çimenlerde. Demirledikleri yerde
harekete hazır bekliyordu gemisi.
Yola çıktılar. Yere göğe kondurulamıyordu
Hrothgar’ın cömertliği, herkes ha bire
ondan dem vuruyordu. İleri yaşlara dek
eşsiz bir kral olarak tahtta kaldı,
ve yaşlılık yavaşça yendi onu,
ki zaten kimi kayırmış zaman?

İçleri sevinçle taşan delikanlılar
dalgalara yürüdüler, yine tam donanımlı
savaş giysileriyle. Onları gören
sahil gözcüsünün selamı bu kez

düşmanca değildi hiç, dörtnala
 sürüp indi yanlarına, ısıltıyla yanan
 giysileri içinde gemiye çıkarken
 hayırlı yolculuklar diledi. “Eve döndüğünüzde
 bayram yapacaklar” dedi, “yediden yetmişe.”
 Sonra koca tekneyi kumsala çekip
 hazineyi yüklediler, atları, silahları;
 demir aldı kıvrık burun, gemi direğinin
 dibinde dağ gibi bir yığındı Hrothgar’ın hediyeleri.

Geminin başında bekleyen nöbetçiye
 altın kakmalı bir kılıç verdiler,
 ki sonraki günlerde, bu kılıç sayesinde
 bira masasında büyük ilgi görecekti adam.

Sonra mavi dalgalara dalıp
 Danimarka’yı arkada bıraktılar.

Derhal bir yelken çekildi direğe,
 doğramalar inledi, doğru yönden esen rüzgâr
 dümdüz iteleyip sürdü dalga-yaranı;
 okyanus akıntılarına bata çıka, boynu
 köpük köpük bir kısrak gibi
 katlayıp gitti gemi mesafeleri,
 nihayet Gotlar aşına kayalıklarından
 bildi yurt kıyılarını. Yumuşacık yel
 tekneyi usulca taşıyıp kumsala koydu.

Yel yeperek yaklaştı liman nöbetçisi,
 yuvarlanan dalgalara seğirtti. Epeyce süredir
 gözlerini ufka dikip dönmelerini
 beklemişti dostlarının. Der demez,
 palamarla bağladı vasıtalarını, bakarsın
 bir ters dalga alır açığa taşırdı.
 Sonra kralın verdiği hediye sandığını
 indirtti güverteden, gideceği yer zaten
 iki adım ötedeydi; Hrethel’in oğlu,
 vârisi, altın veren Hygelac
 güvenli bir tepede kurmuştu kalesini,
 maiyetiyle birlikte orada meskundu.

Bina harikaydı, kral haşmetle
 oturuyordu salonda; eşi Hygd o sıralarda

henüz pek taze ve saray tecrübesi
yalnız birkaç yılla sınırlı olsa da
son derece kendinden emin ve düşünceliydi,
Haereth'in kızı cömertçe hediyeler
dağıtır ve halkından hiçbir şeyi sakınmazdı.

Ne kadar da farklıydı Kraliçe Modthryth'ten:

Kötülükte hiç sınır tanımazdı hani.
Yanılıp kimse bakmasın yüzüne,
gündüz vakti gözlerine dikmesin
kraldan başka biri, eyvah! bakışlarını,
olacaklar belliydi: Eli kolu bağlanır,
prangaya vurulur, hüküm verilene dek
türlü işkencelere tabi tutulurdu.

Kılıç iner, giderdi kelle,
bıçak keser, akardı kan ve ölüm
bütün iğrençliğiyle boy gösterirdi.
Güzelliği dillere destan bir kraliçe
dahi öyle aşmamalı haddini.

Aksine barış dokumalı, dokunmamalı
masum halkın hayatına hayali hakaretlerle,
ama Hemming'in akrabaları buna
bir son verdiler. İçki sofralarında zira
şu rivayet dolaşır dilden dile:

Duruldu, daha az bela kesildi
daha az gaddar oldu gözü pek
Offa ile evlendikten sonra:
Altınlarla süslü, sevgi dolu
babasının bizzat getirdiği
bir gelin olarak bindi gemiye,
derin denizler aşıp genç damada gitti.
Takip eden yıllarda onurlandırdı tahtı,
yaptığı iyilikler, yaşama tarzı
övgüler aldı, kahraman krala
bağlılığı bir de, ki iki deniz
arasında dolaşsan diyar diyar,
daha iyi bir kralla karşılaşılmazdı.
Civar coğrafyalarda cömertliğiyle
saygı görürdü Offa, savaşı ruhuyla,

uzgörölü savunmasıyla öz yurdunu.
Soyu Eomerle sürdürü, Garmund'un torunu,
Hemming'in akrabası, askerlerin hamisi,
yegâne temsilcisi unutulmaz yengilerin.

Kahraman Beowulf ve kafilesi
geniş kumsalı geçerken doğdu
güneş, dünyanın mumu güneyden
uzanarak ısıttı genç krala gidenleri.
Ongentheow'u haklayıp halkını koruyan
kralsa yüzük dağıtıyordu kalesinde.
Haber hemen uçtu Hygelac'a,
Beowulf'un surlardan girdiği ve sağ esen
salona doğru yürüdüğü tam o sıra.
Kralın buyruğuyla bütün birlikler
saf saf dizildi ve salonda yer
açıldı karşılama için.

Hygelac yüce kelimelerle
selamladı sadık beyini, bu sağ
çıkmayı başaran adamını çukurdan,
karşılıklı oturdular. Haereth'in kızı
elinde sürahiyle dolaşıp duruyor
dövüşçülerin uzattığı kupaları dolduruyordu.
Sonra Hygelac saygılı bir üslupla
sorular sormaya başladı eski dostuna.
Deniz-geçen Gotların anlatacağı
her hikâyeyi heyecanla dinleyecekti:
"Öyle birden karar verip Sevgili Beowulf,
Heorot'ta dövüşmek için hareketinden
sonra nasıl geçti yolculuğun? Ve yolun
bitiminde Hrothgar'a hayrınız dokundu mu?
Derdini dindirebildiniz mi? Doğrusu,
çıktığın bu sefer çökertti beni,
çok kaygılandım, dedim ki kendi kendime,
'Bırak ne halleri varsa görsünler Beowulf,
canavara dokunma, Güneyli Danlar
kendileri halletsin Grendel'le hesaplarını.'
Ama Tanrı'ya şükür, işte tekrar
başın gövdenin üstünde görüyorum seni."

Ecghteow oğlu Beowulf buyurdu:
 “Olan bitenler, sevgili kralım, bir sır
 değil epeydir dünya yüzünde:
 Grendel’le karşı karşıya geldik, dadanıp
 Zafer Shieldinglerine büyük zayıat
 verdirdiği, kol bacak koparıp
 canlarına kıydığı tam o yerde. Ama yerde
 koymadım kanlarını, öyle ki Grendel’in
 soyundan tek bir soysuz bile,
 ne çok yaşarsa yaşasın yalan dünyada,
 o şafakta girdiğim şiddetli çatışmadan
 böbürlenerek bahsedemez.

“Karaya ayak basar basmaz
 yüzük salonuna varıp Hrothgar’ı selamladım.
 Maksadımı duyunca Halfdane oğlu hemen
 kendi oğullarının yanına buyur etti beni.
 Mutluluk dolu bir masaydı. Doğrusu,
 biranın bunca sevildiği başka bir yerde bulunmadım.
 Kraliçe de bizzat katılıyordu bazen,
 halkların arasında bir barış halkası,
 gençleri yüreklendiriyor ve bir altın yüzük
 veriyordu yerine geçmeden. Ya da ara sıra,
 Hrothgar’ın kızı sunuyordu kupayı
 kıdem sırasına göre yaşlı kurtlara:
 Adının Freawaru olduğunu fısıldadılar,
 elindeki mücevher kakmalı kâseyle dolaşırken
 altın giysisi içinde genç gelini lütufkâr Ingeld’in.
 Shieldinglerin Yardım Eli
 çok umut bağlıyor bu beraberliğe:
 Kangrene karmış yaraları sağaltıp
 durduracağını düşünüyor dökülen kanı.

“Mesele bir kralın ölümü olunca mızrak
 meyillidir oysa hemen misillemeye,
 gelin isterse dünya güzeli olsun.

“Heatho-Bardlar ne hisseder bir düşünün
 Ingeld ve beyleri yanlarında bu hanımla
 şölene yürürlerken. Danlar yerini almış
 eğleniyorlar, göz kamaştıran giysileriyle;

mest olmuş misafirler gelinin maiyetinde
 örme zırhları görüyorlar, bir zamanlar
 ataları giyerken Danların ganimet niyetine
 aldıkları zırhları; kılıç kılıca kavgada
 Heatho-Bardlar kol kıpırdatamaz olup
 kardeşleriyle beraber düşerken bir bir.
 Derken içki masasında bir mızrakçı,
 yakıcı anıları canlandırınca bu yadigârlar,
 yüreği kederden kabarcına, daha fazla
 gem vuramayıp duygularına, gençleri
 kıskırtıcı şu kelimeleri sarf edecek:
 ‘İyi bakın, tanımadınız mı babanızın kılıcını,
 en gözde silahını, hani o son gün
 Danlarla vuruşmaya koşarken kuşanmıştı?
 Withergeld katledilip adamlarının kaderi
 belli olunca Shieldingler kazandı. Ve şimdi
 o katillerden birinin oğlu buraya
 geliyor gerine gerine ve sırtındaki zırh,
 başındaki miğfer babanızın mirasıydı sizlere.’
 Böyle sürdürür sözlerini, hatırlatır, suçlar,
 kindar kelimelerle kızıştırır ortalığı
 ve yıkılır hanımın yanındakilerden biri:
 Babasının eski borcuna bedel,
 bir delikle karnında kanlar içinde.
 Çevreyi iyi bilen katil kaçır, kurtulur,
 sonra iki taraflı beyler bozar yeminlerini,
 barış sona erer ve şiddetli bir
 nefret birikmeye başlar İngeld’in içinde,
 savaşı kızıştıktıkça karısına sevgisi
 yavaş yavaş kaybolur. Kısaca, ben olsam,
 bel bağlamazdım Heatho-Bardların içtenliğine,
 dostluklarını samimi, Danlarla ortaklıklarını
 sağlam bulmuyorum.

“Saygıdeğer Efendim, şimdi
 Grendel’le macerama geri dönüyorum,
 kucak kucağa kapışmamız sırasında
 olup bitenleri detaylarıyla duyacaksınız.

Göğün mücevheri usulca gömülüp toprağa,

o alacakaranlıkların koyu kâbusu
gelip saldırdığında salonda nöbetteydik.
Hondscio kurban gitti hışmına ilk,
yok olmakmış yazgısı, yazık
son derece sadık bir yoldaşımız
Grendel'in dişleri arasına düştü,
tek kırıntı bile bırakmadı canavar.
Dudaklarından kan damlıyordu, doymuştu,
fakat öyle öfkeliydi ki, salondan
eli boş ayrılmak istemiyordu;
beni gözüne kestirip uzandı birden.
Koca bir torbası vardı, tuhaf bir aksesuar,
taşıması kolay, basit, ejderha derilerinden
yapılmış ve şeytani yollarla
birleştirilmiş bir yamalı bohça,
kılına dokunmamıştım ama kuduruk şeytan
işte bu torbaya tıkacaktı beni illa.
Fakat ayağa fırladığım anda fırsat
vermeyecektim buna, öfkem büyüktü.
Nakletmek uzun sürer öcünü nasıl
aldım o caninin harcadığı her canın,
ve nasıl yücelttim adınızı, hem yalnızca
sizin değil, tüm değerli halkımızın.
Grendel kaçtıysa da geride bir el bıraktı,
sağ elini, Heorot'a bir hatıra,
derin yenilgisine bir delil bıraktı
göle batarak gözden yitmeden önce.

“Danların kralı zaferime karşılık
bolca armağan bahsetti bana,
dövülmüş altınlar ve daha neler neler.
Sabahla bir, ziyafet sofrasında
aldık yerimizi, hesapsız yedik içtik.
Şarkılar türküler, heyecan ve şevk vardı,
yaşlı bir ozan, yaman bir hikâyeci
geçmiş, uzak günlere götürdü bizi.
Bazen bir yiğit tir tir titretti
arpın tellerini, gerçek ve trajik
olayları nakletti; ne de kralın kendisi

geri durdu hikâye anlatmaktan,
doğa dışı öykülere değişiklikler uydurdu;
ya da yüzünde savaş yaralarıyla
yaşlı bir kahraman özlemle yâd ediyordu
vakti zamanında kazandığı zaferleri,
kocamış kalbinde kabardıkça anılar
aşka gelip coşuyor, kendinden geçiyordu.

“Orada pek eğlendik ta akşama dek,
sonra başka bir gece örttü gözlerimizi.

Yaktı, yıktı, yok etti acılı anne,
yüreğindeki yokluğu böyle giderdi,
koşup vardı gecikmeden, aniden vurdu,
gafîl avladı birini kaptı götürdü.

Ve bilge Aeschere böylece
canından oldu. Ertesi günse cesedini
bulup yakamadık elbet, bedeninden birkaç
parça bile yoktu odun yığınının
üstüne koymaya. Dağlara kaçarak orada,
şelalelerin altına sığınmıştı şeytan,
o güne dek aldıklarından daha ağır
bir darbeydi, dayanamadı Hrothgar.

Yüreği yanık kral bana yalvardı,
‘Hygelac’ın adına, haydi bir daha
dene şansını, şan şeref kazan,
dal suya’ dedi. Ödüller vaat etti.

Böylece herkesin bildiği gibi,
kozumu paylaşmaya indim koyu kâbusla.

Bir süre çıplak elle çarpıştık,
sonra aka kıvrıla döküldü kan,
mağarada bulduğum koca bir kılıçla
kesip aldım kellesini Grendel’i doğuranın,
güç de olsa kurtuldum, ecelim gelmemişti.
Halfdane oğlu, Danların hamisi
beni bu defa da hediyelere boğdu.

“Böylece geleneği yerine getirdi kral,
ve fedakârlığımı fazlasıyla ödedi,
Hrothgar’ın hazinesinden dilediğimi seçtim.
Bunları, Kral Hygelac, bahtiyarım

size sunmaktan. Sayenizdedir çünkü bu refah ve huzur. Sizin dışınızda hem, sizin kadar yakın, kaç yoldaşım var?”
 Sonra yaban domuzu başlı bayrak, kunt metalden muharebe miğferi, kırağı rengi örme zırh, kakmalı kılıç getirildi buyruğuyla ve devam etti Beowulf:
 “Bu savaş takımını bana takdim ederken onun gönlünde yüce bir yeri olduğunu da bilhassa belirtmemi istedi benden, Hrothgar dedi ki ağabeyi Heorogar kuşanmış bunları uzun seneler boyu, maalesef miras bırakamamış sadık oğlu Heorowear’d’a. Hayırlı olsun.”

Duydum ki dört at sunulmuş sonra, Beowulf o takımla birlikte dört doru küheylan vermiş, hepsi rüzgâra rakip. Akraba dediğin böyle yapmalı zaten, kumpas kurup fitne fücur düşünerek her fırsatta, kardeşlerinin kanına kastetmemeli. Yenilmez Beowulf yeğeniydi kralın ve sonuna kadar sadıktı amcasına, birinin canı yansa, diğerinin ciğeri sızlardı.

Bir de duydum ki Beowulf, kral kızı Wealtheow’un verdiği enfes kolyeyi sunmuş Hygd’e; eğerleri işçilik harikası, üç yatkın atın yanı sıra.

Gerdanlık ışıldıyormuş Hygd’in göğsünde.

İşte böylesi bir yiğitti Beowulf; kavgada yenilmez, ama asla yararlanmayı düşünmezdi rakibinin zor durumundan; şanına yakışır şekilde davranır, diyelim, dövüş başı dumanlı çıkmış hasmını bir turnuvada öldürmezdi sırf kana susamışlıktan, kendini tutar, Tanrı’nın hediyesi dayanılmaz kuvvetini ve doğal yetilerini

dikkatle kullanırdı. Hiç dikkat çekmemişti
oysa uzun bir süre, koç yiğitler katında
esamesi okunmazdı, içki salonunda
kral bile kıymet vermezdi ona,
cılız bir filiz olduğuna hemfikirdiler.*
Fakat son dönemde değişmişti her şey,
cesaretiyle büyük beğeni kazanmıştı Beowulf.

Meşhur kral, halkının koruyucu miğferi,
Hrethel'in hatırası olan altın emaneti
getirtti, en güzelini Got hazinesindeki
mücevher işlemeli kılıçların.
Onu Beowulf'un kucağına bırakıp
bir de toprak bağışında bulundu,
dört bin dönüm, bir saray ve taht.
İkisinin de ata yadigârı yurtlukları
olmasına rağmen rütbesi yüksek olanın
payı da büyük olurdu.

[Ejderha Uyanıyor]

Kötü bir kader bekliyordu onları
sonraki günlerde kavganın göbeğinde.
Hygelac öldü ve Heardred'in kalkanı
karşı koyamadı Shylfingler'in vahşetine.
Deneyimli savaşçıydı düşmanlar,
merhametsiz ve mahir kılıç ustasıydılar,
hezimete uğrattılar bu fatih halkı,
alaşağı ettiler başlarını;

böylece bir gün
Beowulf'a kaldı geniş krallık.
İyi bir yönetici oldu o da elli yıl boyu.
Yıllar geçtikçe arttı bilgisi, görgüsü,
güven içindeydi halk, herkes hoşnuttu.

Fakat bir gün, gecenin hükümdarlığına

* Beowulf'un silik gençliğinden başka bir yerde söz edilmiyor ve aslında böylesi sönük bir gençlik portresi onun Breca'yla girdiği yüzme yarışı hikâyesiyle çelişiyor. (ç.n.)

bir ortak peydah oldu, bir ejderha,
 cümlesinin canına tak ettirdi.
 Tavanı taştan bir mezar-tepede,
 bu sarp yerdeki sapa kümbetlerde,
 bir hazineyi bekliyordu. Kimsenin bilmediği
 gizli bir geçit vardı burada.
 Nasıl olduysa, biri yolu bulmuş
 ve ulaşmıştı dinsizlerin bu definesine.
 Mücevherli bir kupayı alıp kaçmış,
 bir hırsızın hileleriyle uyuyan ejderhayı
 alt etmişse de, hayrını görmemiş ganimetinin
 ama çileden çıkarmayı başarmıştı canavarı,
 yöre halkı bunu pek yakında öğrenecekti.

Ejderhanın gömüsüne gizlice giren
 ve onu küplere bindiren kişi aslında
 bilerek yapmamıştı bunu: Efendisinin
 dayağından kaçan gariban bir köle,
 yanlışlıkla oraya düşüyor yolu
 ve dehşete düşüyor..... titriyor
 zavallı
 paniğe kapılıp kaçıyor,
 elinde değerli.....*
 metal eşyayla. Mezarda bir yığın
 yadigâr vardı. Çünkü vaktiyle unutkan
 biri özenle buraya istiflemişti
 soylu bir ırkın bıraktıklarını.
 Ecel gelip götürmüştü hepsini
 epeyce evvel. Ve soylarının son
 temsilcisi, hikâyelerini anlatacak tek kişi,
 kendisini de aynı kaderin beklediğini
 görebiliyordu: Hazinesinin verdiği haz
 fazla devam etmeyecekti.

Dalgaların yakınında,
 geniş bir tepenin üstünde, girişi güvenli
 taze bir höyük vardı. Her şeyi,

* Orijinal nüshanın bu bölümü önsözde bahsedilen yangından epey zarar görmüş, bazı dizeler editörler tarafından onarılmışsa da bazıları tamamen okunamaz durumda. (ç.n.)

bütün eşyaları, altından kap kacağı,
 korumaya değer ne varsa oraya taşıdı.
 Konuşması kısaydı: “Ey kara toprak,
 bir zamanlar beylerin evinde bulunup
 şimdi kahramanların bulamadıklarını kabul buyur,
 ilk sahipleri sendin, senden kazıp çıkardı onları
 şimdi sonsuzluktaki o saygıdeğer adamlar.
 Savaş silip süpürdü halkımı,
 helak oldu hepsi. Sevgili hayatın yüzüne
 salonda baktılar en son. Bense
 yalnız kaldım, kılıç taşıyacak ya da
 kupaları parlatacak kimsem yok yanımda,
 dostların yerinde yeller eser şimdi.
 Altın süslemeli miğferin
 soyulacak kaplaması; savaş maskesini
 parlatacak usta uyuyor, paslanıp çürüyor
 kıyamet bir kavgada kalkanlar tokuşurken
 nice kılıç darbelerine dayanmış zırh,
 tıpkı sahibi gibi. Bir sağa bir sola
 dolaşıp durmayacak savaşçının sırtında
 birliğiyle beraber. Ne titreşen arp,
 ne ritim tutan tef, ne takla atan şahin,
 ne şimşek hızlı at avluda şakırdayan.
 Talan ve kıyım tek canı sağ koymadı.”
 İşte böyle yas tuttu terk edilmiş ve yalnız
 dolaşırken dünyada, derdi arttı düşündükçe
 bahtsızlığını, nihayet basıp boğdu
 ölümün seli onun da kalbini.

Karanlıkta Kol Gezen

gelip gördü ki gömünün kapısı açık.
 Mezarlıklara musallat o yanan yaratık,
 yalabık derili ejderha neredeyse yakacaktı
 gece göğünü alevden dilleriyle,
 çiftliklerde çalışanlar çok korkuyordu ondan.
 Yer altında define aramak, dinsizlerin altınını
 beklemektir işi – bir işe yaramaz gerçi,
 çünkü üç yüz yıldır insanlığın bu yıldırıncısı
 o kuş uçurulmayan mahzeni korumuş,

ama korktuğu olmuştu. Elinde kupayla
doğruca sahibine koştu hırsız, af diledi.
Sonra varıldı höyüğe, hazine yağmalandı,
köle sahibi ilk kez görüyordu
eskilerin bu eserlerini.

Ejder uyanınca ortalık kızıştı yine.
Öfkeyle kıvrandı, acıdan kudurdu
düşlere dalmış başının ta dibinde
görünce hırsızın izlerini. Bundan hisse,
demek ki kişinin günü daha gelmemişse
kolayca kurtulur kederden, cezadan,
Tanrı nelere kadir değil ki?

Define nöbetçisi uykusunu
bölen tecavüzcünün yerini tespit
için çabalarken höyüğün çevresinde
delice dönüyor, dağlıyordu değdiği yeri.
O terk edilmiş arazide tek kimse
görünmüyordu ama o iyice kurup gerdi
kendini bir kapışmanın hayaliyle.
İçeri koşup tekrar tekrar kupayı aradı,
tek bulduğıysa bir talancının
define odasına daldığına dair
işaretler oldu. Ve gömü gardıyanı,
hazinenin hamisi, hararetle bekledi geceyi,
kupayı kaybetmek kanına dokunuyor, hatta
kanını fokur fokur kaynatıyordu, ilk fırsatta
vuracak, ortalığı ateşe verecekti.
Güneşin sönüşünü sevinçle izledi,
karanlık bastığına göre daha bekleyemezdi
duvarın gerisinde. Gerilip atıldı,
bir ateş topu. Tarlalarda çalışanlar oldu
ilk kurbanları, ama meraklanmasındı,
Yüzük Vericilerinin de az vakti kalmıştı.

Ejderha alev püskürtüp pırıltılı evleri
ateşe verdi: Müthiş bir hararet vardı,
yüreklere korku salan, bu Göge Kanat Çalan
çünkü canlı bir şey bırakmazdı ardında,
her yerde yarattığı kıyametin kanıtları.

Uzakta ya da yakında yaşayan
tüm Gotlar zarar gördü bu zehirli
nefretten, bu bağışlamasız baskınlardan.
Sonra hazinesinin yanına koşuyordu hemen,
şafak henüz sökmeden inine saklanıyordu.
Kasıp kavurmuştu, yakıp yıkmıştı yurdu,
şimdi höyükte halinden hoşnut
ve güvendeydi, fakat geçiciydi bu.

Bir gün kara haber verildi Beowulf'a,
binaların en yücesi, kendi evi yanmış,
kül olmuştu taht makamı. Müthiş bozuldu,
mateme boğulurken: "Mutlaka" dedi,
"Ölümsüz Tanrı'nın teşebbüslerine taş koydum,
baş kaldırdım buyruğuna bilmeden." Allak bullaktı,
alışılmadık kaygı ve keder karartmıştı zihnini;
bütün bir kıyı bölgesini cehenneme
çevirmişti ateş ejderi, küle ve çöle
döndürmüştü kaleleri ve insan elinin değdiği
tüm yapıları. İşte bu yüzden,
yüreği pek kral bir öğ planı hazırladı.
Savaşçıların hamisi, sarayın sevgilisi
saf demirden bir kalkan ısmarladı
demirci ustalarına: Bilmez değildi,
ıhlamur kalkanlar hamur gibi dayanıksız
olurdu, tutuşurdu ahşap. Vakit tamamdı işte,
şu yalan dünyada yüzleşmekti yazgısı,
ömrünün günbatımı, bitimiyle günlerinin;
ejderha da öyle, çok uzun süredir
dünyaya direk gibi durduysa da definesiyle.

Yüzüklerin Kralı kendine yediremezdi
devasa bir ordu dizmeyi
göklerin vebası bu garabetin karşısına.
Şu kadarcık korkusu yoktu ondan,
ne gücünü ne cesaretini ciddiye alıyordu.
Grendel'le karşılaşmasından galip çıkıp
Hrothgar'ın salonu Heorot'u temizledikten,
o şeytan ve annesinin şerrine son verdikten
beri kurtulmamıştı çünkü başı beladan.

Kucak kucağa kapişmaların
 en yürek yakarı Frizya'da yaşandı.
 Got halkının dostu Hrethel oğlu
 Hygelac hayatını kaybetti orada
 kana susamış, kindar bir kılıç darbesiyle.
 Beowulf ise yüzmedeki büyük başarısı
 sayesinde sağ kaldı: Kazandığı otuz
 savaş giysisini, ganimetlerini sırtlayıp
 çıktı kıyıya. Kalkanlar yüzleri kapayıp
 harareti bir hal aldığında kavga,
 Hetware'li savaşçılar heveslenmesindi zaten,
 pek azı eve dönerdi düşmanları Beowulf'sa.

Uçsuz bucaksız denizde bedbaht, bir başına
 yüzüp Ecgtheow oğlu yurduna döndü,
 tahtı ve hazineyi ona teklif etti Hygd:
 Hygelac'ın ardından düşman hücumlarına
 karşı ülkeyi koruyamazdı kendi oğlu.
 Fakat onca ısrara, onca ricaya razı
 olmadı Beowulf, Heardred'i ezerek, hayır,
 tacı asla kabul etmezdi. Evet, tabii ki
 destek verdi, kanat gerdi prene,
 olgunlaşıp Gotlara layık bir lider
 oldu o da zamanla.

Ve onun zamanında,
 iki sürgün, denizden gelip Gotlara sığındı.
 Ohthere'nin oğulları, Shylfing kabilesinden
 içki evinin sahibi olan İsveç'in en seçkin
 kralına karşı ayaklanmıştı. Heardred'in sonunu
 bu olay hazırladı ve Hygelac oğlu
 konukseverliğinin karşılığını ölümcül bir kılıç
 darbesiyle aldı. Onela İsveç'e döndü,
 Beowulf tahta geçti ve Got halkını
 haşmetle yönetti. Hakikat, iyi bir kraldı.

Kanını yerde bırakmadı katledilen prensin.
 Yalnız kalan Eadgils'in yanında yer aldı,
 silah ve asker yolladı deniz yoluyla
 ve zorlu çatışmadan sağ çıkamadı Onela.

Uzun lafın kısası, o güne kadar

ne badireler atlatmıştı Beowulf,
 tehditler, tehlikelerden tertemiz çıkmıştı
 ve işte ejderhayla kapışacaktı şimdi.
 Gotların kralı yanına on bir kişi
 katarak keşfe çıktı. O ana kadar
 halkının başına saran bu belaya
 neyin neden olduğunu öğrenmişti.
 Değerli kupayı bulan ve bütün
 bu kavgayı başlatan kişi bizzat
 getirip vermişti onu krala ve bu kölenin de
 katılmasıyla sayıları on üç olmuştu. Sıkıştırmış,
 zorla kılavuz yapmışlardı zavallıyı.
 O da gönülsüzce peşine taktığı grubu
 yalnızca kendinin bildiği o yere götürüyordu.
 Deniz kıyısında kabaran dalgaların
 yakınında bir höyük, hepsi harika
 bir yığın metal eşyayı muhafaza ediyordu.
 Gözcüleri tekinsizdi, gözünün biri hep açık,
 yer altındaki gizli gömünün gardiyanı,
 kimsenin harcı değildi hakkından gelmek.

Yaşlı kral kayaların tepesine oturdu.
 Altınlarını, aşını ve aynı ocak başını
 paylaştığı Gotlara güzellikler diledi.
 Bir ağırlık gelip yerleşmişti yüreğine,
 huzursuzdu, öleceğini hissediyordu.
 Bilinmez ama bir o kadar da kesin
 Kader varıp çalacaktı kapısını,
 kastan, kemikten koparıp alacaktı canını,
 kralın ruhu yakında bedeninden kurtulacaktı.

Ecgtheow oğlu Beowulf şöyle buyurdu:
 “Sayısız akından sağ çıktım gençliğimde
 ve nice savaşımlardan, sayabilirim tek tek.
 Yedi yaşımdayken beni yanına aldı,
 her türlü ihtiyacımı karşıladı Hrethel,
 bir yeterken bin yağdırdı, yani
 iyi bir akrabaydı, ayırt etmezdi beni
 Herebeald’dan, Haethcyn’dan ya da Hygelac’tan,
 en az kendi çocukları kadar severdi.

Talihsiz bir kazaya kurban gitti
 Herebeald, en büyükleri; kardeşi Haethcyn'in
 boyasız uçlu oku gelip onu buldu.
 Asla bir kasıt yoktu, tamamen yanlışlıkla
 bir kardeş diğerinin katili olmuştu.
 Ama telafisi olmayan bir talihsizlikti,
 kim alacaktı prensin öcünü ya da kan
 bedelini kim ödeyecekti? Bakın bu
 oğlunun gövdesini darağacında gören
 yaşlı bir babanın ıstırabına benzer.
 Sallanan gövdeyi kargalar gagaladıkça
 nasıl da içi yanar: Ama yararı yok,
 onca yılın bilgeliği boşuna.
 Her sabah oğlunun öldüğünü hatırlar,
 uyanıp yatağında. Yaşama sevincini yitirir,
 ilki sonsuzca ölümün sultasındadır madem,
 Tanrı ikinci bir veliaht verinceye dek
 bomboş bakar oğlunun yaşadığı yere.
 Salon sessiz kalmış, süvariler uykuya dalmış,
 ateşi yel, piyadeleri ecel almış,
 bir varmış, bir yokmuş, masalmış hayat.
 Arp nağmesiz, avlu neşesiz;
 hasretle yanarak ve yapayalnız uzanır
 yatağına ve inceden bir ağıt yakar;
 her şey gereksizce geniş görünür birden,
 binaların içleri, ovalar bayırlar.

“İşte böyle harap
 haldeydi Herebeald'ın ölümünden sonra
 Got lideri. Gereken şeyi yapmak,
 suçluyu geleneğe göre cezalandırmak
 zorundaydı ve Haethcyn'e karşı zerre kadar
 sevgi kalmasa da içinde, buna bir türlü
 eli varmıyordu. Kalbi keder kırıgını
 ve yorgun, hayatın neşesine yüz çevirdi.
 Tanrı'nın ışığını seçip ayrıldı, tarlaları,
 evleri evlatlarına bırakarak, varlıklı tüm

* Kaza sonucu gerçekleşen ölümlerin bile intikamının alınması gerekiyordu. (ç.n.)

kişilerin yaptığı gibi.

“Sonra İsveçlilerle Gotlar birbirine düştüler, arada engin deniz, aralıksız kan döküp amansız dövüştüler. Hrethel’in ölümünden sonra düşmanlıklar doğdu. Ongentheow’un oğulları vazgeçmiyor, var güçleriyle saldırıyorlardı bir sahilden öbürüne, bütün barış çabalarını baltalıyor, Hreosnahill civarında ha bire pusu kuruyorlardı. Dayım bunları yanlarına bırakmadı, fakat bildiğimiz gibi, ağır bir bedelle, iki kardeşten biri kurban oldu. Gotların lideri Haethcyn hayatını kaybetti bir kavgada. Ardından, duydum ki gün doğar doğmaz kardeşinin katili Ongentheow’a kılıç çekip yürümüş dayım. Eofor bir darbede ikiye bölmüş İsveçlinin başlığını, adam cansız yığılmış yere: Kan dökmekten nasırlanmış eli ne yaptıysa engel olamamış o ölümcül vuruşa.

“Hygelac’ın verdiği hediyeleri, nasip kısmet olup da kavgaya girdiğimde, yaldızlanan kılıcımınla yeterince ödedim. Bana toprak ve toprakla gelen güvenlik duygusunu vermişti, yani bu durumda, gidip Danlardan, Gifthalardan, İsveçlilerden benden daha güçsüz gençlerin arasından paralı asker mi bulma derdine düşsün? Hep önünde yürüdüm, en ön safta yer aldım; böyle devam edecek can bu tende durdukça, vurdukça kılıcım ki hiç düşmedi elimden iki ordu önünde öldürdüğümünden beri Frank Dayraven’i. Frizya Kralı’na ganimet olarak bir göğüslük götüremedi, can verdi cesur ve soylu sancaktar. Ama kılıç değildi onu canından eden: Çıplak ellerim durdurdu çarpan kalbini,

kırdı kaburgalarını, şimdiyse kılıçla el,
birlikte verecekler ejderhanın hakkını.”

[Beowulf Ejderhaya Saldırıyor]

Beowulf sürdürdü sözlerini ve son kez geleneksel şekilde övündü. “Hayatımı riske atardım gençken sık sık. Gel gör ki artık yaşlandım, fakat mademki kralım, yine de kavgadan kaçmayacak ve yine kazanacağım. Yeter ki terk etsin şeytan yer altı kalesini, ve beni açık arazide bulsun.”

Sonra değerli dostlarına seslendi tek tek, miğferli, kararlı ve soylu savaşçılara:
“Eğer ejderhayla baş etmenin başka bir yolunu bilseydim, yine elime almazdım silah. Geçmişte Grendel’le ilgili dediklerimi nasıl doğruladıysam, ejderha hakkında da haklı çıkardım. Ne var ki, soluğunda erimiş zehir var bu yaratığın; ben de bu yüzden, demir giysi ve kalkanla gidiyorum. Bir mağara muhafızı karşısında korkup geri kaçamam. Gerisi Tanrı’ya kalmış, ikimizin arasında yaşanacak her şey yazgıdır. Kararım kesin ve fazla konuşmak gereksiz bu kanatlı kertenkele için.

“Dostlarım, siz burada durun, zırhınızla güvende ve bu ölümcül kavga bitince görün hangimiz daha iyi dayanıyoruz yaralarımıza. Bu elbette sizin davanız değil, ne de benden başkasına düşer boyunun ölçüsünü vermek bu canavara. Cesaretimle yeneceğim onu ya da bu ölümcül kavga, bu kıyamet kapıp götürecek kralınızı.”

Sonra kalkanını yüklenip yürüdü bu meşhur kral, zırhı ve miğferiyle,

tamamen kendi gücüne güvenerek kayanın altına girdi. Ödleklere göre bir iş değildi.

O güne dek defalarca savaşa girip hepsinden galip çıkmış yaşlı savaşçı sert kayanın yüzünde bir taş kemer tespit etti, buradan –höyüğün girişi olmalıydı– sıcak hava dalgaları esiyordu, dayanılmaz sıcak. Çok güçlü gömünün yanında durup canavara direnmek bu alev denizinde. Sonra haykırdı Gotların en görkemlisi, ciğerlerini boşaltıp kasırğa gibi koptu, hiddeti hesapsız. Gri taşın altında duvarlara çarpa çarpa çalkandı bu düello daveti. Depreşti kin ve nefret sesin sahibinin bir insan olduğunu anlamakta gecikmedi gömü bekçisi, barış ve görüşme devri bitmişti, burnundan buram buram tüten öfkesi patladı kayalardan. Bir gürültü patırtı. Aşağıda Beowulf kalkanını kaldırdı: Silkindi, kıvrandı ve kinle dolu sürgün yaratık, elinde ata yadigârı kılıcıyla hazır bekleyen krala yöneldi. Öfkeden deliye dönmüş iki düşman da korku salıyordu ötekinin kalbine. Uzun kalkanı yanında, kılı kıpırdamadan dikildi kral yine de ve atıldı yılan: Alevlerden bir yumak sekip yuvarlanarak koşuyordu kaderine. Kalkanı beklediği korumayı sağlamadı maalesef meşhur krala, fazla dayanamadı. Bu son defada ilk kez Beowulf’a zafer bağışlamayacaktı Kader. Ve Gotların lideri kolunu kaldırıp vurdu rengârenk pullara, tek parça koparamadı: Çınlayarak indi, evet, bir çizik açtı, fakat kat kat fazlası lazımdı bundan. Mezar muhafızı öfkeden kudurdu,

köpürdü, ölümcül alevler kustu:
 Darbeyi teninde hissedince dev bir
 dalga olup kabardı öldürme duygusu.
 Muhteşem bir zaferden mahrum olmuştu
 Beowulf, kalın deriyle buluşmuştu ama
 o güne dek ilk defa yarı yolda
 bırakıyordu kılıcı. Kolay değildi elbet
 Beowulf için buraları bırakıp ötelerde
 bir yere taşınmak, hesapta yokken,
 ama olmalı. Çünkü kimse kalıcı
 değildir dünyada.

Çok geçmeden daha
 kızgın rakipler yine kapıştı. Cesaretlenen
 gömü bekçisi gerildi, göğsünü şişirdi,
 öyle bir yel estirdi ki her yöne,
 kral alevler içinde çaresiz kaldı.
 Hiç yardım alamadı soylu yoldaşlarından,
 o seçme birlik safları bozdu, can deriyle
 kaçıp ormana attılar kendilerini.
 Fakat içlerinde vicdanlı biri vardı:
 Büyük kalpler görmeze gelemez kan bağıını.

Adı Wiglaf'ti, oğullarından biri Weohstan'ın,
 Aelfhere soyundan saygın bir Shylfing.
 Kor kesilen miğferi içinde kralın
 başı dertte olduğunu görünce, derhal,
 kendisine bolca bağışlanan hediyeleri düşündü,
 babasından kalan tüm haklarla birlikte,
 huzurlu hayatını Waegmundingler arasındaki.
 Seyirci kalması söz konusu olamazdı.
 Sarı ahşap kalkanına sarıldı bir eli,
 diğeri antika kılıcı kavradı –
 Denir ki Eanmund'du bu silahın sahibi,
 babasını Weohstan öldürmüştü bir vakit.
 Sürgündü Ohthere, yakınları yanında değildi,
 teçhizatını akrabalarına teslim etti Weohstan,
 revnaklı miğferi, örme zırhı ve işte o
 hatırasını devlerin. Onela'ysa hepsini
 geri çevirdi: Galibin hakkı galipte kalsın.

Ölen, kardeşinin oğlu olmasına karşın
kan davası gütmeydi. O giysileri,
kılıcı kaybetmedi Weohstan, oğluna kalıt
bıraktı aldığında babasının yerini.
Son günlerindeyse Mızraklı-Gotların önünde
pek çok silah verdi Wiglaf'e.

Ve işte şimdi,
genç adam kralının yanında savaşa girecekti,
dövüşteki ustalığı ilk defa sınanacaktı.
Güvenini yitirmedi Wiglaf ve ata yadigârının
yüzü dönmedi, yüz yüze durduklarında
keşfedeceği gibi kertenkelenin.

Kederli sesiyle
akıcı ve akıllıca sözler söyledi Wiglaf:
“Biranın ırmak gibi aktığı günler
hatırimda, kralın huzurunda sadakat
yemini verdiğimiziz: Yüzük Yağdıran'ın yüce
lütfunu sonuna kadar layık şekilde,
herhangi bir sebepten başı sıkıştığında,
tüm o malzemenin, zırhın, kılıcın, miğferin
hakkını vereceğimizi vaat etmiştik.
Kalabalık saflar içinden eliyle seçti bizi,
bu işe yakışır görüp yüceltti,
—bu cömert armağanları bağışladı bana—
en değerlileri olduğumuzu düşündü de ondan
askerleri arasında. Hal böyleyken,
şu yakarcayla yalnız yüzleşmek istemesine
rağmen Ülkemizin Koruyucu Kalkanı,
kahramanlığın kitabını yazan kralımız
bükülmez bileklerimizden yardım beklerken,
durmak yakışmaz, davranın yetişelim,
çekip alalım onu bu ateş çemberinden.
Tanrı şahidimdir ki, kralımla aynı şekilde,
o yalaz yaksın beni bin kez yeğlerim
elimde kılıç ve yürekte utançla
eve dönmektense. Düşüncesi bile korkunç,
düşmanın karnını deşip Gotların
kralını kurtarmadıkça dönmek ne kelime?

Farkındayım, bizim için yaptığı fedakârlıklar çok daha fazlasını hak ediyor, deyin o halde, böyle yalnız başına düşüp kalmak mı olmalı kaderi? Yok, yekvücut olmalıyız dağılmak yerine: Zırhla kılıç, miğferle kalkan.”

Sonra dağılayan dumanın içine daldı, sadece şu sözlerle seslendi kralına: “Dayan Sevgili Beowulf, devam et, gençlik vaadini yerine getir. Yaşadığım sürece asla leke sürdürmem demiştin adına ve şanına. Şöhretin dünyayı tuttu, tutun öyleyse sevgili kral ve kal durduğun yerde olanca direncinle, yettim.” Bu yaman sözler yeniden kızdırdı ejderhayı, ateşini körükledi, alevlerden diliyle aradı düşmanlarını, nefret ettiği insanları. Ne yazık ki anında yandı, kül oldu kalkanı Wiglaf’ın, vücudunu saran zırh fayda vermedi.

Fakat kendi kalkanı kömür gibi ufalanıp dağılınca, delikanlı, Beowulf’un sağlam kalmayı başarmış tablasının ardına sığındı hızla seğirtip.

Aldığı cesaretle coştı, şan kazanma hevesiyle şevklendi Beowulf, kılıcını canavarın kafasına hınçla vurdu. Kırıldı Naegling. Beowulf’un emektar kılıcı bütün umutlarını boşa çıkardı. Keskin demirden yana şanslı değildi, zaten en gerektiği zamanda hayal olurdu ondan umduğu hayır. Kolunu indirdiğinde, ne kadar kanlı, ne kadar sert olsa da kılıç darbenin şiddetiyle parçalanıp dağılırdı, kulağıma gelen bu, öyle güçlüydü yani.

Sonra halkın belalısı, ateş soluyan ejderha deliye döndü ve üçüncü defa

hücuma hazırlandı. Fırsatını bulunca
bir alev seliyle kaptı savaşçıyı
ve sivri tırnaklarını boynuna sapladı.
Kızıl kana bulandı Boewulf'un bedeni,
ılık kanı oluk oluk fışkırdı.

Denir ki Weohstan'ın değerli oğlu
kralının güç durumunu gördü de
yetişti yaradılıştan gelen cesaretiyle.
Ama kılıç tutan eli kazaya uğradı,
yandı, çünkü başı hedeflemek yerine
biraz aşağıyı nişanlamıştı. Neyse ki
nakışlı kılıç karnını deldi
canavarın ve alevler giderek cılızlaştı.

Bir kez daha gücünü topladı kral,
belinden savaş için bilenmiş
bir hançeri çekip çıkardı. Ve öyle bir çaktı ki
böğrüne, canavar canhıraş çığlıklarla böğürdü.
Canavarın üstesinden gelmişti cesaret.
O akraba ikili ve iki asil ortak
düşmanı yok etmişlerdi. Ders çıkarmalı
bundan, bize ihtiyaç duyulduğu an
hazır olmalı. Heybetli krala dönersek yine,
bu, dünyadaki sayısız başarılarının,
seferlerinin ve zaferlerinin sonuncusu oldu.

Çünkü hemen sonra,
bu yer-yakanın daha evvel açtığı yara
yanıp şişmeye başladı. Beowulf'un ciğerlerini
ve karnının içini kemiriyordu
ölümcül zehir, midesi bulanıyordu.
Oturacak bir yere yöneldi. Bakışlarını
o devasa taşlara dikti, toprağın nasıl
kolonlarla, kalın kemerlerle
desteklendiğine dikkat etti.
Yardımseverlikte eşi yok o savaşçı
kendi elleriyle yıkadı kralının yaralarını,
miğferini çıkarıp yüzünü suyla sildi.

Beowulf konuştu, yaralarına karşın,
yaralar ölümcüldü, yine de konuştu, çünkü

farkına varmıştı ki şu fani dünyada
 son anlarıydı bunlar, kendine ayrılan süre
 hızla bitiyor, ölüm başucunda bekliyordu.
 “Beni vücudunda yaşatacak bir veliaht,
 bir oğul doğurtsaydım –kısmet değilmiş–
 bu zırhı hediye etmek isterdim şu an.
 Elli yıl boyu bu ülkeyi yönettim.
 Hiçbir komşu kabilenin kralı
 cesaret edemedi benimle cenge,
 beni korkutmayı gözü kesmedi.
 Bahtıma düşeni aldım, benimsedim benim olanı,
 kavgalar kışkırtmadım, yalan yemin etmedim.
 Tesellim budur, ölüm bunca yakınken,
 Her Şeye Hükmeden kötü düşünmeyecek hakkımda,
 doğru davranışlarım sayesinde, soluğumu verirken
 kardeş kanı dökmekle suçlamayacak beni.
 Koş şimdi kıymetli Wiglaf, gri kayanın
 altına, canavarın yattığı yere git,
 gözlerine ziyafet çek hazineleriyle,
 haydi durma: O tarihi altınlara doya doya
 bakmak, o mücevherlere... ancak böyle mümkün
 kolayca kayıp gitmem bu hayattan,
 epeydir başımda kalan tacı bırakmam.”

Yüzü hızla solgun ve yorgun lordunu
 durup dinledi Weohstan oğlu ve derhal
 zırhıyla mahzene indi zafer sarhoşu,
 hayal edilemez bir hazine buldu
 tahtın arkasındaki sandıkta. Duvarlardan sarkan
 süsler, yerlere saçılı çil çil altınlar,
 yaşlı-yakıcının odası yıpranmış
 kupalarla, vazolarla doluydu, eskiden kalma.
 Paslı, yenmiş başlıklar, süslü bileklikler
 dört yanda. Dilediğin kadar derine göm,
 göz ilişmez kuytuya sakla,
 her durumda kayıp gider elinden hazineler,
 sandıklar dolusu altın sana kalır sanma.

Sonra bir sancak gördü som altından,
 hazinenin üstünde bir kuyumculuk harikası.

Öyle bir ışıık saçıyordu ki, sayesinde Wiglaf
sağı solu ayan beyan seçebiliyor,
mücevherleri seyrediyordu. Ses seda
yoktu ejderhadan, cansız yatıyordu.
Sonra, duyduğum kadarıyla, bu delikanlı
ilkel devirlerden kalma o delikte
bulduğu kabı kacağı doldurdu kucağına,
sancığı da unutmadı, o şahane nişanı.

Kralın bağışlamaz bıçağı bitirmişti işini:
Definenin çevresinde dönenip duran,
geceleri ateş püskürten pullu yaratık
saf dışı bırakılmıştı.

Hazineyi görmenin heyecanıyla
koşarak döndü Wiglaf. Derin bir kaygı
yerleşmişti yüreğine, açıkta, bıraktığı yerde
hâlâ hayatta bulmayı umuyordu Beowulf'u.

İçi içini yiyerek yanına vardığında,
bir kan gölüne batmış gördü kralı,
son nefesindeydi, ömrü nihayet buluyordu.
Yeniden silmeye koyuldu elini yüzünü.
Hüzünlü gözlerle altınları süzüp
yavaş yavaş konuştu kral:

“Her şeye hâkim olan Yüce Tanrı'ya
Şerefine ve Şanın Şelalesi'ne şükür ki
bu define önümde duruyor şimdi,
halkıma böyle bir hazine bırakıyorum.
Ve son nefesimi bu servete
sahip olmak için sarf ettiğime göre,
bundan böyle sen bakacaksın insanlarıma,
daha fazla dayanmam ben.
Adamlarıma söyle, küllerim soğuyunca,
kıyıda bir buruna kursunlar mezarımı.
Hronesness ufkunda her daim halkıma
beni hatırlatsın ve 'İşte Beowulf'un mezarı!'
desin yolu düşen denizciler,
sürerken gemilerini sisli sularda.”

Altın kolyesini çözüp genç savaşçıya
verdi sonra cömertliği sonsuz kral,

yanında demir giysi, yıldızlı miğfer.
 “Son temsilcisi sensin Waegmundingler’in.”
 Kader kar gibi kürüdü hepimizi,
 asil kandan gelen koca bir sülaleyi
 alıp götürdü ecel ve sıra bana geldi.”

Savaşçının son sözleri oldu bunlar.
 Başka bir diyeceği yoktu. Yakıldı bedeni,
 ve göğüs kafesinden kanatlanıp ruhu
 yüce ruhlara ayrılan yere gitti.

[Beowulf’un Cenaze Töreni]

Kalbine onca yakın yaşlı kralı
 can çekişir görmek çok üzdü cesur genci,
 yer altında yaşayan ejder de gerçi
 o kâbus gibi katil de telefti.
 Başında çöreklenip bekleyemeyecekti
 artık defineyi, keskin dövme demir,
 sivri uçlu hançer görmüştü hesabını.
 Gök-gezgini yaratık yatıyordu işte
 hazine odasında hazin haliyle.
 Yıldızlanıp kayarak gece göğünde
 gerine gerine gezinmek
 yoktu artık, yığınla altınım var diye:
 Beowulf’un bileğine boyun eğmişti.
 Denir ki herkesin harcı değildi
 canavarın karşısında cesaretle direnmek,
 o zehir nefeslinin, ne de yalın kılıç
 dalmak devlerin salonuna ve canavarı
 gömünün başında nöbette bulmak.

Hazine kazanılmış ve karşılığı
 Beowulf’un hayatıyla ödenmişti. Her ikisi de
 kendilerine kiralanın süreyi sonuna kadar
 kullanmışlardı.

* Wiglaf’in hem İsveçli hem de Beowulf’un Gorkökenlisülalesi olan Waegmunding’li olduğu belirtiliyor. Bu çiftte kimlik okuru şaşırtmamalı, çünkü aile bir noktada taraf değiştirmiş ya da farklı kabilelerden iki aile evlilik yoluyla birleşmiş olabilir. (ç.n.)

Demeye kalmadı,
 korudan çıktı kavga kaçkınları,
 krallarını terk eden ödlele tavuklar,
 onu birden bırakıp gitmişlerdi zor zamanında.
 Şimdiyse utançtan kalkanlarının arkasına
 saklayarak yüzlerini sokuluyorlardı ihtiyar
 kralın yanına, zırhları, kılıçlarıyla.
 Kralıyla omuz omuza kahraman
 Wiglaf'ı gördüler, kendinden geçmiş,
 bitkin halde, ha bire su veriyor,
 burada tutacağını sanıyordu böylece
 kralın ruhunu, ya da Tanrı'nın kararını
 değiştireceğini. Oysa Tanrı ne derse
 o olur hakkımızda.

Hayal kırıklığı içinde
 sert sözler söyledi genç savaşçı,
 kerkakların hepsine hakaretler yağdırdı.
 "Hakkaniyet sahibi herkes kabul eder ki,
 sırtınızdaki zırhın, elinizdeki kalkanın sahibi,
 şölen salonunda sel gibi bira sunan,
 yanındaki savaşçılarla uzaktan yakından
 bulup getirdiğini cömertçe paylaşan Beowulf
 ziyan ediyormuş meğer zenginliğini.
 Yani bir harp çıksa hali harapmış,
 methedilecek pek bir meziyeti
 yokmuş ordusunun. Yeri Göğü Yöneten,
 kazanırsak kaynağı, sendelersek sebebi
 yardım etti de neyse, yine yetti kendine,
 göbeğini kendi kesti. Kavga kızıştığında
 yapabileceğim pek bir şey yoktu,
 ama yanına varınca yeniden yüreklendim.
 Kılıcım başıyla buluştu ejderhanın,
 hücumu hafifledi, ateşi köreldi.
 Yazık ki en zor zamanında pek az
 seveni koştu kralı savunmaya.

"Vedalaşın bu yüzden ve ağlaşın,
 ağlasın sülaleniz sizinle birlikte:
 Herkese cömert el sizlere cimri,

ve yalnızca bir hayal olacak hediye kılıçlar.
 Mahrumsunuz artık maldan ve mülkten,
 kralların kulağına varınca bu korkaklık,
 güzelim şanınıza düşürdüğünüz gölge,
 kabilenizde herkes kaybedecek toprağını.
 Ve evet, yeğdir ölüm ayıplı bir yaşama.”

Savaşın sonucunu ilan ettirdi sonra
 kıyıda kamp kurmuş kalabalığa:
 Bütün bir maiyet kederle ve merakla
 oturup bekliyordu gözbebeklerini;
 sorup durmuşlardı koca bir sabah:
 Sağ mı geri dönecek, yoksa bu son günü mü?
 Sakınmadı sözünü, hiçbir şey saklamadı
 haberi ileten ulak: “Kulak verin” dedi,
 “Halkın gurur kaynağı, kıymetli Got Kralı
 cansız yatıyor artık, yarası yaşatmadı.
 Başucunda serili yalnız belalısı da,
 bıçak darbeleriyle delik deşik zavallı.
 Beowulf kılıcıyla bitiremedi bir türlü
 canavarın işini. Weohstan oğlu Wiglaf’se
 Beowulf’un başını bekliyor. Yaşayan
 bir kahraman, biri kalpten sevilen,
 biri nefret edilen iki ölüye nöbetçi.

Şimdi Gotlara savaş görünüyor,
 Franklar ve Frizyalılar fazla sürmez duyar
 kralın öldüğünü. Franklarla aramız
 zaten kötü bir filoyla Frizya’ya
 yelken açtığından bu yana Hygelac:
 Orada Hetware’ler hücum edip
 –hasmımız çok üstündü– hezimete
 uğrattılar kralımızı, kendisi sağ
 çıkamadı çatışmadan, savaşçılara
 ganimet dağıtamadı. O gün bugündür
 merhabayı kesmiştir Merovenlerin kralı.”

“Ne barışa bağlılık, ne söze sadakat
 beklemem İsveçlilerden de. Hatırlayın hele:

* Merovenler Frankların kraliyet ailesiydi. (ç.n.)

Ravenswood'a Ongentheow
 Hrethel'in oğlu Haethcyn'i öldürdü,
 kibirlerine yenilen Gotlar yiğit
 Shylfinglere saldırdığında ilkin
 Ohthere'nin babası beklemedi misilleme için.
 Yaşlıydı ama az yaman değildi,
 az zamanda devirdi deniz-kralını
 kocamış karısını kurtardı, Onela ve Ohthere'nin
 anasını, hanımın altınları çalınmıştı.
 Sonra düşmanın peşine düşüp,
 kovaladı başsız kalan birlikleri,
 verilmiş sadakaları varmış ki onlar da
 kaçıp sersefil Ravenswood'a sığındılar.
 Yaralarını saramadan etrafları sarıldı,
 tehditler, gözdağları dinmedi gecede,
 baltayla koparacaklardı kellelerini,
 hele bir gün ırsın, kuşlar gagalayacaktı
 dar ağacında sallanan leşlerini. Durun ama,
 umutları yitmişken yetiştirdi yardım,
 gün doğarken duyuldu Hygelac'ın borusu,
 en seçme adamlarla izlerini sürmüş
 ve bulmuştu onları başları en dardayken.

"İsveçlilerle Gotların giriştiği kavgada
 her yerdeydi yaşanan o karşılıklı katliam.
 Sonra ihtiyar Ongentheow ihtiyatlı
 davranıp arkasına çekildi duvarlarının:
 Geri çekildi çünkü biliyordu
 Hygelac'ın bir dövüşçü olarak dehasını,
 o denizci birliğe karşı bir şey
 yapamayacağının farkındaydı, ilk fırsatta
 hücumla geçirdi Gotlar, o zaman da
 ne karısını savunabilirdi ne sevdiklerini.
 Demeye kalmadan daldı Hygelac,
 İsveç kalesini kastı kavurdu
 ve burçlarına çekti Got bayrağını.
 Kır saçlı Ongentheow'u kötü sıkıştırdılar,
 kılıçlardan bir halka kuşattı etrafını
 ve Eofor'a kaldı Ongentheow'un kaderi.

Wonred'in oğlu Wulf öfkeyle vurdu,
 kan süzüldü ihtiyarın kır saçlarından
 yine de yıkılmadı yaşlı kahraman,
 hızla döndü ve daha güçlü
 bir misillemeye bulundu. Miğferi yarılan
 yürekli Wulf'un yeni bir darbeye
 yetmedi gücü, yere düştü kan içinde.
 Fakat vadesi dolmamış daha. Derin
 yarasına rağmen yeniden toparlandı.

"Kardeşi düşünce korkusuz Eofor,
 Hygelac'ın askeri, havaya kaldırıp kılıcını
 öyle bir vurdu ki o muazzam miğfer
 parçalandı, kalkanı yardı kılıç,
 halkının çobanı hayattan kırıldı.
 Kanlı savaş alanının kazananları
 Wulf'a yardıma koştu, yaralarını
 sarıp kaldırdılar. Ongentheow'u soydu
 bir savaşçı hemen, götürüp Hygelac'a
 teslim etti tüm savaş takımını,
 zırhı, kılıcı, miğferi. Kabul etti o da,
 ödül vaat etti ve tuttu verdiği sözü.
 Eve dönünce Hrethel'in oğlu hediyeler
 yağdırdı Eofor ve Wulf'a, yüzükler,
 dönümlerce toprak, hepsi de çok değerli.
 Düşmanı yok etmişlerdi, bu yüzden
 onlardan hiçbir şeyi esirgemedi Hygelac,
 hatta kızını Eofor'a hayat arkadaşı yaptı,
 hem bir bağıştı bu hem dostluk bağıydı.

"Kısaca, İsveçlilerle aramızdaki kin,
 hiç yolu yok, yeniden canlanacak;
 Beowulf'un öldüğünü öğrenir öğrenmez
 sınırlarımızı geçip hınçla saldıracaklar.
 Savaşçılarımız sapır sapır dökülüp
 savunmasız kaldığımız sıralar, korudu o
 malımızı mülkümüzü, tüm memleketi.
 Halkı için didinip durdu daima,
 kahramanca davrandı.

Ama davranıp şimdi

son bir kez bakalım Yüce Yüzük Bahşeden'e,
 kralımızı son seferine hazırlayalım.
 Hazine eriycek cenaze ateşinde,
 kolay kazanılmamış bir kucak altın,
 yaşamına mal olan yüzlerce yüzük,
 yalayıp yutacak hepsini alevler:
 Hatıra niyetine hiçbir erkek
 yanına bir eşya ayıramayacak ya da
 bir altın kolye alamayacak hiçbir kadın,
 güçlü liderlerinin gülüşü sustu
 ve mutluluk veren yüzünden mahrum
 kaldılar diye gece gündüz devamlı
 boynu bükük dolaşacaklar. Bir sürü
 mızrak kavranacak sabahın soğukunda,
 bir sürü el mızrakları havada sallayacak;
 arp sesiyle uyanmayacak artık savaşçılar;
 fakat bütün gün bahtsızlar üzerinde
 uçtuktan sonra kara kanatlı kuzgun,
 akşamüstü kartala, kurtla birlikte
 cesetleri nasıl çekiştire çekiştire
 yediklerini anlatacak.”*

Yaklaşık olarak böyleydi
 genç adamın dile getirdikleri ve geleceğe
 dair dedikleri, yazık ki yanılmıyordu.

Dinleyenler gözyaşı
 seline boğuldu, yürüyüp sonra
 Earnaness altındaki o garip görüntüye
 yaklaştılar. Ruhunun uçtuğu yerde,
 kumda yatıyor buldular Yüzük Yağdıran'ı.
 Zamanın evvelinde ne zaferler kazanmış
 kralın atmıyordu artık kalbi.
 Kral Beowulf'un ölümle buluşması
 muhteşem olmuştu.

İlk karşılaştıkları manzarayı
 garip kelimesi yetersiz kalırdı anlatmaya:

* Kuzgun, kartal ve kurdun yiyecek bolca ceset bulabilecekleri savaş alanlarında bir araya gelmeleri Alman efsanelerinde çok rastlanan bir motifti. Kader o kadar belirgindi ki bu hayvanlar olacakları önceden sezebiliyorlardı. (ç.n.)

Yılan yerde, kralla yüz yüze yatıyor,
 dehşet verici, iğrenç, rengi dönmüş
 yanmaktan ateş saçan yarattığın.
 Kafadan kuyruğa toplam on beş metre.
 Işırdı gece göğünde, geçmişte kaldı.
 Tekrar inerdi inine, “Tamam!”
 dedi ölüm, bir kez daha
 mümkün değildi dönüşü mahzenine.
 Yanında sürahiler, yığınla tabak,
 sessiz şişeler, her biri servet
 değerinde dövme demir duruyordu,
 pasla yenmiş bin yıldır yer altında
 beklemekten. O zengin hazine,
 devler ırkından devralınan o miras
 bir büyüyle korunuyordu: Bir başka deyişle,
 Tanrı’nın Kendisi, İnsanın Koruyucusu
 zaferlerle Taçlı Kral takdir ettiği
 ve sevdiği birine izin vermedikçe
 yüzük salonuna yaklaşamazdı kimse.

Tüm olan biten boşa çıkardı
 hazineyi taşın altına gömme hatasına
 düşenin umutlarını. Daha başlangıçta
 insanların en hasını harcadı ejderha
 fakat bunun bedelini ağır ödedi.
 Adı dilediğince dillerde olsun,
 bir savaşçının son nefesini nerede
 vereceğini kim bilebilir? Vadesinin
 dolacağı, içki evinde dostlarla
 huzur içinde oturmanın hayal olacağı
 vakti kestiremez kimse. Vahşi ve kurnaz
 gömü bekçisiyle yüz yüze geldiğinde
 böyle oldu Beowulf için de,
 kendisi de habersizdi hangi şekilde
 gideceğinden. Hazineyi oraya gömen
 soylular orada yatan servete el süreni
 kıyamete dek lanetlemişler, korkunç
 bir ceza dilemişlerdi, doğru.
 Fakat Beowulf’un altınlara ilk bakışı

bencilce duygulara dayanmıyordu.

Weohstan'ın oğlu Wiglaf konuştu:

“Bir kişinin bildiğini okuması,
çok kişinin başını belaya sokar sık sık.
Bize olan bu. Sevgili kralımız
ne dediysek dinlemedi, rahat
bırakmadı define bekçisini deliğinde,
ne olurdu sanki dünyanın sonuna dek
yaşayıp gitseydi o da yerin altında?
Yüce yazgısının gereğini yaptı.
Mahzen boşaltıldı ama büyük bir maliyetle;
kralı bu karşılaşmaya itense
kuşkusuz kötücül bir kaderdi.
Ben içerdeydim, gömünün tamamını gördüm
taşın altında beni pek tatlı şeylerin
beklemediğini bile bile indim.
Bir kucak dolusu altını çabucak
seçip buraya getirdim ki görsün kral.
Henüz kendindeydi, hayatta
ve bilinci yerindeydi, biraz zayıf düşmüş
olmasına rağmen birçok ricası vardı.
Size selam söyledi ve şunu iletmemi
istedi benden: Bedeninin yakılacağı
bölgede her yana hâkim
muazzam bir anıt-mezar yaptıracağız,
ki taçlandırırsın tarih boyunca dünyaya
gelmiş, görmüş ve galip ayrılmış
savaşçıların en seçkininin yattığı yeri.
Şimdi bir kez daha gidelim ve gözlerimiz
bayram etsin doya doya bakarken
duvarın altında duran defineye.
Öne düşüp size dolup dolup taşan
sandıklarda korunmuş altın külçeleri,
göz kamaştıran yüzükleri göstereceğim.
Hemen bir sedye yapılsın ve hazır
olsun geri döndüğümüzde, gözbebeğimiz
kralımızın bedenini bundan böyle
Yeri Göğü Yaratan'ın yüksek ilgisiyle

uzun yaşayacağı yere taşıyalım.

Sonra yiğitlik timsali Wiglaf,
bölgedeki önemli kişilere buyurup
odun devşirilmesini istedi dünya iyisi
Sevgili Beowulf için:

“Birazdan alevler saracak
kralımızı, o ki kılı kıpırdamazdı
gökten tufan gibi yağarken çelik,
gergin yaylardan fırlayıp gelen
okların fırtınası deli gibi döverken
duvarını kalkanların, kuyruğu tüylü değnek
sivri ucu hedefe uçururken.”

Weohstan’ın bilge oğlu bunları deyip
kralın yedi askerini yanına aldı,
en seçmelerini ve sekiz savaşçı
lanetli mezara daldı. Liderleri bir meşale
taşıyor, diğerleri onu takip ediyordu.
Kuraya filan gerek duymadılar kim
yağmalayacak diye bu görkemli ganimeti,
hepsi biliyordu ki hazinenin tamamı
orada duruyordu zaten alsınlar diye.
Değerli yükü hemen yukarı taşıdılar.
Sürüngeni sürüyüp uçurumun ucundan
denize bıraktılar, dalgaların işiydi
bundan sonrası. Büklüm büklüm altınları
arabayla, kır saçlı kralıysa
tabutuyla Hronesness’e taşıdılar.

Yakma töreni için odunları yığdılar,
özenle istifleyip süslediler bir güzel,
Beowulf’un buyruğuna harfiyen uyup
miğferler astılar sağına soluna, parlak zırh,
ağır kalkan. Sonra kaldırıp krallarını
ortasına yatırdılar, yas tuttular bir yandan
ünü dünyayı tutan değerli adam için.
Bir tepenin üstünde tüm cenaze
ateşlerinin en yükseğini yaktılar;
buram buram büyüdü kara dumanlar,
ateşin gürlemesi boğdu hüngürdemeleri,

rüzgâr sustu, bir alev kasırgası esti,
 küle kesti kemik kafesin içi.
 Acıları tarifsiz, kayıpları tesellisizdi,
 bağrılarına vura vura, bağrışa çağrışa
 ağlaşıyorlardı. Got bir kadın bir ağıt
 yaktı; saçlarını bağlayıp serbest bıraktı
 kaygılarını, feryat figan bir kâbusu anlattı:
 Aç kurtların işgalinde geniş yurt,
 her yerde dağ gibi yığılı cesetler,
 kan, kölelik ve her türlü horlanma.

Got halkı gemicilerin ta
 uzaklardan görebileceği hâkim ve heybetli
 bir mezar inşaaya başladılar burunda
 ve tam on gün içinde tamamladılar.
 Kahramanlarının anıtıydı bu. Küllerini
 önde gelen ustaların ördüğü bu güzel
 yapının içine yerleştirdiler.
 Mezara kolyeler, mücevherler koydular
 ve yürekli gençlerin girip gömüden
 getirdikleri diğer değerli şeyler.
 Hazineyi toprağa gömdüler tekrar,
 yerin altına gitti, derine onca altın,
 eskiden olduğu gibi, kimseye kalmadı.
 Sonra at sırtında on iki savaşçı
 dönmeye durdular mezarın etrafında;
 askerlerin oğulları, bükülmez bilekli,
 ağıtlar yaktılar yana yakıla,
 kaybettikleri insanın, hem de kralın
 yasını tuttular. Yücelttiler yaptıklarını,
 gözü pekliğini göklere çıkardılar,
 çokça teşekkür ettiler eli açıklığına
 ve doğru olanı yaptılar, neden dersiniz:
 Kişi oğlu övmeli kıymetli kralını,
 hem de aziz tutmalı hatırasını
 bedeni binasını boşaltacağı zaman.
 Ocak başında bunca yıl birlikte
 halka yapıp oturduğu Got halkı
 yasını böyle tuttu ölen Beowulf'un.

Dediler ki: Dünya kuruldu kurulalı,
gelmiş geçmiş kralların içinde
en mantıklı ve en merhametlisiydi o,
had safhada şefkatliydi halkına,
herkesten çok hevesliydi şöhrete.

Nazmi Ağıl (1964, Eskişehir)

Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı
Bölümü'nü bitirdi. Aynı bölümde yüksek lisans
ve doktora çalışmalarını tamamladı. Halen Koç
Üniversitesi, İngiliz Dili ve Karşılaştırmalı Edebiyat
Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışıyor. Çevirileri:
Canterbury Hikayeleri (Geoffrey Chaucer), *Açık Ev*
(Theodore Roethke), *Dışbükey Bir Aynada Otoportre*
(John Ashbery), *Bukleye Tecavüz* (Alexander Pope),
Schopenhauer'ın Teleskobu (Gerard Donovan),
Badenheim 1939, *Demir Raylar* (Aharon Appelfeld),
Prelüd (William Wordsworth). Şiir kitapları: *Gökçe*
Yazı (1998), *Boşanma Dosyası* (1998), Yunus Nadi
Şiir Ödülü), *Beni Böyle Değiştiren* (1999),
Aşk Küçücük, Kırılğan (2002), *Kokarca Aramak*
(2005), *Babalar ve Oğullar: Umut'un Defteri* (2008),
Yavaş Matematik (2012).